

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

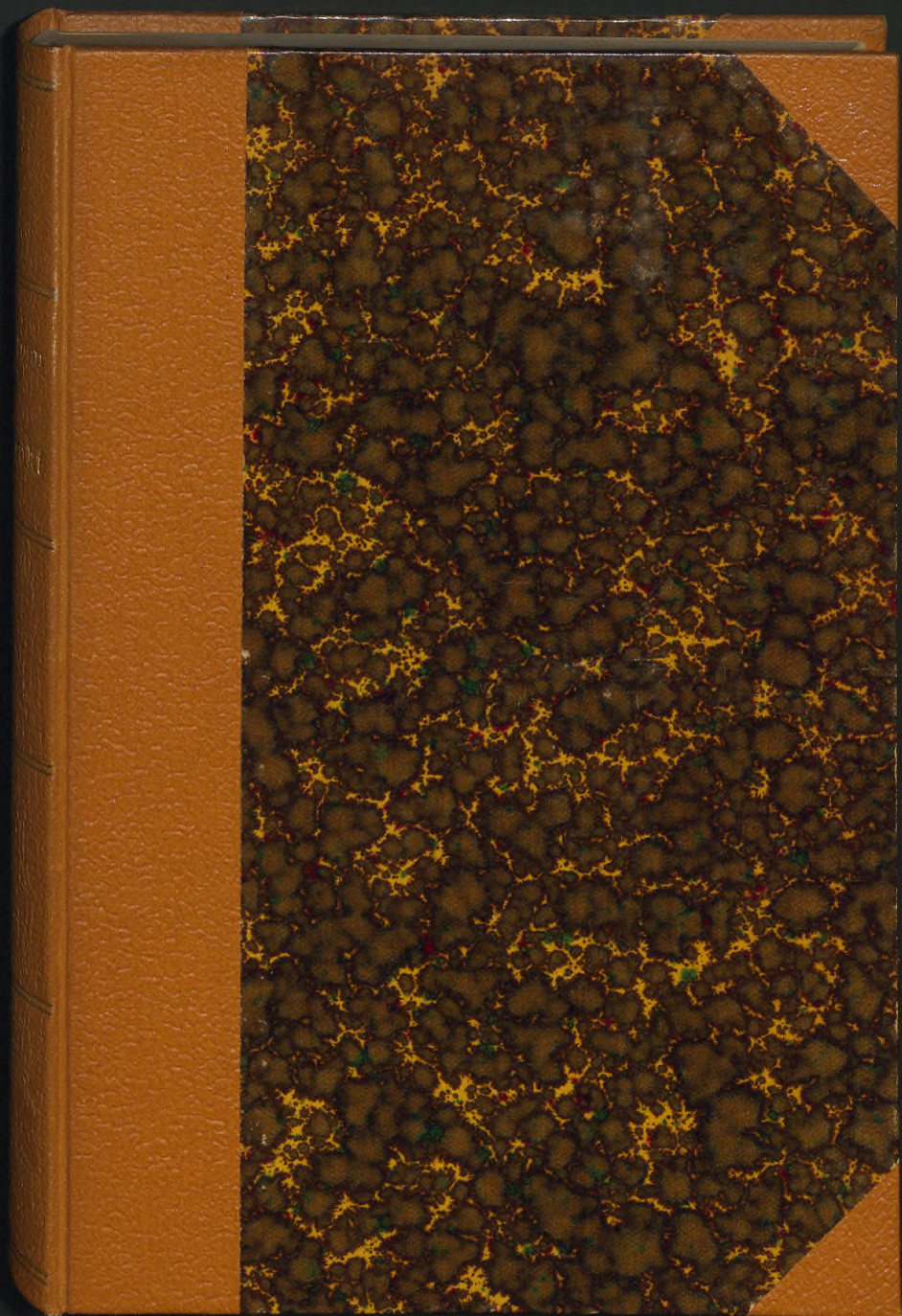
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

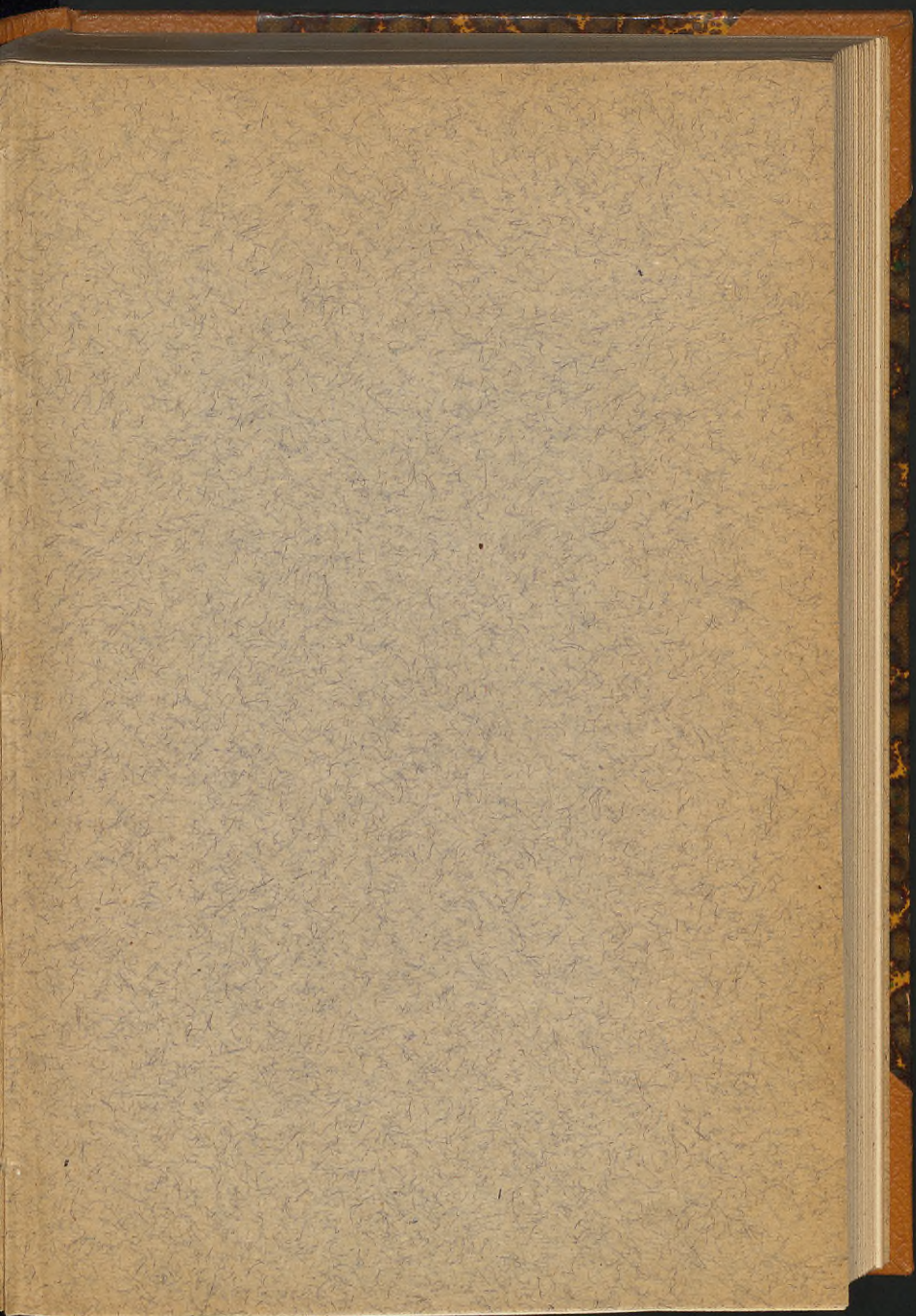
Litt.
Sv.

TRANEMÅLA
SAMLINGEN

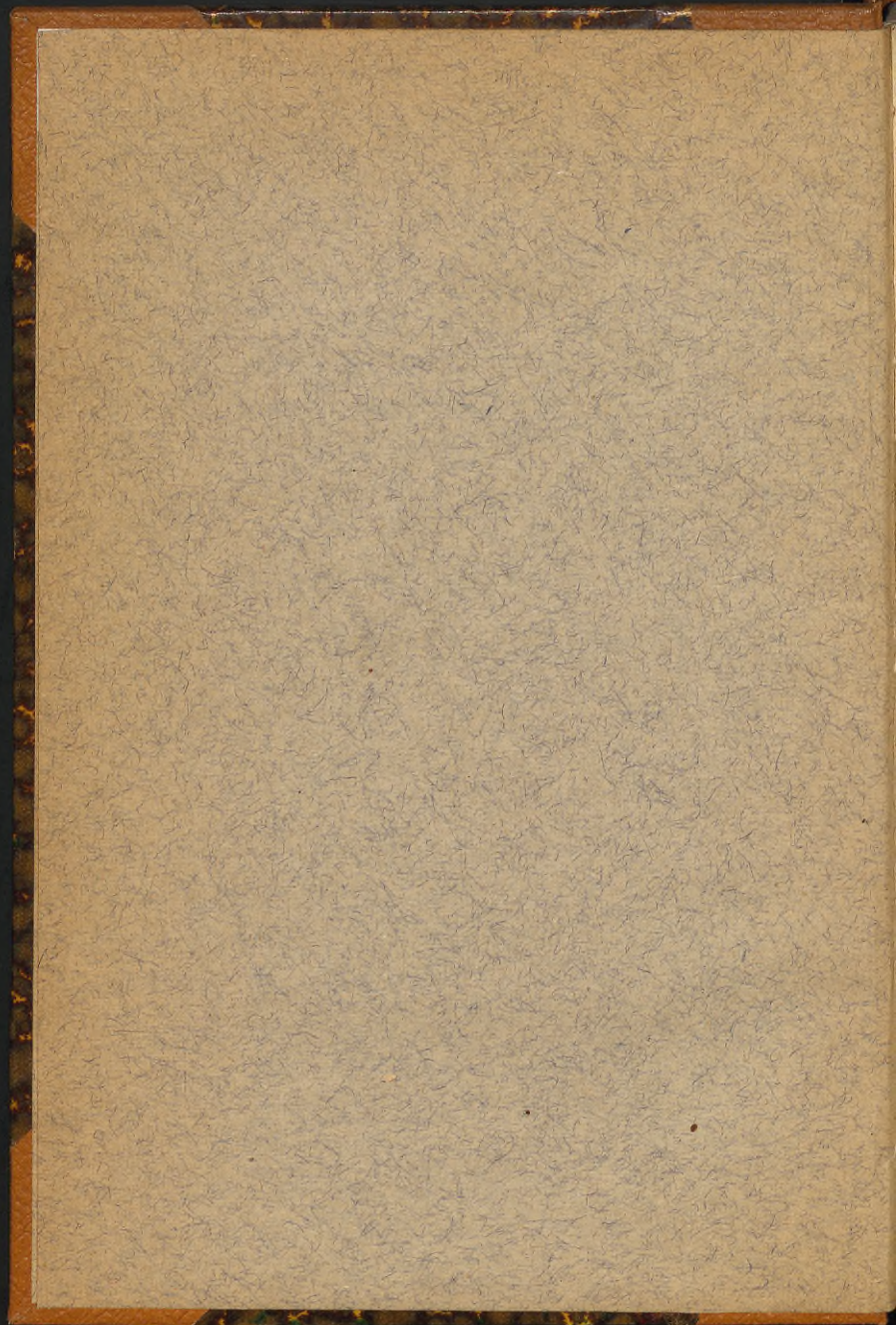

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

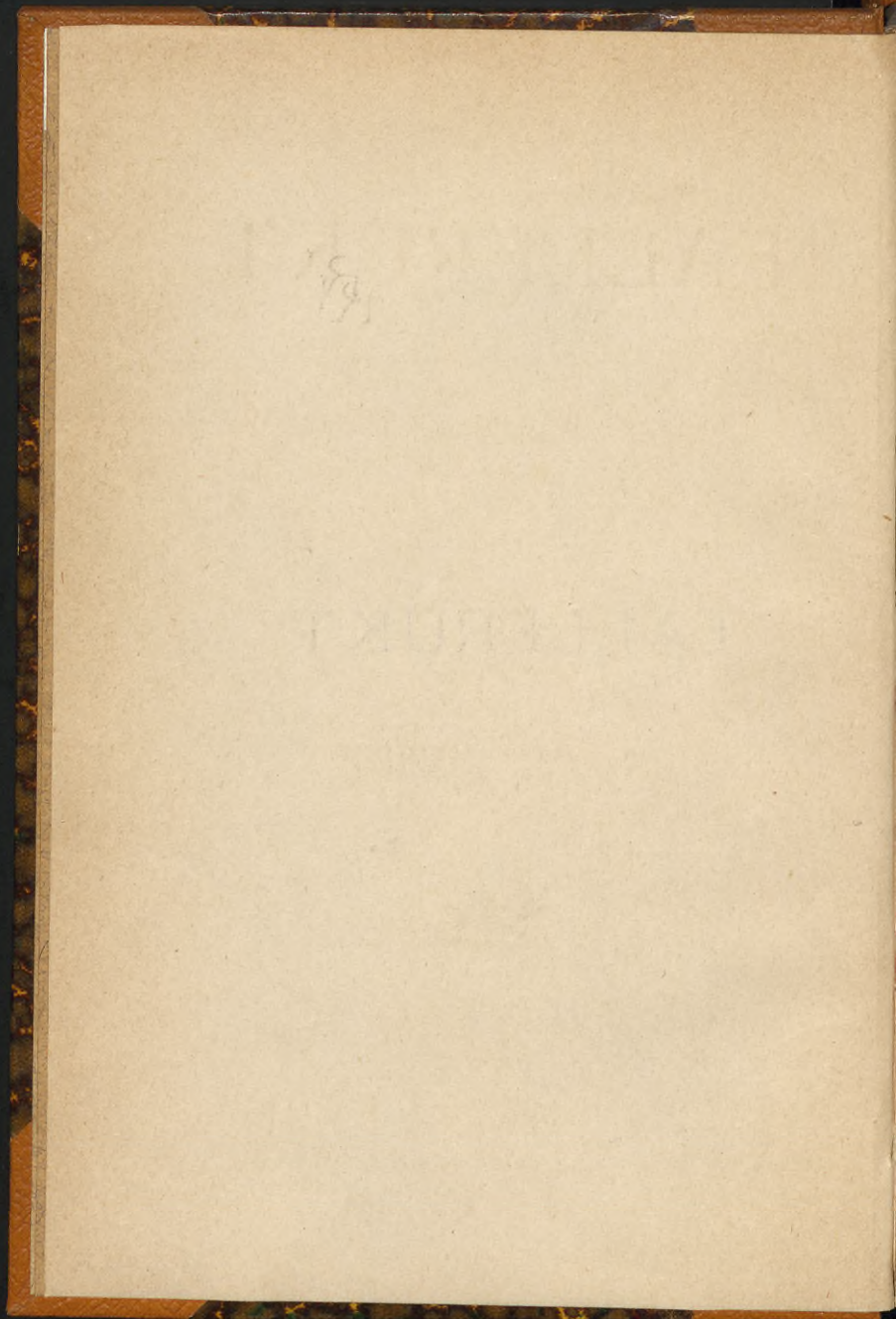

FALLFRUKT

H. J. Johnson

FALLFRUKT

ÖFÖRÄRGLIGA KÄSERIER OGH HUMORESKER

AF

MOX

J. Bohman

MED FÖRORD AF SIGURD

STOCKHOLM
CARL SUNESON

FÄLLERUKT

ÖFVER DEN SVENSKA

MAX

ÖFVER DEN SVENSKA

IN HÖRNINGEN

STOCKHOLM, GERNANDTS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1886.

INNEHÅLL.

	Sid.
Ett julminne	1
Nyårsräkningarna	11
Också en supé.....	21
En ovanlig pastor	31
Receptionen	44
Ditt och datt	56
Snorken	63
Majminne från Upsala.....	76
Barnbalen	83
Två hjeltar	94
En fältmanöver	108
En påskafton	117
Örlogsman i hamn	123
En sportman	131
Midsommardagen	142
Dagen efter	148
Sommarbref från Lidingön	161
En bitvarg	169
Efter oväder kommer solsken	184

	Sid.
Lapitherna	193
Höstkymmer	208
På nya stället	217
Kommissionskontoret	230
Stjernfallet	238
En julafton på Nya kyrkogården.....	250

Bäste herr Mox!

Jo visst ska Ni ge ut dem i bok, de der trefliga bitarne från »Svenska Dagbladet», som alltid dragit Wexjöfröknarnas ögon till sig då de sett Er signatur inunder, och som en gång kommo min vän kamrern i Xbanken att utbrista: »Akta dig Sigurd, för här ä' en gynnare, som förstår sig på eggjern och icke blir så god i konkurrensen!»

Ni ska inte sjåpa Er, unge man, och göra Er till och försöka få mig att tro att Ni är anspråklös och inte förstår att de här skizzererna ä' bra, **riktigt** bra eller som det nu för tiden heter om målarkluddar och helrealister, »dugtiga».

Och detta ändå de inte äro hvarken kluddiga eller »realistiska» i den der moderna, stinkande meningen.

Nej, Ni är nog så egenkär och hoppfull som en ung, quick karl, hvilken fått in några tiotal skizzer i en spridd tidning, kan vara. Ty se, hvilka goda egenskaper teckningsmannens yrke än kan uppodla, **inte** är det blygsamhetens.

Låt om oss således antaga, att både Ni och jag — i synnerhet **Ni** — äro fullt öfvertygade att »Mox» gör en god och gudi behaglig gerning

genom att ge ut de här skizzerna i bok, — så blir den andra frågan, huruvida **publiken** kan komma att till fullo uppskatta denna särskilda vänlighet från Er sida?

Och derom har Ni frågat mig, som sett denne ärade arbetsgifvare i hvitögat ett par gånger för egen räkning utan att blinka och darra på manchetten så mycket, som man egentligen borde, då man inte är annat än en liten tidningskrifvare.

Och jag svarar Er: Ni ska inte bli förskräckt för **bokformatet**; det som fallit publiken på läppen i en tidning, håller den nog till godo med i en bok, i fråga om det resonnerande och berättande område, som inte har alldeles afjordt apropos för dagen. — Jag inbillar mig att Eder »Julminne» skall kunna värma mer än ett sinne, som icke alldeles förstelnat i detta lefvernets materiela omsorg, och att Eder karakteristik af herr »Vingel» med fru skall ha sitt värde för en hvar, hvilken älskar den verkliga sanningen, skildrad under ett försonande skimmer af den humor, som lindrigt öfverdrifver, men aldrig vanställer.

Mod unge man! **Publiken** har också hjerta i kroppen; konsten är blott att få det i klappning, och misstager jag mig icke, har försynen varit så hygglig, att den gifvit Er med af denna konst.

Herren vare med Er!

Wexjö den 26 November 1886.

Sigurd.

Ett julminne.

Snön föll i täta flockar på gatorna, termometern visade 8° kallt, klingande bjellror, muntra skratt, paketbärande damer, herrar och stadsbud, butiker strålande med förförisk glans samt korta helsningar af »lycka till» med barnaglädje i ögonen gåfvo sin pregel åt julaftonen.

I det böljande folkvimlet skönjdes dock här och der fysionomier, hvilkas ögonspråk var allt utom glädjens, men saknadens, förebräelsens och måhända förtviflans. Särskildt fästes min uppmärksamhet vid en yngre man, hvars lefnadströtta anletsdrag talade om en förhärjad ungdom och ett förfeladt lif, men som det oaktadt tilltalade genom en ej ännu slocknad intelligens. Hans klädsel var tarflig. En förlegad sommarhatt, som tackade himlen

för hvarje snöflinga, som borttvättade det inpyrda dammet på den samma, kring halsen en vit skjortkrage af papper med vidhäftad nattkappa, en knäppt, blankborstad bonjour, ett par grårandiga sommarbyxor samt ett par snedgångna skor.

Han gick utan mål och jag följde honom. Den skarpa kölden och den sommarsvala drägten syntes ej inverka något på honom, ty esomoftast drog han med handen öfver pannan och torkade bort svetten. Men säkert kändes den svetten mera kall än varm. Slutligen stannade han vid ett boklådssfönster, utanför hvilket nyfikenheten ej var så stor, och han stod der länge och väl. Jag gick dit för att utröna, hvad det var som så kunnat fångsla hans uppmärksamhet. Icke skärskådade han de guldsmidda böckerna och de talrika fotografierna; men hans ögon voro oafåtligt fästade på Carl Blochs berömda tafla »Christus Consolator» med texten: »Kommer till mig I alle, som arbeten och ären betungade, och jag vill vederqvicka eder». Ju mera han fördjupade sig i taflan, desto klarare lyste hans ögon och tårar dropade ned på den polerade bonjouren.

Jag ämnade tilltala honom, då en god vän slog mig på axeln under det glada utropet:

— Lycka till, bror! Jag tror du står och studerar på sjelfva julaftonen?

— Ja, på sätt och vis, svarade jag.

— Nå, men då behöfver du ej stå på gatan och frysa. Gör mig den tjensten och följ mig in och hjälp mig välja, ty eljest står jag i valet och qvalet.

Jag följde min vän, men tänkte äfven på honom, som stod utanför i valet och qvalet. När vi kommo ut var han försvunnen.

* * *

Jag hade vid hemmets härd tillbragt min julqväll hos en slägting, sett barnen dansa julen in och dansat med sjelf, skrivit impromptudeviser på mammas, pappas, mormors, fasters och gud vet ej hvad för ena julklappar, läst välsignelser öfver morbror Jannes strumpor, inlagda i 24 paketer, hvilkas förseglande kostade mig tårar i ögonen då lacket brände, så att nog blefvo *de* välkomna; druckit julhelgens skål och ätit mig en sömnlös natt af den goda julmaten. Nu befann jag mig på väg till min bostad på Kungsholmen. På gatorna var tyst och stilla. Inga rop och skrän som eljest är vanligt. Julaftonen är årets familjeqväll, och dess frid hålles med eller omedvetet i helgd. Vid det jag passerade kajen vid Rosenbad såg jag en orolig figur

vandra fram och tillbaka. Han frapperade mig dess mera som jag i honom igenkände min studie utanför boklädsfönstret.

En aning sade mig, att hans tankar voro mörkrets och att förtviflan ville drifva honom till ett brott, som blott fegheten att lefva dikterar. Jag närmade mig honom, lade min hand på hans axel och frågade mildt:

— Hvad tänker ni ta er för?

Han spratt till som en febersjuk och darra- de ofrivilligt, men svarade intet.

— Följ mig, sade jag, ty ni är i behof af sällskap. Anse mig som en vän, skickad af försynen, och öppna ert hjerta för mig. Kan- ske skall detta lugna ert sinne.

— Jag känner er ej, var hans svar.

— Ja, men jag känner er, afbröt jag. Se- nast i middags såg jag er, då edra blickar gingo upp i bilden af den, hvars födelsefest vi gå att fira. Hvad ni då tänkte vet jag ej; men säkert sökte ni tröst i bedröfvelsen, ty ni syntes mig mycket olycklig.

— Ja, herre, jag är mycket olycklig, sva- rade han, och bittert kändes det på en dag sådan som denna. Min barndoms bilder lystes af idel solsken. Jag var en så snäll och vacker gosse, mina kamraters och lärares älskling och mina föräldrars stolthet. Vid sjutton år satte jag hvita mössan som ett segertecken

på mitt hufvud, och så bar det af till den visa lärdomsstaden för att infria föräldrars, lärares och icke minst egna förhoppningar om en lysande framtid. Välsignelser och förböner följde mig på färden, och min fasta föresats var nog den att gå segrande ur striden. Men det glada livvet och frestelserna öfvermannade mig. Att börja med ansågs jag som litet lättsining, sedan som bra lättsinnig, derefter som en slarf och rolig fan och till sist som en sudd med godt hufvud. Far och mor dogo i lagom tid för att slippa se mig på ändpunkten af det sluttande planet, och sedan dess tärdes jag af gnagande samvetsförebråelser, dem jag sökte döfva med de starkaste medel som stodo mig till buds. Vännerna rynkade ej mer på näsan åt mig, utan veko direkt undan för mig om jag kom dem i vägen. Jag sökte arbete, men man ville ej ha mig, emedan jag kunde allt och intet. Genom renskrifning lifnärde jag mig, men nu har gikten som ett minne från flydda välmaktsdagar satt sig i fingerlederna, så att pennan halkar mig ur handen. Sådan blef min lefnads karrier. Den har gått fort, för fort. Jag är nyss fyllda trettio år och känner mig ha blifvit jemt trettio för mycket.

Han gjorde en paus liksom när ridån faller mellan tabläerna.

— I dag på morgonen, fortfor han, vallfärdade jag ut för att bedja vid mina föräldrars graf. Jag såg den rika världen köra med sina spann på Norrtullsgatan, och de dyrbara julkransarne glänste mig i ögonen. Jag ville också bekransa mina käraste, men min börs var tom. I Solnaskogen sökte jag att af de friska granarne binda en minneskrans. Men barren stucko mig så hårdt att blodet dropade ut. Det der granträdet, herre, ger både glädje och sorg på en dag som denna. Hur mången har ej i qväll dansat sig trött och hur mången har ej som jag gråtit sig trött vid detsamma? Från grafvarna vände jag åter till stadsbullret och kände mig så ensam. Jag gick för att döda tiden, och då mötte mig en bild, som tilltalade mitt inre. Det var tafian i boklådofönstret, och jag rördes som ett barn vid dess åsyn och kände mig förnygrad och kraftig att börja ett nytt lif. Men anden var villig och köttet svagt. När klockan skred till midnatt, var min mage lika tom som i går, och då grep mig hungerns förtviflan. Stoltheten förbjöd mig att tigga. Jag såg gaslågorna lysa på Rosenbad. De vinkade lika förföriskt åt mig som i forna dagar. Jag kände lifvet för bittert och var färdig att offra det, så vida icke ni kommit i min väg.

Han tystnade, och en suck lättade hans bröst.

— Tror ni på gud? frågade jag honom.

— Ja, men mest i nödens stund, tillade han.

— Så göra vi alla, svarade jag. Och denna stund är ju för er en sådan. Tro, hoppas, arbeta — och er lefnadsbana kan ännu te sig i ljusa färger. Se här, en julklapp, fastän den kommer något sent. Tag den som ett bevis af vänskap och gengäld för er upprigtiga sjelfbekännelse!

Jag lade ett mynt i hans hand och fortfor, pekande mot höjden:

— Ni ser den der stjernan, som lyser öfver oss. Den är de vise människens ledstjerna till Kristusbarnets krubba. Följ hennes kurs och ni skall finna vägen till framtida lycka!

Djupt rörd tryckte han min hand till afsked och jag sof godt, trots den oroväckande julqvällsdieten.

* * *

Åtskilliga år hade förflutit sedan dess, och jag var stadd på resa till hufvudstaden för att jula der, då sjelfva julaftonen ett yrväder

insnöade bantåget. Hvad var att göra? Tända en cigarr, svepa in sig i pelsen, skåda julbrasan i väntsalens jernkamin och förarga sig till sömn. Jag hade hunnit början af programmet och stirrade på kaminen, då stationsinspektoren kom till mig som en gammal bekant, lyckönskade sig till att denna qväll få hysa mig som hedersgäst och bjöd mig välkommen, hjertligt välkommen i hans lyckas bo. Förlägen öfver en så öfverdrifven artighet, svarade jag:

— Mycken tack! Men förlåt mig... är det icke ett misstag eller en förvillande likhet som bedrager er?... Ty mig veterligen se vi hvarandra i dag för första gången. Mitt namn är X, bosatt i Stockholm.

— Ja, var det inte det jag genast såg? afbröt han. Nu är jag viss derpå och tackar himlen för detta yrväder. Ni var mig den käraste julklappen af alla klappar tåget förde med sig.

Han fattade mig i armen och drog mig med sig, så glad som en flicka, då hon får en docka med rullande ögon. Låt gå! tänkte jag och befann mig snart i ett hem, som andades glädje och frid. Julgranen, rikligt behängd, var prydd med många ljus, som gafvo reflexer i tre oskuldsfulla ögonpar, hvilkas egare klappade händerna åt mamma hvar

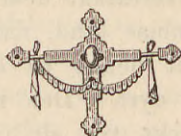
gång julpolskan var slut och skrattade hejdlöst åt pappa, då han hoppade som en gasell i långdansen. Julbrasan flammade så lifligt, och när de kära klapparne skulle brytas satte far och mor korgen mellan sig. Mor tog upp och far läste utanskrifterna. Ifver rådde i de ungas läger. Smultron på kinderna ända upp till hårfästet för allt hvad pappa och mamma öfverraskat dem med. En stor persika på mammas kind, när pappa varit så galen och tagit henne på orden och köpt så vackert och dyrt. Den rara frukten tog han som konfekt till sin jultuting. Och snart växte det jordgubbar på pappas väderbitna ansigte, då ett elegant broderi förklarade hans gummas smygarbete under höstqvällarne, och mamma sockrade dem med smålkyssar. Ja, allt var som det skulle vara.

När qvällen nått sitt slut och barnen läste sina aftonböner för mamma, ledsagade mig min värd till mitt sofrum. Gardinerna voro ej nedfälda, och en stjernklar himmel belyste nejden. Han fattade hjertligt och trofast min hand, pekade mot höjden och sade med af rörelse darrande stämma:

— Se, der lyser samma stjerna, som ni en gång visade mig såsom min lefnads rättensnöre. Tack för det rådet! Må gud belöna

er, ty ni räddade en skeppsbruten själ. Him-
len krönte mina sträfvanden med framgång,
och jag är ej mer olycklig. Må tidsandan
forska fritt! Jag är säll i min barnatro och
välsignar stjernan från Betlehem!

Nyårsräkningarna.

Herr Vingel satt vid sitt lilla skrifbord, placeradt på tvären vid väggen, på hvilken hängde två svarta pappskyltar, bärande i guldskrift etiketterna »Betalda räkningar» och »Obetalda räkningar». Den förstnämnda skylten liksom kysste den grådaskiga tapeten, medan den sistnämnda visade en volym af gedigen kvantitet. På andra sidan bordet satt frun och virkade. De äldre barnen voro ifrigt selsatta med ett gammalt ormspel, hvars vinst utgjordes af det förra årets fickkalender, som pappa Vingel liberalt lemnat till deras disposition, och de yngre barnen ansträngde sig af alla krafter med att göra sina tennsoldater till invalider.

Pappa Vingel tog sig en öfverblick af de båda pappskyltarne, mumlade något om dåliga tider och nyårets bisarra kontrast mot den

fridfulla julen samt började sortera »de obetalda».

— Åh det var omenskligt, hvad vi ha gödt oss med amerikanare om året, reflekterade han. Och ändå står jag bet på den enklaste engelska glosa.

— Amerikanare? frågade frun.

— Amerikanskt fläsk, kan du väl begripa, svarade han och uppmätte en flottig lunta af hökarräkningar. Snart kommer väl sundhetspolisen och lägger beslag på oss till köttbesigtningebyrån för att få oss hallstämplade, och det blir ett mindre angenämt nyårs göra. Det är skada, att salig Könsberg så snart skulle svika sina patienter. Han opererade med skämtet och humorn som assistenter och sjöng ibland så glada visor för sina morsgrisar och fargaltar, att de kippade med tungan och lade svansen i dubbelknorr. Nu vet jag ej, hur de bära sig åt. Har du någon aning om det?

— Åh skäms!

— Hökar Petterson, som är fackman, sa' att de tarsa en bit här och en bit der och alldeles förderfva hans skinkor, så att han tänker gå in till medicinalstyrelsen med en petition om trikinundersökningarnas anordnande genom luktorganets tillhjälp. Är detta väl uppöfvadt, som han påstår sitt vara, fastän

han snusar som en generaldirektör, så bör man kunna korna sig till parasiterna, säger han, och få sin lilla skinka väl bibehållen i marknaden. »Grosshandlare» kommer han att sätta som stämpel under sin ansökan.

— Men han är ju icke grosshandlare.

— Ack, kära du, en högkåre, som handlar med amerikanskt fläsk, amerikanskt salt buffelkött, amerikansk lobster, holländsk kumminost, holländsk sill, lübsk medvurst, rysk och tysk kaviar, engelska och franska konserver och norsk fetsill, många andra goda ting att förtiga, gör anspråk på att idka vidsträckta affärer, och jag tackar försynen för att Petterson kallar sig grosshandlare.

— Hvarför det?

— Jo, sade Vingel, medan han illmarigt kliade sig bakom örat, är han grosshandlare, så kan han också vänta med betalningen, isynnerhet som han skryter med att han ej förlorat ett pinal på Handtverksbanken. Gud vare lof, att jag nu har Petterson klarerad. Värre blir det med kryddkrämaren. Han lär vara cessionsmessig liksom jag. Ärligt ha vi kamperat under det flydda året. Han har vägt och skrifvit upp hvarje dag, och vi ha uppiggat honom genom förnyade requisitioner, ehuru han alltid balanserat oss till förfång. Men det fäster jag mig mindre vid med en karl,

som har rådhusrättens andra afdelning i perspektiv.

— Hur kan du veta det?

— Åh, det är väl ingen konst att förstå, då han vägrade mig kredit på mantalsförteckningarna, papper som sjelfva lagen tvingar en att köpa. Sjöskadadt kaffe, kritblandadt socker och ättika, som smakat skedvatten, ha vi måst svänga i oss som andra fattiglappar, för att nu ej tala om den utspädda fotogéne, som, det kan jag slå mig i backen på, var orsaken till att katten rymde ifrån oss, då hösten kom och lamposet slog honom åt skal-len — och allt detta blott för det fördömliga kreditsystemets skull.

— Hva' befalls? Hur skulle vi egentligen ha lefvat, om det ej funnits?

— Vi hade måst arbeta. Det vill säga inte jag, utan . . . ja nu har du kollrat bort mig igen. Jag menar, att jag för min del nog har slafvat, men . . .

— Men?

— Ja, vi bry oss inte om det här ämnet längre. Hufvudsaken är att katten är borta, och han var mig kärast på jorden . . .

— Tack för komplimangen.

— Jag menar bland djur och icke bland menniskor. Den enda förargelse han gjort mig var, att han kuggade in mig i djurskydds-

föreningen, som väl snart kommer och vill ha sin afgift som alla andra björnar. Kryddkrämaren har, när jag tänker rätt på saken, förverkat sin likvid, till dess katten kommer tillbaka. Det gick lättare än jag trodde att få speceristen affärdad på ett honett sätt, tillade han, under det han kuverterade räkningarna och på kuvertet skref »får vänta».

— Hvad är det här för krefs då? fortfor han. Hyrkusräkningar. Ha vi råd att åka vi?

— Frågar du mig?

— Nej, men jag begriper inte, att hyrkusken har kunnat ha ett så orubbligt förtroende till oss. Men han har förstås en hel massa kampar, som måste motioneras för att slippa stå stilla och äta upp allt fodret och bli svullna till på köpet. På så sätt ha vi gjort honom en tjänst, intet annat jag kan fatta, och då öfverser han nog med, om vi hala litet på tiden. Nu komma för resten alla balerna med Amaranthen och Innocensen i spetsen och så slottsbalen och riksdagen med sina gubbar, som äro trötta efter resan och föredra att åka i stället för att gå . . . usch, det blir mycke', mycke' pengar att skörda för honom. Vore jag ej i den ställning jag är, så hade jag lust till att sätta upp ett litet hyrkusverk. Det föder onekligen sin man briljant. Ja, hyrkusken får vänta öfver sä-

songen. Tids nog blir det att tala med honom, när vi beställa rustvagnen till landet. Och så så der, nu är han expedierad.

— Ja, men tänk en gång på den stackars bokhandlarn. Hans pojke springer här både bitti' och sent och förderfvar alldeles klocksträngen. Hvad skulle du egentligen med all den der öfverflödiga skönlitteraturen att göra?

— På sätt och vis kan du ha rätt, ty nästan hela lagret är bortlånadt åt vänner och bekanta på ett par dagar, som det alltid heter, fastän dagarne förlängas till år. Påminner man nu höfligt om boklånet, så blifva de topp tunnor rasande och påstå, att man inte är comme il faut utan en tölp, och i värsta fall bedja de en lära sig veta någon smula hut och inte trakassera hederligt folk för ett simpelt boklån, då jag kanske sjelf försakat nöjet att läsa min egen bok för att tillfredsställa deras påhängsna nyfikenhet. Men allt är bokhandlarnes fel. Deras uteliggare svärma som läderlappar i trapporna med sin vaxtaftsknipa under armen och slänga en bok i näfven på pigan, som knappast hinner blinka, förrän de förnyat samna manöver i närliggande hus, och då varan kommer in, hvad står det på omslaget? Jo, till »benäget påseende». Och man ser pligtskyldigt på den-

samma och sedan komma nyårsräkningarna. Nej tacka vet jag den fyndige brukspatronen, som lät forsla in en flera centner tung jernspis i bokhandlarens butik och hade på spisen fäst en lapp, hvarpå stod skrifvet »till benäget påseende». Han fick från den stunden frihet att göra sina requisitioner sjelf. Men det är just olyckan att vi icke ha någon jernspis till öfverlopps och inga pengar heller. Bestämndt ha bokhandlarne några års kredit sjelfva, så jag misstänker, att jag dröjer med dem till nästa år.

Han beslutade sig genast och konvoluterade räkningen under rubriken »till benäget påseende».

— Hva', hva' fanken är det här för slag? Det var ingen liten ramsa det här! Hvad vill det säga? 27 turnyrer, 17 lös . . .

— Låt bli den der, den sörjer jag för, afbröt honom frun, ryckte till sig räkningen och frågade med sin mest inställsamma ton, om ej pappa kunde behöfva en liten äggtoddy under alla bekymmerna.

— Jo tack, ha vi några varor kvar då? Du sade ju, att det var rubb och stubb utsinadt i går afton.

— Åh, den som spar, han har.

— Det var galant, menade han och lät ögo-

nen melankoliskt spela på en diger packe af »de obetalda».

Den låg der som ett litet arkiv af glada och skämtsamma minnen, hvars sura efterskörd nu skulle inmejas. Hvad de der papperslapparne hade varit gouterade, när de kommo oqvitterade och blygsamt fordrade ett litet erkännande på att de blifvit emottagna. De innehöllo glädjande och stärkande recepter, som gjort gagn under vår, sommar, höst och vinter. Nu skulle apoteksräkningen solveras, och det var ej utan, att den räkningen gjorde de flesta myrorna i kroppen. Säga hvad man vill om vinhandlare, så knipa de dock kunder i vår försupna nykterhetstid. Ni gissar lätt, att det var vinhandlarens och bryggarens konto, som nu förelåg.

Han blandade räkningarna och lade ut dem symmetriskt på bordet alldeles som om han ämnat lägga patience.

— Åh herre Gud, suckade han, hvarför är jag ej goodtemplare?

— Det kan du ju bli hvilken dag som helst, bara du vill, inföll frun, der hon stod och vispade äggen till äggtoddyn.

— Prata du! Det här skuldregistret ligger mig mest om hjertat, icke precis så mycket för vinhandlarns och bryggarns skull, ty dem tänker jag mindre på, som för min egen.

Hvad jag måtte ha för ena kopiösa kvantiteter svafvelsyra i kroppen! Jag är då lugn för att det aldrig kan fukta i det rum, jag bebor. Och bresilja sedan, och bittermandelolja och pikrotoxin och gentiana och räfkaka — fy baj, jag borde må illa, men mår ändå så bra, fastän icke är det min husläkares förtjenst. Han har nästan absolut förbjudit mig de der medikamenterna och skrifver i stället sjelf gentiana och räfkaka åt mig. Besynnerliga kurrar de der doktorerna. Sina patienter sätta de alltid på diet, men sjelfva föra de ett toujourt och gladt lif. Det påminner något om att »när jag dricker, så är det rätt». Min husläkare har jag visserligen ingenting att klaga på annat än på nyåret, ty då blir jag alltid sjuk, när jag tänker på honom. Och så är doktorn en sådan, som man hvarken kan eller bör mankera. Derfor skall han också ha sitt arfvode, det må kännas smärtsamt eller ej. Bryggarn och vinhandlarn ha ju efter hans utsago indirekt bidragit till min ohelsa och därför må de ock få sitt straff och vänta, tills jag blir riktigt bra.

— På så sätt resonnerar du från dig alla nyårsräkningar så när som på doktors.

— Ja ser du, det är just det fina i planläggningen. Det är motiverna som skola tala, svarade pappa Vingel i det han med

ovanligt rymligt samvete bordlade räkningarna.

— Och nu skall äggtoddyn smaka som manna i öknen.

— Hvad vill det här säga, hvart har buteljen tagit vägen? frågade frun, ifrigt spejande i garderoben.

Hennes man hostade några tag och rodnade på gamla dar, ty han hade ofrivilligt förbrutit sig mot det sjunde budet, okunnig om att det var hans äkta hälft, som utfunderat detta gömsle för buteljen, hvilken han med ett par vänner händelsevis uppsparat och derpå tillagat präktiga fyrbåkar, medan hustrun gjorde sina nyårsvisiter.

— Kanske det fins råttor der, sade han dumt för att säga något.

— Skåpråttor, ja, stora på två ben, fick han till svar.

— Skicka till vinhandeln.

— Vi få ingenting der, förrän räkningen är betald.

— Aj, aj, aj, jag måste väl göra en afbetalning då.

Också en supé.

Re'n har jag sprungit mig trött och förderfvad
Ur hus och i hus i helaste sta'n,
Inte en skilling ändå är förvärfvad
Och redan lider det långt in på da'n»

sjöng herr Vingel, då han i skåpet bredde sig en kantig kumminostsmörgås och kände sig mindre tillfredsstäld med att ölet tagit slut och svagdrickat kommit till heder.

— Det är som det vore förgjordt på nyåret, tillade han bekymmerfull. Jag trodde det skulle gå som ett nafs att få ett obetydligt kreditiv eller en simpel vaxel diskonterad, men det var jemt nitti det. Hvert man kommer, ser man sura miner och hör bara talas om dåliga affärer och annat elände plus nyårsräkningar, som jag då gud vare lof är på det klara med. Men jag är fullkomligt öfvertygad om, att det är bara den fördömda magsyrans fel. Jag

har visserligen också min lilla magsyra, men den välsignar jag, ty den gör mig uppfinningsrik. Vet du, min gumma, när jag i morse drack mitt varma vattenledningsvatten, som onekligen är en billig kur, så kom jag att tänka på toddyvatten, d. v. s. jag funderade på om vi icke för att hjälpa upp krediten skulle ställa till en supé med dans för våra björnar och öfriga ovänner, ty vänner ha vi då inte en på tre tusen. Katten förstås, ett osjäligt djur, hyllade sig en tid till oss, men när maten tröt, så svek han. Säkert är att vi måste representera vår värdighet genom en supé.

— Ja, men pengar, pengar?

— Ja, det är just det som fattas oss. Men ha inte vi, så måtte väl i herrans namn våra gäster ha.

— Besynnerligt resonnemang! Menar du att gästerna skola betala kalaset?

— Naturligtvis! Vi äro ju slantslitna och till hälften för att ej säga i det hela utfattiga. I det här fallet är jag kommunist, och saken är för öfrigt ej så invecklad som du tror. Låt oss först sätta upp bjudningslistan, så går det andra af sig sjelf liksom en tillsvarfvad bankdirektörmiddag.

— Nå, hvilka har du tänkt på?

— Jo, i främsta rummet på kamrer von S. Han är visserligen ingen vanlig kamrer utan

en så'n der sjelfgjord. »Procis» skälls han för i smyg och öppet också, men han är i alla fall diskontör med 260 procent's avance. Sjelf smickrar han sig med att han tar bara 40, fastän man får skrifva på 6, d. v. s. man skrifver på en högre summa än den man får. Han med sina runda glasögon skulle otvifvelaktigt imponera på församlingen. Trots sina löständer äter han som en bitvarg och hin vet, om han ej blifvit andligt sinnad på sista tiden. Det blir i alla fall han, som får betala de löpande utgifterna. I morgon gör jag honom en visit och frågar honom som financier, hvar man i dessa kritiska tider bäst skall placera sina pengar mot säkraste ränta. I öfvermorgon får han ett bjudningskort och da'n derpå skickar jag den slarfven notarien upp till honom på hans banktimme med en revers, försedd med min osäkra borgén, och då får jag visshet på, hvar jag säkrast kan placera mina pengar.

— Jag må då säga! Hvar får du alla dina idéer ifrån?

— Från magsyran sade jag ju nyss. Nästa man som blir är kryddkrämar Anderson. Han har dålig ekonomi liksom vi och lär vara på fallrepet, men är ej ännu kallad. Han upplyste mig härom dagen, då jag sökte ursäkt min insolvens, att det gjorde honom precis sak

samma, ty han finge ändå intet godt af mina pengar. Det var bara bokslutet, som gjorde honom litet hufvudbry. Den 28. på Karlsdagen, hans namnsdag, lägger han in som hederlig karl, stänger butiken och hvilar på sina lagrar, så godt han kan, och låter öfverståthållareembetet inventera. Ännu har han fullt upp med konserver, äpplen, apelsiner, fikon, russin, mandel och svenska bärviner, som ej bära sig, och dessutom dåliga stearinljus, kaffe, socker och vanilj, som passar ypperligt till hans konstgjorda té. Vi acceptera hans varor i sällskap med honom och hela hans familj.

— Nå, men hökarn då?

— Ja, det är ju Petterson med röda håret det. Han är sjelfskrifven, fastän hans händer påminna något om salt kött och hans näsa går i purpur med granater. Han lär ha kommit sig upp i smöret på sista tiden, och i stället för att stå innanför sin disk, så står han och hänger utanför k. skridskobanan vid Kastellholmen hvarje dag de kungliga äro der och musiken blåser. Jag får väl offra ett kort på honom också, så ser det mindre borgerligt ut, och då går det lättare att borga af honom. Det har varit barvinter, så att han bör tacka försynen för att bli af med så många foglar som möjligt.

— Ja, allt det der är godt och väl, men vinhandlarn?

— Lundström menar du? Han är kanske den mest tongifvande i hela sällskapet. Nog gjorde jag en liten afbetalning, och den ganska liten ändå, men det skadar ju aldrig att bjuda till. Derför bjuda vi honom och jag går sjelf ner i hans källare, knacker och lyssnar på fastagerna samt känner efter, om de äro väl bandade. Frågar han då, hvad meningen är, så svarar jag honom som en praktiserande läkare med en tunn torrhosta och en gubbe med ögonen. Han blir naturligtvis orolig och jag lugn och svickar med tungspetsen mellan tandraderna som professor X i tiden gjorde. Jag numlar något om bränvinsmålen nere i Småland och frågar honom direkt, hvilken metod och essence han använder för att göra sin konjak. Priskuranten från Leipzig på de der essencepaketerna har jag lyckats öfverkomma och ämnar, när han är som mest nyfiken och ljuger mig full i synen, taga fram den som en obehaglig strafflag och ett vittnesgilt bevis på hans studier i hvardagslivets kemi. Blir han ej då turpinerad, så vill jag vara skapad som en nors. Står det så några kunder bredvid, så ber han att få tala enskildt vid mig på sitt kontor, bjuder på äkta importerad vara med sju stjernor på etiketten och frågar, om

ej julförrådet tagit slut. Jag stämplar den tyska priskuranten som en föraktlig humbug, och då bli vi sams till gemensam båtnad och trefnad.

— Men sockerbagaren då? Vi skola väl ha en liten efterrätt också?

— Det är klart som rysk fotogén. Krokan, ja det ser kanske för pretentiöst ut. Men en liten muff af vispad grädde med snoppar på och ett par tårtor vore ej så osmakliga.

— Ja, ja, men hvarifrån skall det ta's?

— Åjo. Ge mej si, låt mig tänka. Om jag skulle . . . Nej, det går inte!

— Hvad tänker du på?

— Åh, jag funderade på att skicka mitt visitkort, men jag har då fått ett så olycksaligt namn i arf. Vingel, hvem ger kredit åt ett sådant namn. Om jag åtminstone hade hetat Tourné, så hade det låtit aristokratiskt.

— Ja, eller Misér.

— Åh fy tusan hakar! Nej då hellre Solo.

— Skall det vara en pik åt mig det?

— Som du vill, men nu är det frågan om efterrätten.

— Nå, kunna vi icke skicka mitt kort då?

— Ditt! Det var just att hoppa ur askan i elden. Du heter ju Vira i förnamn och Vingel på grund af vår bekantskap. Den signaturen innebär då inte en tillstymmelse

till förtroende. Men om du sjelf gick in och granskade de dyraste attrapperna utan att för tillfället bestämma dig för någon och drack en kopp choklad med en massa bakelser till som de förnäma damerna göra, hvilka alltid äro sjuka vid middagen, sakna aptit och vilja höra sig beklagade, så inbesparade du din middag, fastän icke *du* behöfde sticka under stol'n med orsaken till din klena aptit, och säkert voro vi på det klara med både muff, tårtor och kanske litet glace dazu.

— Och servisen slutligen?

— Den svarar jag för. Jag tar notarien med mig in i bosättningsmagasinet och bara granskar och ger råd. Juden tar oss för svärfar och måg, iglar sig fast vid oss och ger sig sjelf ett heligt löfte att ej släppa taget. Jag visar mig liknöjd, det vinner man bäst på med sådant folk, och, innan aftonsolen runnit neder, ha vi huset proppfullt med porslin, glas och andra utensilier, bara som profver. Juden kliar sig i skägget och gör en kalkyl lika bra som procisen von S., och jag ber honom ej besvära sig och går med notarien på Opris.

— Nå, men hvarmed skola vi roa alla dem, som ej dansa?

— Med spel naturligtvis, och det blir en extra recett, ty korten tar jag nya från Ander-

sons kryddbod, visar mig konservativ och bryter dem ej sjelf, utan öfverlemnar det åt gästerna. Knuten är bara den att vid hvarje bord placera en gammal prisse, som håller på det der oskicket att lägga kortpengar under staken. Sjelf opponerar jag mig alltid mot den kuty-men, när jag är borta, men hemma blundar jag gerna för den. Lågt beräknadt på fem spelbord inbringar det 15 kronor, alldeles lagom till en half famn barrved och möjligen en halfsulning på mina utnötta skor.

— Nå än mina då?

— De få repareras på »polsk bank» efter supén. Jag håller sjelf banken, så är jag sauverad.

— Och barnens?

— På femkortskille med tre appeller, som notarien får anordna.

— Och pigans innestående lön?

— På salahybika.

— Och tvättinrättningen, sömmerskan, kokfrun och vedkarlens hyrda vaktmästar-kostym?

— På 25-öresknack med obegränsade betar.

— Och den stackarn, som trumfar dansmusiken hela qvällen?

— På svälta räf.

— Det kan han omöjligt bli fet på.

— Det tror inte jag heiler, men hans talang bör ej misskännas för det. Måhända

drager pauperismen oss tillsamman, då jag dricker brorskål med honom och skaffar oss ytterligare en oyän till familjen.

— Men vi borde väl tänka på våra släktin-
gar också?

— Nej, fly för tusan! Släkten är värst! Om någon enda af dem hade en fyrk i fickan, men jag är oomkullrunkeligt säker på att, om vi bjöde dem, de icke smakade en bit till frukost och middag den dagen, utan grep esig in som ulfvar på smörgåsbordet och lemnade ett fasaväckande exempel, då de kanske borrade gafflarne i hökar Pettersons labbar och trodde dem vara rimsaltade. Det skulle just bli ett snyggt spektakel. Vid något spelbord kan jag ej placera dem, pankasom de äro, fastän jag tviflar inte alls på, att de med den största nonchalans skulle spela hvilken point som helst, ty de ha ju ingenting att förlora, bara att vinna. Och i sitt vinstbegär gräla de i spel lika svårt som gubben L., då han hade gjort strafftrick i storslamm och utför i det stormigaste ovett mot sin medspelare, därför att denie tagit trickarne med sin färg och gubben L. måst kasta sin, samt besvarade allas förvånade fråga, hvarför han bråkade, då han fått det mesta han kunnat få, med att kasta korten i bordet under utropet: »det är lögn, vi hade fått en trick till, om han spelat min

färg». Och några sådana uppträden vill jag ej utsätta oss för. Och inte nog med det, utan dagen efter ha vi kanske hela kodiljen här för att tacka för sist och fira annandags-qväll och njuta af skåpmat.

— Ja, men tror du ej att gästerna komma att göra sina anmärkningar om att släkten saknas?

— Åh, det tror jag inte är så farligt med. De tycka säkert att de ha tillräckligt af oss. Anmärkningar komma de i alla fall att göra. När har du hört talas om en supé utan anmärkningar?

En ovanlig pastor.

— **L**ovis dammar alldeles bort taggarne på sjöborrhorne. Var lite försiktig; sade i den lugnaste ton regementspastor och doktor X åt sin hushållerska, då han på morgonen mönstrade sina rika samlingar inom vetenskapens värld.

— Äh, det vet jag visst. Det der skräpet gör inte annat än förargelse. Tyckte husbond bättre om att ha det odammadt än putsadt? Någon ordning skall det väl vara. Fastän inte begriper jag, hur en odlare i Herrans vingård kan finna nöje i att dra hem en massa döda ting och begrunda dem som om de voro den heliga skrift.

— Hm, hm, sade pastorn omedvetet under det han ansade sina gråa lockar.

— Skall det bytas vatten på filbunken?

Patrasket, som legat der, måtte ha utvecklat sig, som husbond säger, för i morse såg jag små svarta vippstjertar, som slogos som skolpojkar. Jag satte strykjernet på för att vara säker om att utvecklingen ej skulle gå så långt, att man måste ta bottiner på sig och väja för hoppande grodor i en kristlig våning två trappor upp.

— Tag bort strykjernet och gif dem friskt vatten, lydde ordern.

— Åja, ha de hållit sig så länge, så kunna de gerna vänta till dess jag fått tamburen i ordning till expedition. Sakramenskade hundväder — aj, jag tror jag svor, gud förlåte mina synder — men när regnet står som spön i backen och de der gardistbassarne inte ha vett att ha galoscher på sig, så väger man ej orden. Det är för resten inte deras fel utan k. m:ts och kronans, men fan sjelf — gud för döme mig, svor jag inte igen — kan inte stå ut med att hålla propert och snyggt under sådana förhållanden. Vi måste ha oss en ny bastmatta der ute i farstun, hör han det husbond! Klackjernen, som skramla i nedre trappan, borde afskaffas. Säg åt chefen och helsa från mig att i annat fall får regementet med mig att göra.

Härvid dammade hon i golf en sällsynt tornsnäcka, fångad i Kattegat.

— Se så, nu kan det vara nog med damningen. Får jag mitt kaffe?

Den man som yttrade dessa ord var en frisinnad prest och själasörjare, en i all sin blygsamhet framstående vetenskapsman och en lärare, som tillvann sig sina lärjungars odelade aktning och kärlek. Hvad stort sker, sker tyst, var devisen på hans vackra lifsgärning.

Klockan åtta börjades expeditionen. Men det var ingen vanlig pastorsexpedition, der snäsiga frågor och svar löpa öfver gudsmannens läppar, der dödboken och födelseboken blott ega sitt statistiska värde, der svarta bord och svartklädda prester med strama halsar och hvita halsdukar utgöra hufvuddekorationerna och der den kristliga fördragsamheten endast följer kyrkolagens bud. I stället befann man sig i en rymlig sal, hvars väggar voro tapetserade med insektslådor, innehållande skördar af samlingar, hvilka skulle varit och nu kanhända äro en prydnad för vetenskapsakademien; koraller, snäckor och herbarieskåp kompletterade samlingen; vid ett fönster ett aqvarium, vid ett annat en kammarorgel, hvarpå en papegojbur med en kakador i hade sin plats; på midten af golfvvet ett bord, der teologisk och naturvetenskaplig litteratur trufdes tillsammans; vid skrifbordet satt pastorn sjelf, allvarlig och lugn med frid och förtroende i sin blick, och

vid hans fötter hvilade trogen en svart rapphönshund, bärande det stolta namnet Leo.

Klockan pinglar. Lovis eller »draken», som gardisterna sinsemellan titulerade henne, öppnar så småningom. Men blef hon häcklad i kasern, så blef hon vördad på expedition, om icke alltid af kärlek, så af fruktan. Det var måhända ej utan skäl som knektarne kallade pastorns tambur för skärselden, fastän de icke voro katoliker. I skärselden fingo de, sedan honnör med ställningssteg gjorts för gamla Lovis, hvarunder hon med framskjutande underläpp och barska ögon mönstrade deras fotbeklädnader, hålla sig på mattan och göra på stället marsch, till dess de approberades värdiga att beträda ett nyskuradt golf. Under denna tidsödande gymnastik examinerades de i minsta detaljer om sitt görande och låtande samt den angelägenhet, som föranledt visiten, och var det då någon syndapalt, hvars skuldregister var rågadt, så nog fick han höra lagen i tamburn före evangelium hos pastorn. Men under den sträfva ytan bodde dock ett godt hjerta, som visade sig i form af pepparkakor, smånötter, smörgåsar, varmt kaffe m. m., hvarmed hon mången gång trakterade gardistbarnen och deras mödrar och fäder, då nöden var som störst eller kylan värst. Ett sådant ynnestprof af draken taxerades högre

än tjugofyra skillingar banko i drickspengar af den yngste underlöjtnanten eller en sup med sill och porter på gardistkrogen i Trångsund.

— God morgon, korpral Kask; det var länge sedan jag såg honom. Hvad är det frågan om? började den första audiensen.

— Gud bevare pastorn! jag kommer för att rapportera min kära Elsas död. Hon marscherade direkt in i evigheten i går afton klockan sex. Honnörsvakt vid hennes läger gjorde jag och barnen. Men aldrig har någon post känts mig så tung som den.

— Hm, mumlade pastorn lakoniskt.

— Och nu får jag be värdig pastorn att korsa öfver henne i rullan. Här är prestbetyget och doktors poletteringssedel.

— Det var en lång och plågsam sjukdom hon haft, sade pastorn, då han läst dödsattesten. Den har väl ej kostat så litet, kan jag förstå. Hur tänker Kask nu göra med begrafningen?

— Ännu har jag ett par hundra riksdaler på sparbanken, snygga kläder ha barnen, tack vare Elsas omsorg, och sjelf har jag ju medalj på rocken, så att nog skall hon komma hederligt i jorden, ty det är hon värd.

— Hm, ljöd åter den allvarliga rösten. Låt sparbanksboken vara der den är. Den passar bättre för barnen. Lemna chefen detta bref

och helsa från mig. Tag den här, den räcker åtminstone till kistan.

Pastorn stack en riksbankssedel i den be-
dröfvade knektens hand och tillade:

— Visa sig som en man i sorgen och klan-
dra ej herrans rådslag. Jag jordfäster sjelf.

— Gud välsigne värdig pastorn! och två
tacksamhetstårar trotsade reglementet och smögo
sig väg öfver den gamle korpralens väder-
bitna kinder.

Nästa besök gälde om ett barndop.

— När, herr pastor, få vi komma med
barnet?

— Hvar bor ni?

— Styrmansgatan närmast Nybroviken.

— Hm. Lång väg det. Rå luft. Jag
kommer hem till er i morgon eftermiddag, så
slipper barnet förkyla sig. Hur är det med
modern?

— Jo, hon är ännu ganska klen, men dok-
torn säger att med stark föda och ett glas vin
ibland komma krafterna åter.

— När fick hon vin sist då?

— Gud bevare pastorn! vin är inte fattig-
mans kost.

— Ne nej! hm! Lovis! Gif Klintberg en
butelj portvin åt hans sjuka hustru.

— Jaså det är Klintberg, började draken,
jag kände icke riktigt igen honom i tamburn.

Han ser litet ordentligare ut nu än förr. Han har väl förökat familjen igen, kan jag förstå. Han gör då ingenting annat.

— En liten rask flicka har gud skänkt oss, svarade Klintberg, rak i ryggen som en gårds-gårdsstör.

— Prat! det hade varit bättre om det varit en pojke. Den kan han då åtminstone få in vid musiken, innan han ätit läns i boet. Stackars hustru! Det här är väl den sjunde i ordningen. Kan han skaffa mat åt alla munnarne med? Kom nu, får han proviant, och af mig skall han få låna Zions sista sånger, som han kan lära sig utantill, förrän han härnäst ber gud om presenter.

De besök, som sedan följde, förbigår jag med den förklaringen, att kritiken öfver desamma sökte ord att nog prisa den tysta väl-görenheten.

* * *

Klockan nio begifver sig pastorn till ett nytt verksamhetsfält, der barna- och ynglinga-själar skola danas och utvecklas till dugande krafter inom samhället, anden stålsättas, förnuftet skärpas och tanken klaras. Han går till sin kära skola, hvares biträdande rektor han var, om ej i katalogen så i själ och hjerta.

Mångsidigare lärare än pastorn har väl sällan funnits. Latinet, grekiskan, franskan, tyskan, historien, matematiken, botaniken, zoologien, teologien, ja t. o. m. i händelse af messfall filosofien — allt räckte han till för. Hans undervisningsmetod var sansad, lugn och klar. Just detta lugn gaf hans lektioner en prägel af allvar, paradt med aktning och förtroende lärare och lärjunge emellan. Man kände att man satt der för att lära sig något och ej för att genom en tillgjord hållning söka behaga läraren och »jobba» sig till ett betyg. Kraft och allvar i undervisningen, mildhet och fördragsamhet i disciplinen voro de egen-skaper, som gafvo dager åt hans lärareverksamhet. Mången strid i kollegiet, som skolans rektor utkämpade med gröna lärare, för att i dem inprenta att lärjungarne ej voro slafvar men barn, fick sin lyckliga lösning, då rektorn vände sig till sin själsfrände pastorn med den frågan:

— Nå nu beror det på pastorn. Hvad säger du? Skall gossens sedebetyg sänkas?

— Nej, blef det korta svaret.

Rektors och pastors mening segrade till barns och föräldrars fromma.

Hatare af det ambitionsnedsättande anmärkningssystemet hade pastorn sin egen taktik, då han ville straffa. Med blyertspennan i

hand gaf han appell åt den felaktige med orden:

— Varnas första gången!

Hjelppte ej detta, så en ny appell och:

— Varnas andra gången!

Gjorde ej heller detta verkan, så ytterligare en appell och:

— Varnas sista gången!

Nu var det slut med appeller och varningar. Framhärdade den felaktige i sitt okynne, så inbjöds han af pastorn på:

— En liten lugg!

Orostiftaren höjde sig generad på tå, och pastorn tog honom försigtigt i hårfästet vid örat.

Förfelade äfven denna tillrättavisning sitt mål, så var nådens tid ute och »liggaren» togs fram. Hvad som deri då skrefs, det var också skrifvet, och ingen jäfvade den anmärkningens befogethet. Men i de vanligaste fallen stannade det vid varningsgraden.

Kristendom var hans hufvudämne, och deri ledde han lärjungarne tills de voro mogne förklarade. Norbecks teologi följdes, men med modifikation. De långsläpiga och för skolpojkar oklara definitionerna ersattes genom lärarens begripliga frågor och lärjungens korrekta svar, helst så enkla som möjligt. Särskildt påminner jag mig kapitlet om synden. Det lydte kort och godt:

- Straffar gud synden?
— Ja!
— Straffar han den alltid?
— Ja!
— Straffar han den genast?
— Ja!
— Straffar han den här på jorden?
— Ja!

Hvad lögnen beträffar, så är den visserligen efter Norbeck förbjuden, men detta hindrade icke pastorn från att draga på smilbandet, när en lärjunge med öfvertygelsens värma sökte bevisa nödlögnens outhärlighet. Pastorn kliade sig bakom örat och öfvergick till bevisen om guds existens.

När så den teologiska lektionen var slutad, började den naturvetenskapliga. Der var lif och lust. Pojkarne hade frivilligt försummat rasten för att ordna sina fynd till den efterlängtrade lektionen. En hade några mineralier med sig, en annan ett fogelskelett, en tredje en sköldpadda eller en ödla på träbit i en glasburk, en fjerde några fjärilar, en femte en portör fylld med lefvande blommor, en sjette en gråpapperslunta med bytväxter i, dem han ville ha namngifna, och dem han tillbytt sig på skolans botaniska bytesförening, hvars spiritus rector pastorn var, o. s. v. Det var som om pojkarne skulle fått gå på spek-

taklet och se ett lärorikt skådespel. In trädde pastorn och tog plats på en stol vid fönstret, der solen gaf ljus åt tafflan, och rundt omkring honom trängdes en vetgirig ungdom. Vid den lektionen voro appeller och varningar bannlysta. Man glömde allt nojs och lyssnade begärligt till de visdomens ord, som här ej blott läraren utan äfven vetenskapsmannen så flärdfritt och enkelt talade. Ofta vid mogna ålder hafva dessa högtidsstunder stått för mitt minne som en symbol af Linné och hans lärjungar, ehuru jag erkänner att liknelsen haltar betydligt, åtminstone hvad lärjungarne beträffar.

* * *

När förmiddagens skolgöromål äro slutade, synes pastorn i sitt hem med mikroskopet för ögat och pincetten i hand, ifrigt sysselsatt med de för hans drake obegripliga döda tinge-
starne. Mången gång härvid hade han kanske försummat middagen, så vida ej Lovis med en något tvetydig vänlighet tillropat honom att ej låta maten kallna för det förbaskade tittskåpets skull. Pastorn lydde, och i sällskap med Leo och Kalle (så hette papegojan) intog han sin middag med taffelmusik af ovett Kalle och Lovis emellan, då den

senare bad den förre veta en smula hut och inte sönderhacka potatisen, förrän husbond smakat den.

Eftermiddagsarbetet gick lika samvetsgrant som förmiddagens, och först när klockan slagit sju, kände pastorn behof af hvila och förströelse. Vet ni, hvori denna bestod? Man skulle minst kunnat gissa det — i folklied och musik. Annexet i Blancs, verandan i Berns, borden närmast den nu öfverbyggda viken i Strömparterren och det anspråkslösa lilla värdshuset på Kastellholmen voro hans favoritplatser. Der slog han sig lös en timme eller två och studerade det glada Stockholm med samma lugn och allvar som på expeditionen eller i katedern. Stundom hände det att en god opera eller en skrattande fars fick ersätta aftontutingen. Men långt in på natten lyste det i pastorns rum, och skuggan på gardinen aftecknade hans ädla gestalt, lutad öfver skrifbordet. När till sist han gick ur tiden, stupade han ärligt på sin post, då några timmar efter höstterminens första lärarekollegium dödens engel lyfte hans lugna själ till högre rymder. Dödsfallet väckte uppmärksamhet, och den anspråkslöse mannen hedrades med välförtjenta nekrologer.

Solen lyste klar in genom kyrkfönstren och spred lif i de många kransarne på kistan. Paradklädda officerare och manskap med allvar i blicken, kamrater och lärjungar med saknaden i hjertat, vetenskapsakademiens professorer, gamla Lovis med tårdränkta ögon och vekt humör, fattigmans barn och föräldrar med välsignelser på läpparne — alla ville visa sin älskade pastor den sista hyllningsgården. Skolans standar med lagerkransen på duken stod sörjande invid bären.

Enkel och stämmingsfull var den högtidliga akten, och sällan tonade väl »Integer vitæ» mera harmoniskt än vid detta stoff.

Kistan sänktes i jorden. Luften rensades af ett uppfriskande hällregn, som återspeglade sig i mången gammal krigares ögon. Och korpral Kask med sparbanksboken, Klintberg med de många barnen, kamrater och lärjungar kunde gå ed på att *han var en ärans man.*

Receptionen.

— **J**aså, det skall recipieras nu igen och pengar flyga och fara som hussvalor. Bilinervatten och magsyra på morgonen, hufvudvärk, dåligt humör och retligt lynne hela dagen och ångskåp på qvällen för att svettas ut otyget. Sedan en passionspredikan öfver att hushållet är för dyrt, maten för dålig och jag och barnen vampyrer på din lekamen.

— Om du åtminstone förunnade mig någon tid till att samla mina tankar och idéer, afbröt kamrern sin skrupensande fru, under det han i djupaste negligé med den allvarligaste min i verlden placerade en ylleschal på korsryggen.

Vid åsynen häraf kunde ej frun hålla sig för skratt, slog händerna till samman och frågade:

— Väntar du stut?

— Det der begriper du inte! Jag ber dig vänligt om att aldrig lägga dig i mina emballeringar, då jag går på reception. Den saken sköter jag sjelf!

— Nej, jag skall visst inte lägga mig i dem; men kostligt är det att se en förständig man vara nog dåraktig att kluta ut sig lik en skolpojke, som väntar straff på det onämnbara.

— Nå, så nämn det inte då! Har du nå'n bomull?

— Hvad ska' du med den att göra?

— På första halskotan i händelse af dekapitation.

— Jag förstår dig ej.

— Ja, det är det samma. Det här ä' prepareringar, som man måste vara beredd på. En liten flaska eau de luce har jag i västfickan, om de bli för närgångna, och i hvardera bakfickan ligger en massiv portnyckel, som bör kunna bereda mig plats, i händelse att det blir fråga om uppslupna indiandanser eller dylika nachspiel.

— Uppslupna indiandanser! Massiva portnycklar! Det var det värsta jag hört! Är det sådana idrotter ni idkar på de, som du säger, aktningsvärda sällskapernas förädlande nöjen?

— Nej vars! Der är mycke', mycke' allvar också.

— Allvar med indiandans! Nej, Mathias, det kuggar du aldrig i mig. Jag har i min oskuld gått i den tron, att det var någon ädlare uppgift, såsom välgörande ändamål, politiska syften, medborgerliga pligter eller något i den stilen som så kunnat locka och hänföra dig, men . . .

— »Hör jag forsens vilda fall
gjuta sina toners svall,
hör jag vindens sus i skooogen,
— dens sus i skogen,»

sjöng kamrern med både tenor och bas.

— Är du från förståndet, Mathias?

— Nej, jag bara repeterar, och han slog patetiskt ut armarne och fortsatte:

»tänker jag: i hjertat bo
toner utaf kraft och tro,
till dem vill jag lyssna troooooooooogen!»

— Åh herre gud, jag tror att jag får skicka efter doktorn.

— »Hör jaag foogeln uutii lund
— hör jag, hör jag fogeln i lund.»

— Du har ju ingen röst!

— »Om en stilla aftonstund»

— Trefflig afton!

— »Glaad sin visa sjunga,»

— Skrik då inte så förfärligt!

— »Då tänker jag,»

— Är det inte slut ännu?

— »Du varma, varma själ, jag tänker»

— Jag tänker låsa in ytterrocken för dig!

— »Gläd dig gerna öfver lifvets väl,
jag tänker»

— Tänk på grannarne!

— (Staccato) gläd dig varma själ,»

— Åh gud i himmelen, hvad skall folk
tänka om oss?!

— »(Fortissimo) »ej dess sorger, deess sorger
äro tuunga!»

— Ja svår var du, när du gick in i brikoll,
tratten och W. 6, men der var det åtminstone
någon styr på dig. Aldrig var du sångare
der. Men det här nya sällskapet, det vet jag
ej hvad jag skall tänka om.

— Ett mycket fint sällskap! 20 arbets- och
19 kommandörsgader, oberäknadt storkommen-
dörerna, jubelkommendörerna och öfverkom-
mendörerna, alla med olika band, som direkt
importeras från utlandet, och med stjernor,
som formas af äkta svenskt tenn. Så att nog
ha vi anor.

— Anor? De kunna väl ej stå i förening
med utländska band och inhemska tennplåtar?

— Ja, ser du, det är just vår hemlighet.

Frun häpnade öfver denna djerfva deduk-
tion och lade ömt sin hand öfver kamrerns

hjessa för att mäta temperaturen på den samma.

— Låt bli det der! skrek han. Nu är hela min glädje störd för aftonen. Besitta det, får jag inte lof att kamma om mig igen!

— Hur så? Jag har ju ej rubbat ditt hår.

— Nej, men du har tangerat mitt hufvud.

— Nå vidare?

— Nå vidare? Det är väl tillräckligt det, då man skall recipiera. Det bara fattas, att den frågan på samvete ställes till mig i egenkap af äkta man, om hvilken som senast arbetat mitt hår? Måste jag då svara: jo det har hustru min gjort! Hvad tror du följden blir? Jo, magskratt och en prickning i matrikeln!

— Skaffa dig en fickkam, så har du bara dig sjelf att skylla på.

— Ja, det är lätt nog för dig att säga, men jag vet ej ännu, om fickkammar äro tillåtet gods i det här sällskapet. Det kunde ju tänkas, att de gifvo anledningar till tvifvel på ens rätta värde.

— Åh, ni äro gudomliga! Så'na der strunt-saker skola helighållas och ega mera värde än en familjefest eller en gudstjenst med en god predikan.

— Hvad det beträffar, så ha vi vår egen biskop, och han talar för sig sjelf.

— Talar han för sig sjelf?

— Nåja, för oss sjelfva, om det nu skall vara så grammatikaliskt. Det är käringaktigt att rida på ord.

— Du skall väl svära i qväll också?

— Ja, det vill jag lofva. Hvad vore det för nöje eljes? Det är eden, som binder en och ger lif åt det hela. Utan den ingen trohet, det har jag klart för mig allt sedan mina beväringssår, då jag peta' på bajonetten och svor att offra lif och blod för mitt fosterland. Lifvet har jag Gud vare lofvad i behåll och blödt har jag ärligt gjort, fastän mest näsblod.

— För det borde du öka på tvättpengarne.

— Hvem tänker på sådant byke? Är pepparrotten rifven?

— Den ligger i näsduken.

— Nå godt, då är jag klar i tårscenen, om någon sådan förekommer. Nu felas det mig bara en späd hvitlök och en grof rödlök. Sedan kan jag lugn och utan oro möta stormen. Cachoupastiljerna köper jag på ditvägen.

— Hvad skall du med allt detta att göra?

-- Fråga mig inte, det tjenar ingenting till!

— Ja, det har du rätt i.

— Rätt, jag har så fan heller, inföll kamrern i sin ifver.

— Nå, då har du orätt, min gubbe.

— Dessa nyfikenhetsfrågor göra mig galen.

Tror inte du, att äfven pepparrot, hvitlök och rödlök jemte pepparmyntspastiljer kunna ega en djupare betydelse och ädlare symbol än hvad den profana hopen kan fatta? Nej, min gumma, ordensväsendet i våra dagar är ej att leka med. Det är en fläkt af medeltidsanda, som susar deri och gör sig gällande. Och hvarför skulle vi ej räkna oss till medeltiden? Det vore en obehaglig känsla att vid mina år räkna sig till forntiden eller framtiden. »In medio consistit virtus», sade de gamle, och jag viker ej en tum från denna sats. Läs i mina blickar, om ditt öga så vill, att mitt språk är hjertats, sanningens och — hvarför skulle jag ej säga det? — värtalighetens. Kom ihåg, min gumma,

»att detta hjerta, som slår nu så varmt, i rappet är stoft, och någon vänlig stam der-öfver i vinden skakar sina gröna lockar, men anden, hoppas jag . . .»

— Låt bli att hoppas, du är ej ung längre!

— Du är den mest prosaiska natur, jag råkat på min lefnads så kallade himmel.

— Jag är ju din hustru!

— Ja visst det ja! Och jag din Adam. Jag tiger därför som ett godt barn, ty något gehör lär jag ej kunna vinna i paradiset.

— Åjo, bara du inte gormar så rysligt, må du gerna öfva dina lungor, så länge du orkar,

och jag skall sätta mig med stickstrumpan i hand och lyssna.

— Tack för välmeningen, men högre pligter kalla mig. Hvar la' jag nu talet?

— Ska' du hålla tal också?

— Jo, jo men san! Det kanske renderar mig direkt en trea med cocchinellfärgadt band.

— Inte kan du hålla tal.

— Nej, men skrifva.

— Skrifva af, ja!

— Hvem tror du har tid till att komponera sjelf? Min och mångas mening är, att har jag ett godt tal att tillgå, hvarför skulle jag icke använda det? Wadman, den sudden, har skrifvit många bra saker på vers och prosa. Om jag nu vill hedra hans minne med att föredraga litet af honom i afton, så ser jag hvarken något hinder eller något ondt deri. Troligtvis har ingen af bröderna lagt på minnet eller studerat det tal af Wadman, jag fäst mig vid.

— Nå, men då säger du väl att det är Wadmans och icke ditt tal?

— Hvad skall det tjena till? Talet kommer först efter supén.

— Ja, men då plöjer du ju med andras kalfvar?

— Kalfvar? Jag upprepar ännu en gång för dig, att det der är saker, som ingen . . .

— Saker och saker och saker, det är din stående term, när du ej kan eller vill förklara dig.

— Ja, ser du, hufvudsaken är att man lyckas!

— Och att ändamålet helgar medlen, bör du tillägga.

Kamrern tog sig en pris snus, stoppade talet i bröstfickan och gick som en Demostenes till receptionen.

* * *

— Åh, jag är så sjuk, så sjuk, så sjuk, jemrade sig kamrern med den ömkligaste ton, då han dagen derpå väcktes af förmiddagssolen och fann sig liggande på chäslongen i sängkammaren, iklädd stjernor och band som en utrikesminister eller ambassadör.

Receptionen hade lyckats och dess avslutning likaså. »Hör jag forsens vilda fall» och Wadmans mästertal »om törsten» hade fram emot morgonkröken dokumenterat honom som en sångare som få, en talare som ingen. Han hade blifvit både uppuren och hemburen. I tamburen, för att tala i rim, hade räson predikats för hans döfva öron och slutat med att bröderna aktningsfullt och på gungande knän lagt det förfelade snillet på lit de parade och

till fruns stora häpnad, der hon i nattdrägt stod med ljusstaken i hand och belyste den dunkla taffan, förklarar hennes man fullt värdig och under den djupaste vördnad för den svenska kvinnans beryktade gästfrihet supplikerat om litet kolsyradt vatten som vederqwickelse för sitt ansträngande arbete.

— Om jag åtminstone hade en bittermandel att knapra på! hickade den värdige.

— Ja, nu ser du sjelf följderna af de der uppbyggliga samqvämen.

— Kära du, skyll inte på dem. De fylla nog sin bestämmelse; men jag fruktar för att fogeln eller kanske svagdrickat, ty något öl förtärde jag ej . . .

— Skyll på svagdricka! Ni ha naturligtvis lefvat som vildar, och det var du ju beredd på, innan du gick, då du tänkte på indiandanser och portnycklar. Kläd af dig härligheten och lägg dig som ordentligt folk. Om du åtminstone haft en liten present med dig åt mig, som det brukas i finare sällskap, ett par handskar eller något dylikt; men i stället har jag som en vanlig skänkmamsell fått servera bilinervatten i mångdubbla upplagor åt dina s. k. bröder.

— Du sa' något! Jag har ju en sådan och en som till på köpet är vacker och tilltalande.

— Broder?

— Nej, present, kan du väl begripa.

— Nå, det låter höra sig.

— Ja till och med det. Men stäng först noga igen dörrarne.

— Skall det spelas komedi?

— Nej, men ingen dödlig menniska må bevittna våra känslor, då jag såsom dubbad ridare förärar dig, mitt hjertas ogrumlade skatt, denna stämmings- och värdefulla gåfva!

Det satt något qvar i kamrern af feststämningen, och frun, spänd i sin nyfikenhet, låste på ögonblicket dörrarna med dubbla lås och hoppades allraminst på en briljantring.

Kamrern hostade långsamt, slängde fingerspetsarne mot knäskålarne och framletade ur västfickan under andaktsfull tystnad en liten 25 eller 37 öres stämgaffel, som vid anslag gaf ett disharmoniskt ljud.

— Der har du, min älskling, som god pris och sjung halleluja för resten.

— Ja, inte är den värd att se på och ännu mindre att höra, svarade frun, besviken i sina förhoppningar, kastade stämgaffeln mot kakelugnsluckorna och öppnade dörrarna på vid gafvel.

— Men, tillade hon småskrattande, eftersom du är nog vänlig att ge mig present, så vill också jag visa mig uppmärksam mot dig. Här har du en liten räkning från Labatt. Den

är bara på 325 kronor och några öre. Jag hade kanske glömt den i dag, såvida ej du indirekt påmint mig om den. Nu ska' du inte bli ledsen, min gubbe. Du ser så lång ut i synen, som om du fått katolsk order att resa till påfven och hjälpa honom att i beqväm ställning fånga småfoglar. Ser du, jag har åtminstone någon valuta för dina pengar, men du har bara hufvudvärken. Jag välsignar allt hvad ordenssällskaper heta. De föra onekligen mycken nytta med sig. Har du lust, så recipiera gerna hvarje qväll, och när du tröttnat, så kila in i federationen.

— Om du sjunger, svarade kamrern och öppnade lösrutan.

Ditt och datt.

»Åskan går, men jag går värre.»
Bäckman.

— **N**u har jag sprungit halfva dagen efter rum att hyra på Norrmalm, Södermalm, Östermalm och Vestermalm höll jag på att säga. Hvar man kommer är man ovälkommen liksom hundarne från Ryssland. Hyresgästen tittar på en som på en utsläppt strafffånge, ser ut som han ville läsa prestbetyget och vallar omkring med pipan i ena handen och Sveriges rikes lag i den andra. Det är som en gunst och nåd att få titta in i ett skaffereri eller en garderob, och på hvad man frågar får man bara en axelryckning till svar. Sängkammarn, barnkammarn, förmaket och herrns arbetsrum äro tillslutna liksom förlåten i templet. Tamburen, salen och köket äro de

enda presentabla förutom ett rum med egen ingång, som notarien hyr på månad. Det är tillgängligt alla tider på dygnet, vare sig att notarien ligger, gör toalett eller knogar i sitt anletes svett med kontrollräkningar och alns-långa protokoll, som skola vara färdiga till senast kl. 11 f. m. På ett par ställen hade den stackarn låst in sig och satt nyckeln i nyckelhålet. Men då blef det annat ljud af. Herrn med pipan och lagboken frågade honom, om han bedref mörksens gerningar eller lade patience på blanka förmiddagen. På sådana insinuationer måste han naturligtvis öppna och han hade intet värre gjort än att hålla på att raka sig och stod nu intvålad ända upp till öronen, bockade sig som ett åtlöje för kammarrådinnan Z och hennes vackra döttrar, ursäktade sin skäggväxt och bad damerna ej fästa sig för mycket vid hans frapanta utseende.

— Stackars karl, att så der exponeras och kanske få betala en dryg hyra till på köpet!

— Ja, det är då gud ske lof en molest, som inte generar mig.

— Nej gunås och därför äro vi också uppsagda. Men hur låter det eljest? Äro hyresvärdarne mycket obilliga af sig?

— Sannerligen jag kan ge något ärligt svar på det. Mot mig hafva de varit mycket före-

kommande, och när jag presenterat mig som grosshandlar Vingel, har aldrig något pris kommit på tal, åtminstone med de solida värdarne. Annat är det med de osolida. De ha både fixa, sväfvande och obestämda priser.

— Fins det osolida värdar med?

— Många! En sådan är en typ för det nya Stockholm. En som aldrig bygger hus utan bara byter och köper, inte för pengar utan för papper, s. k. värdepapper såsom obligationer, in-teckningar, aktier och reverser, är prickad i in-teckningsbankerna, okugglig i konkurslagen, främmande för byggnadsnämnden och titulerar sig i skrift för kommissionär och i konversation för kamrer. Han bär alltid på sig en tjock plånbok med skinnpermar och stålklämmare omkring, äter frukostar, dricker kaffe i Berns och skrattar ohejdadt åt clownerna i cirkus, så vida han ej föredrager att i skumrasket kreera sig med kannstöperi. Han är mycket språksam, påstår sig ha förlorat oerhördt på Handtverksbanken, arbetarerörelsen och byggnadskrachen, men skattar sig lycklig öfver sin breda rygg, som kunnat bära alla dessa motgångar, och slutligen har han en afgjord passion för att åka.

— Nå, men när sköter han värdskapet då?

— Det är en vice värd, som gör det, merendels en poliskonstapel, utmätningsman eller

rådstuvaktmästare. Sådana ingifva alltid respekt och kunna lättare klämma ut hyrorna och bortresonnera äskade reparationer. Sjelf finner han sig alltid punktligt vid kvartalen kl. 7 på morgonen, skär tänderna och studerar nyfikenhetsregistret i adresskalendern, medan han otåligt väntar.

— Är han lika barsk, när han skall hyra ut?

— Nej, då ser han så from ut som vid sin konfirmation, söker att se förtroendefull ut, fastän naturen der vid lag är honom afvog, bjuder på snus ur sin silfverdosa, tittar i smyg på ens venstra ringfinger för att speja efter om det är fritt eller bundet och vågar i senare fallet en indelikat fråga, om vår herre har välsignat familjen med några små plantor i lifvets korta vår, och får han då ett bleklagdt nej till svar, så trycker han deltagande sitt offers hand och beviljar som tröst 50 proc. rabatt å hyresbeloppet, hvars summa han försigtigtvis ännu ej nämnt ett ord om. På så sätt kan han lätt inbilla folk, att han är en mensklighetens välgörare. Frågar man hvarför den förra hyresgästen flyttar, svarar han medlidsamt att han tycker synd om den familjen och att olyckan är ingen fröjd. Och då är i nittio fall af hundra flyttningsorsken den att det ryker in och fuktar eller att tve tydiga personligheter hyra i andra hand tre

trappor upp eller på nedra bottnen och störa folks nattro.

— Då har han väl svårt att få reela hyresgäster?

— Åh, han är tillräcklig realist för att ej fästa sig vid sådant lappri. Hufvudsaken är att han får uthyrdt. Och när han fått det, så känner han sig lika stolt som salig vaktmästar Bäckman, naturskalden, då denne uppvaktat svenska akademiens sekreterare Bernhard v. Beskow.

— Tala om det. Det är kanske roligare än hyresbekymren.

— Jo, Bäckman hade skrivit ett längre pekorale, som han kallade för »Julen på verldshafvet eller ett intet men litet grand i hoppet» och inlemnad det till Svenska akademiens pristäflan, naturligsvis utan framgång. Stycket fick sedan en välbekant förläggare, hvilken satiriskt signerade det som »inlemnad prisskrift vid Svenska akademien» och är nu blifvet en kuriositet för samlare. Emellertid hade B. före inlemnandet vändt sig till hofpredikanten Z, som egde hans förtroende, och åt honom uppdragit att genomläsa hans opus och, om så behöfvast skulle, förbättra och polera det samma. Z brydde sig af lätt förklarliga skäl ej om den polityrn, men mottog och förvarade manuskriptet i sin skrifbords-

låda. B. påminde honom ideligen om det viktiga papperet och beskyldde honom slutligen för slarf och liknöjdhet i en sådan estetisk sak. Hofpredikanten skickade då en dräng med manuskriptet till B., och om denna tilldragelse brukade B. säga, att »slutligen kom manuskriptet med bonden eller rättare bonden med manuskriptet». Derpå inlemnade han det sjelf till akademien. När intet spår till belöning eller omnämmande förekom, beslöt sig B. på några vänners tillrådan att sjelf gå upp och tala med v. Beskow. Han återkom strålande glad och berättade:

— »Jag kom in i ett mycket lärdt rum med böcker från golfvet till taket, väntade vördnadsfullt några minuter, och så kom baron in och helsade på mig som på en gammal bekant. Jag bockade mig och bara tittade honom i ansigtet.

— Hvem är det jag har den äran att tala med, frågade han efter en stund.

— Med Bäckman, svarade jag.

— Beckman . . . hm . . . hvilken Beckman?

— Julen på verldshafvet!

— Julen på . . . jag fattar inte riktigt det här, och han började fixera mig, fastän mycket vänligt.

— Bäckman i krigskollegium, författare till »Smärre dikter» och »Helsning till en älskad

moder» och som vid sista täflingen inlemnade »Jullen på verldshafvet».

— Åh kors, är det Bäckman! Det var riktigt roligt att få se.

— Men min julle, herr baron?

— Jullen, ja, ja.

Så tittade han upp i taket liksom skulle han taga något djupt ur sitt inre och så sa' han:

— Ja, jag mins den der. Den föranledde ej till någon åtgärd, men lades till handlingarna*.»

* Dessa rader äro Bäckmans egen berättelse.

Snorken.

»Gode vänner, män och qvinnor, fins här någon som
mig hör,

Som vill lyssna till en visa af en gammal granadör?»
deklamerade jag ur hjertats djup med den blå-
permade gamla upplagan af »Fändrik Ståls
sägner» i min hand, förtjust af allt det foster-
ländska och storslaget tänkta, som genomandas
och ger lif åt hvarje bokstaf i dessa oförgät-
liga sånger. Jag var i mitt sextonde år och
hade andaktsfullt genomgått mitt konfirma-
tionsprof, bar hög storm på hufvudet om sön-
dagarne och kanske hvardagarne med, ehuru
far och mor ansågo gymnasistmössan passabel
i hvardagslag, och de hade nog rätt i det
som i allt annat. Men

»då man är ung och gymnasist
och har fullt upp för dagen»,

så vill man gerna snobba på lediga stunder, allra helst som Skeppsholmsbron, Skepps- och Kastellholmen voro de platser, der läsflickorna gjorde sina promenader och vi hade på lill- och storförhöret haft god tid att blicka in i våra själar, för att vi efteråt skulle vara likgiltiga mot hvarandra. Säkert är, att vi ansågo som en helig pligt att visa damerna vår vördnad genom vår paradhatt, hvilken af gaminerna benämndes skorsten eller obelisk.

Såsom nybakad medlem af skolans vittra förening hade jag fått det ansvarsfulla uppdraget att illustrera nästa sammankomst med ett fosterländskt inträdestal. Jag kände mig nästan i nivå med en af de aderton i Svenska akademien och vacklade mellan Tegnér och Runeberg, men beslöt mig för den senare. Gud vet, om jag ej funderade på att skaffa mig en sliten hatt och sätta mig i den gamle granadörens position, för att riktigt imponera på mitt auditorium, och vid slutstrofen göra min blick så skum af tårar, att den vittra areopagen borde hysa medlidande och öfverseende med mig, om jag händelsevis skulle göra ett fiasko.

Pang! ljöd det som i Valhallasalen och golfvet darrade som vid ett kanonskott under Karl den tolfte tid. Det var gamle Snorken, som stum af förvåning och eldad af min uppriktiga

patos följt med händelsernas gång och glömde det vedfång, han bar i famnen, släppte hela den oeldade brasan i golfvet och under tårar gjorde en militärisk honnör mot mig, pojkvasken, under utropet:

— Gu' bevare generaln!

Gamle Snorken påminte något om »Korporalen numro sju Standar». Han hade visserligen icke söndrig sko på ena foten och den andra foten fans det intet mankemang med heller, men hade i hela sitt väsende detta aktningssjudande yttre, som betecknar krigarens hållning och visar hedersdiplomet af en rätt-skaffens vandel, präntad på en högburen panna.

Snorken, bördig från en småländsk prestslägt, hade sannolikt genomgått många lifvets skiften, sett både skuggor och dagrar om hvart annat, fastän de förra varit öfvervägande. Sitt barndoms- och ungdomslif kastade han en slöja öfver och, om man någon gång frågade honom derom, så tittade han en rakt i synen och sporde om ej persilje-drifbänken uti farstun behöfde ansas från ogräs. Men inte var *han* något ogräs, det syntes tydligt i hans klara, blåa ögon, på hvars botten skimrade perlor af »guldren tro och heder». Också hade han i sina fänriksår idkat guldsmedsyrket, troligtvis utan någon synnerlig förtjenst. Sin krigarebana började han vid ett smålänskt ka-

valleriregemente och transporterade sig efter slutad kapitulationstid till Lifgardet till häst, der han svingade sig upp till distiktionskorpral och hade äran af att få handleda prinsarne vid rykten. Hans anlete sken, då han berättade huru han fått prins August svettig och varm vid den tienstgöringen och hurusom »Kronkalle», Karl den femtonde som kronprins, vänligt klappat honom på axeln och sagt: »Se opp på rättningen och låt August arbeta, det mär han godt af».

Sedan avancerade han till slottsknekt, fick medalj på rocken och pension samt tillbragte sitt otium cum dignitate som vedbärare och husdräng i mina föräldrars hem.

Inför oss pojkar njöt han af att kunna samla sina minnen utan annan kritik än den, att pigan borde afskedas, enär hon alltid bröt af spetsen på gubbens historietter med det prosaiska yttrandet:

— Hvad tänker Snorken på? Står han och pratar här i stället för att göra någon nytta? Jag är alldeles utan vatten till middagen. Raska på till Brunkebergspumpen, eljes hinner jag ej få potatisen kokt!

Man hade ej vattenledning på den tiden och Snorken som gammal kavaljer och gardeskorpral hörsammade alltid det täcka könets order, om äfven misshagliga, och lemnade åt

sina små generaler problemet att sjelfva tänka sig afslutningen på den invecklade historietten. Inom oss måste vi djupt erkänna att ljög Snorken, så ljög han med talang.

I likhet med den gamle granadören berättade äfven han om sitt fälttåg. Det var 48 års krig, hvars fredsslut han med de svenska trupperna bevistade. Han hade deltagit i festtåget, som skred från Vesterbro till Fredriksbergsgade, Gammeltorv, Vimmelskaflet, Östergade, Kongens Nytorv och Gothersgade, hvar est trupperna samlades vid Exercérhuset och sedan marscherade till Kongens Have, der aftackningen skedde. Eröfringar på ärans och hjeltarnes fält hade han väl ej gjort på detta qvasifälttåg, men desto flera flygtiga qvinnohertan trodde han sig ha fångat under den hejdlösa blomsterkastningen från de »smukke piger i kongens by». Denna triumf blef en välkommen fnurra på tråden, som skaffade honom fri lösen hvar gång han ville ut på vift, och sådan vilja hade han fyra gånger på året — vid kvartalen, då han lyfte sina små pensioner, oberäknadt vedupptagningen på hösten. Han hade en svår batalj med sitt rifjern till hustru, en qvinna, utrustad med alla möjliga och omöjliga egenskaper till att förbittra lifvet för en god man och hvars tjutande stänmma kunde väcka hela kvarteret och få taket att

lyfta sig i den äktenskapliga hydda de bebodde vid Bödelsbacken.

De lyror han vid dessa högtider spelade voro af en något yster karakter och skulle sannolikt mången gång slutat med ett gasterande i finkan, såvida icke Snorken haft sitt goda renommé och sin medalj på rocken.

Han klädde sig alltid i parad, då han gick att lyfta, och paraddräkten utgjordes af en hög bredkullad blå klädesmössa med svensk kokard i och försedd med en lång, styf och imponerande frukostskärm, vidare en gul frisrock, räckande till smalbenen och prydd af silfvermedaljen »för långvarig och trogen tjänst», indigoblå väst, i hvars ena ficka hvilade en ofantlig silfverrofva med en silfverkedja, som gick dubbla hvarf kring den raka halsen, byxor af äkta svenskt blått kläde och ett par blankade stöflar, hvori man kunde spegla sig.

När han då gjorde sitt formfulländade ställningssteg för hofmarskalken X, hans synnerlige beskyddare, så kunde denne svårligen undgå att fråga honom, hvarför han försakat erbjudandet af underofficersfullmakten.

— Gud bevarare hofmarskalken! Men då hade jag aldrig kommit in i hofmarskalkens rangregemente och den äran föredrog jag.

— Det är bra! Här är pensionen och här

liten ränta på den. Men spara kapitalet. Röntan må gerna gå.

— Gud bevare nådig hofmarskalken! Hon kommer att gå!

Och ärligt gick hon också. Hvarje röd-kindad krogsnärta stod på post den dagen och Snorken nickade ej precis så faderligt åt dem med sin frukostskärm, men ansåg som en kärleksfull pligt att inspektera och mönstra de olika lokalerna och fatta ett gynsammt omdöme om desamma. I sus och dus sökte han under två dagar stadga detta omdöme, men när tredjedagen rann opp med intensiva kopparslagare och hans rifjerns moraliska katzenjammer, fördömde han sin svaghet i all sin styrka och gjorde tremulerande ansatser till Körners krigsbön.

— Oj, oj, oj, hvad jag är olycklig! tjöt rifjernet och gjorde min af att draga af sig vigselringen.

— Gå på med den gymnastiken, sade Snorken, men jag fruktar att rundelen sitter der han sitter. Har man tagit fan i båten, så får man också ro'n i land. Och tig nu med ditt korum. Här är kapitalet på öret och en sidenschalett och Fäderneslandet på köpet. Gif mig rakborsten, så får jag snygga upp mig till majorsförhöret. Gentil måste jag vara, då jag skall inför Pontius Pilatus och bikta

mig för min kära matmor, som af ingen synd vill veta och hvilken jag svikit både med ved och vatten de här olycksdagarne. Det är då som en kontraorder, att jag jemnt skall flyga af skaffet.

Snart stod Snorken som en annan skolpojke i trappan. Han var klädd i arbetsdrägt med svartkantad knallefrack och ett förkläde af samma sort, som kryddbodbokhållaren på nedre bottnen begagnade. Hvarför han accepterat detta plagg i sin hvardagsdrägt, har jag svårt att fatta, såvida han icke ansett det som en aktningsobjudande symbol af fliten och idogdigheten på det husliga området. Till yttermera visso konstruerade han deraf en liksidig triangel genom att vika upp det ena skörtet under byxlinningen.

Nu vågade han en knackning på köksdörren och möttes af pigans tvifvelaktiga blick, ty hon var andligt sinnad och försummade sig ofta genom att smita bort på Ahnfelts konventiklar och låta maten vidbrännas.

— Hvar är vedbonyckeln? frågade Snorken med skygg stämma.

— Åh, det behöfs ej att han gör sig besvär. »Knåpen» är här.

Knåpen var en förlegad artillerist, åt hvilken Snorken mest af medlidande hade uppdragit vedtrafningsarbetet under den stora

höstmanövern, hyarvid Snorken ofta försyndade sig som chef eller bas, som dalkarlarne till hans harm kallade honom, och vid hvilken manöver han domderade värre än en auktionskommisarie och som en konseljpresident granskade sina kollegers sågar och yxor.

— Har han en kristlig tanke på ett lif efter detta, fortfor pigan, som så innerligt smack kan förgäta, hvad den heliga skrift talar om dryckenskap, osedlighet och allt hvad denna verdens ondska kallas? Tvi, han borde skämmas som en korf, sluta sig inom sitt skinn och be gud om förlåtelse.

— Det är vedbonyckeln och inte stads-militären jag frågar efter, svarade han ointresserad.

In kom den fruktade och älskade matmodern, för hvilken han var beredd på majorsförhör. Han gjorde ställningssteg, styfvare än för hofmarskalken, men såg på samma gång så hjertinnerligt barnslig ut som ville han i hela sin längd bedja om förlåtelse fastän utan pigan som auditor.

— Tack, tack, Snorken! hörde han till sin fasa. Knåpen är i vedboden och arbetar som en hel karl. Snorken behöfver ej möda sig med de här trapporna längre.

— Åh herre gud! mumlade han med qväfd röst, under det att pigan rådde honom till

att ej tugga sönder underläppen utan tänka på ett lif efter detta.

— Allt kan förklaras, står det i bibeln, menade Snorken, fastän bäst i saln och inte i köket.

— Ja, jag kan väl förstå, att Snorken har något på hjertat efter vanligheten, sade matmodern öfverseende.

— Ja, och det är inte lite det! svarade Snorken, lik en som dömts till arkebusering.

Sedan han mellan fyra ögon bekänt alla sina svaghetssynder och fördömt sig sjelf som en pligtförgäten muntergök, fick han följande absolution:

— Ja, det skall jag säga Snorken att fela är förlåtligt, ehuru vid de år han bär någon mera stadga borde finnas i karakteren. Jag vill tro att Snorken menar allvarligt med att bättra sitt lefverne på gamla dar. Men inte får han strandsätta oss en gång till, ty både jag och min man älska ordning och sådan borde man kunna påräkna af Snorken. Låt bli att tuta, ty det är Snorkens svaghet och olycka vid de här kvartalsdagarne. Kan man inte fira en pension utan att dricka sig luttis och bara ha obehagligheter efteråt?

— Joo, jag skall försöka. Det är nog sanna ord, svarade han andaktsfull.

— Ja låt nu se det och mankera ej för

framtiden utan visa sig värdig den medalj han bär. Gå ner och se efter Knåpen. Han är ingen bit bättre han.

— Gud välsigne de orden! Knåpen skall nog få sitt. Han har väl alldeles skamfilat både bock, yxa och såg under mina gäströller. Men först måste jag göra honnör för mina små generaler.

Det var nämligen min och mina bröders gemensamma namnsdag, och han hyllade sig till oss med en pudels trohet. Aldrig glömde han våra födelse- och namnsdagar. En svällande röd astrakan eller en blodapelsin åt mig, åt bröderna hvar sina 3 fyraskillingseigarrer med namnet »Aquila», hvilket gubben uttalade med en ogrammatikalisk långdragen accent på it, då han frambar sin helsning och förvånade sig öfver att ej permissionssedel från skolan existerade på en sådan festdag.

Söndagarne på sommaren vandrade han siratlig och stolt i sin gula frisrock på Lagårdsgärde och tog en fältherreblick öfver den då på modet varande skarpskytterörelsen. Han ville se, hvad den gick för, och kom till den meningen, att fältlif utan ansträngning kan vara rätt behagligt.

Högsommaren var inne, grönskan stod i sin förhoppningsfullaste skrud, allt andades lif och lust och träden i Serafimerlasarettets park liksom vyssjade de sjuka till ro. Bland dessa sjuka var äfven gamle Snorken.

»Han hade kämpat som en man och striden den var slut.» Han låg på en af de allmänna salarne, och vid rondan hade professorn hoppat öfver honom. Vid hans sida satt rifjernet och grät som folk, ty nu först kände hon, hvem hon skulle mista. Snorken syntes nöjd och galopperade med dödsrosslingarna, hvilka påminde något om vedsågens ljud, då den vill tillintetgöra en björk af masur.

Ett ögonblick af lugn inträdde. Han reste sig i sängen och ropade:

— Generalerna! Mina små generaler! Hvar ä' di? Bed dem komma genast! Kommer ej generalerna snart till sin trogne korpral?

— Vi ska' lägga isblåsan på honom. Han yrar, menade sköterskan.

Nej det gjorde han ej; men hans små generaler hunno ej trycka hans hand och tacka honom för god vakt, förrän hans ande svingat sig till de elyseiska fälten.

Tidigt morgonen derpå gästade jag liksalen. Der låg gamle Snorken med dödsattesten på bröstet. Hans öppna; brustna ögon tydde på ett lugnt samvete. Hans lifsgerning hade varit ringa men trogen, arbetsam och ärlig. Jag strök hans gråhvita hår, klappade hans panna och fälde en saknadens tår på densamma. Då tycktes mig som om han velat röra handen till honnör för sin tacksamme general.

Majminne från Upsala.

»*V*intern rasat ut bland våra fjellar,
Drifvans blommor smälta ned och dö»,

klingade på Valborgsmessaafon i Upsala för flera år sedan den friska studentsången, då tåget satte sig i gång från Stora torget, der studenterna efter gammal vana samlats på den s. k. Skånska nationssalen, hvilken är liktydig med en plattsten på torgets midt. Standarer och nationsfanor af olika färger svajade, och i têtén höjde sig det blåa baneret med för-gyld dufva på skulten. Bakefter böljade den hvithufvade ungdomsskaran med sångarne i spetsen. Drottninggatan och Karolinabacken voro på ömse sidor garnerade med nyfikna åskådare, och Slottsbacken andades idel lif af den trängande och knuffande folkmassan, som före studenternas ankomst fägnade sig åt an-

blicken af de i fjerran på Upsalaslätten brinnande tjärtunnorna och upptända eldarne, under det att drottning Kristinas klocka i melankoliska toner tolkade minnet af forntida storhet och makt.

Klockan nio med quart hade tåget nått sin slutpunkt, Arpi höjde sin taktpinne, och med ungdomlig kläm gjordes ansatsen till »O, hur härligt majsol ler».

— Hva' ä' de' di sjunger för sla'? frågade en liten fetlagd matrona, som hade sin fria utsigt i det breda ryggstycket på studenthataren, tapetserare B:s rock.

— Det är något om solen, hör hon inte det? inföll slagturen W., hennes högra granne.

— Ja, majsolen, kompletterade garnhandlaren R., som var studentvän och såg solar och stjernor både nätter och dar.

— Inte ser jag någon sol, invände gumman.

— Tyst! röt tapetseraren under det han gaf ett fallut med bakdelen.

Då sången tystnat, höjdes ett lefve för våren och fosterlandet, hvari äfven garnhandlaren och en honom närstående prestkandidat, klädd i svart lifrock och hög hatt, instämde.

»Hell dig, du höga nord» följde på lefveropen, och slagturen begeistrades så af de i sången förekommande orden: »lif och blod vi offra för din ära», att han blef döf för de

förtviflade förbannelser den stackars garnhandlaren utslungade öfver honom och hans plattfötter, dem han i sin ifver att se offret hade placerat på garnhandlarens liktornar.

Finalen blef naturligtvis folksången, hvarvid tapetseraren gjorde några gröfre försök att harmoniera, men afbröts af prestkandidaten, som i vänlig mollton oförsigtigt yttrade till honom:

— Herrn har ingen röst!

— Det vore fan, svarade tapetseraren och spände sitt blodröda öga i »dimfiguren». Röst ha vi alla som betala skatt och inte lefva på fars och mors pengar. Är det meningen att gurgla — eller hur?

— Gud bevara mig! inföll prestämnet.

— Ja, det gör han, om han vill, afklippte tapetseraren, och var nu bara ganska lugn, eljest smäller det!

Presten försvann mellan de packade massorna, studenterna begåfvo sig till sina nations-salar och populacen skingrade sig.

* * *

På X. nation ståtar i salens midt det på bockar uppsatta hvitmålade punschbordet med sina batterier af fyllda glas och sina tre väldiga bålar som en symbol af treenigheten. I

ena hörnet af salen står ett mindre bord, bärande ett med kran försedt fat »svagis» jemte en här af soda- och bilinervattenflaskor. »Klubbis» skiner med sin gemytligaste min och sväfvade lik en helig ande ur rum och i rum för att ordna, ställa och öfvervaka det hela. Teaterdirektören rifver sig i hufvudet, då han i garderoben mönstrar sina bristfälliga och ramponerade rekvizita samt mumlar i likhet med Sjövall något om, »att fan må vara etc.». »Vaktisen», uppsträckt i knallefrack, går lugn och siratlig som en lord och ser fryntlig ut. En oinvigd skulle taga honom för hedersledamot.

Vid tio-tiden börja landsmännen komma, de yngre först, de äldre senare, ty dessa känna af erfarenhet ett behof af att på Gästis, Gillet eller Phœnix med en bastantare supé styrka sig till nattens arbete.

Nu höras till höger och venster samtal om lyckade och misslyckade tentamina, om professor X:s och prostinnan Y:s vackra och fula döttrar, om ångbåtsflickorna och »Slinkens» senaste salut vid första ångbåtens ankomst, om grekens och statistikerns originella vanor, om krigsministerns sataniska förslag att afskaffa den glada studentbeväringen och såmedelst sätta den skrattretande fanjunkaren Z. på indragningsstat, om Flustret, Rullan, Ek-

lundshof och de stackarena på sjukhuset, som vid mjölk och skorpor skola njuta af utsigten till »Förderfvet» och dånet af de förbirullande »hof-droskorna». Här och der i smårummen framhiskas ett och annat stilla viggförsök till morgondagens brylå och frukostmiddag af dem, som råkat i förlägenhet genom maj-rekets oförklarliga uteblifvande.

När stämningen nått sin kulminationspunkt, brorskålarne svärmat som raketer och allmän förbrödring inträdt, knackar kurator i bålen, »lorden» arbetar sig varm med tillbringarne och seniorerna resa sig makligt från sina soffor i biblioteksrummet. Förste kurator håller ett glänsande tal, hälften svenska och hälften latin, hvori han mångbeprisar det ädla kamratskapet och målar allegorier om våren och studentlifvet samt höjer sitt glas för en evigt blommande lifvets vår. Ursinniga hurrarop beledsaga skålen och en af nationens äldste tolkar i hyperboler landsmännens varmaste tack och beundran för deras styresman, som i natt så skönt tjusat sina gossar med sin klassiska svada.

Gasken går nu med högtryck, den ene talarren afföser den andre och under rasterna tågas i marschtakt arm i arm salen rundt under allmän unison sång. Försök att briljera med välkända festvisor misslyckas. Teaterdirek-

tören har allt möjligt obehag med att framleta och utdela de älskvärda »supfanorna», ty klockan är öfver midnatt och de traditionella helsningarna måste hållas i helgd.

Helsingstrupperna aftropa hvar på sitt håll, och natten genljuder af skratt, skämt och spritdränkta vårhymner. »Sjungom studentens lyckliga dag», »Dåne liksom åskan bröder» och »Jag vet ett land» störa Upsalaborgarnes, för att ej använda deras vanliga epitet, hvardagliga sömn och när »Stå stark, du ljustets riddarvakt» går af stapeln utanför borgmästarens fönster, vet denne ej, om han drömmer eller är vaken, men bringas till förtviflan, då han strax derpå får höra »Sångarfanan åter höjes». Han sveper filten om sig och läser morgonböner öfver både vakt och fanor.

* * *

Majsolen skiner vacker och klar öfver den lilla svandammen vid Flustret, svanorna gunga elastiskt på sina fjädrar och tära med en viss grace sitt morgonkaffe i form af strömdragande vatten, Slottsbackens fjellväxter slå ut i blom, sångfoglarna vid »Fogelsången» drilla klara toner och slottskällan bjuder helsa och vederqvickelse.

En grupp studenter, representerande de fyra fakulteterna, omgifva helsobrunnen. De bära studentmössor så när som på en, hvars svarta hufvudbonad betecknar teologen. Ansigtstrycken äro slappa och sqvallra om nattens orgier.

— Här gubbar, ropar medikofilaren, i det han fyller sin mösskulle med friskt källvatten, sen I helsans aqvavit!

— Den saken tål vittnen, afbryter juristen.

— Det är logiskt taladt, infaller filosofen. Jag är redo som sanningsvittne, och Svartpelle blir min kollega.

— I helvete ock! svarar presten och går sina färde.

Men svanorna simma, foglarne sjunga, blomorna sveltas helsa och slotts-skällan brusar melodiskt, under det att Sveriges hopp på osäkra ben trallar:

»Glad såsom fogeln i morgonstunden,
Helsar jag våren i friska natur.»

Barnbalen.

— Nu äro vi komna in i maj månad, och tiden är att flytta ut till landet, lemna teatrar, soaréer och middagar åt sitt värde och äfven de vågade balerna. Men innan dess få vi lof att hålla en liten, liten bal, d. v. s. ingen cirklad och långrandig sådan, utan en som stämmer ihop med våren och det uppvaknande lifvet, en barnbal, då nu barnen slutat sina dansöfningar och hoppa som lärkor i lifvets korta vår...

— Du måtte ha studerat Tegnér nyligen, kanske vid svenska akademiens jubelfest, afbröt kamrern. För min del må jag så säga, att den här gången ger jag vika. Glädjen är barndomens smycke, tids nog flygtar den bort som en dans utan rosor....

— Du måtte nyligen ha läst . . .

— Det hör inte hit. Jag har läst mycket i mina dar, som du ej begriper. Må det gå. En liten barnbal i blomstermånaden kan vara uppfriskande nog att se.

— Nu är du precis ej så vanlig som du brukar vara, sade kamrerskan, medan hon ömt tryckte hans hand och smekte lockarne på den sistfödde, som satt på pappas knä i gungstolen att rida ranka. Få se om ej barnen narra dig sjelf att taga en sväng med.

— Det är en sak som vi lemna åt framtiden. Den som lefver får se, svarade han och gaf en smällkyss på den lilles panna, under det att syskonen stodo i rad omkring, skrattande af hjertans lust och ropade:

— Kiligt!

* * *

I gossarnes rum liksom i flickornas råder den betydelsefulla dagen en viss oro, parad med en noggrann omsorg vid toalettens anläggande, som bjert afsticker mot den nonchalance, som i hvardagslag plägar göra sig gällande, då man lagar sig till att dansa ut med skolväskan eller tornisten på ryggen för att i flygande fläng hinna till skolan och slippa »en sen ankomst». Nej, i dag behöfver ingen frukta

en sådan anmärkning, snarare den att komma för tidigt, men lika välkommen ändå.

— Hörru, Ville du, hvem ska' du dansa schottisch med? frågar Gustaf, medan han polerar sin klockkedja.

I den åldern hör man sig för bröder emellan, emedan ancienniteten då får råda likasom i rangrullan inom subalterngraden. Den yngre vill ej heller gerna efter balen utsätta sig för några obehagligheter och chikaner, på pojkspråket kallade pulningar, kinnboblångare och dylika för gammalt folk obegripliga straffbestämmelser. Men är han en fin diplomat, så hör han sig för och kan i de flesta fall utan ansträngning förmå den äldre att moderera sin smak, så vida han i ersättning härför kan offra honom en ask tennsoldater, ett gammalt dominospel, en illa åtgången rolig bok med kolorerade planscher i, en afbruten klockfjeder eller allra helst nu för tiden ett dussin kulor, dem han har stora utsigter att nästa dag återvinna i det moderna kulspelet i hemmet, skolan eller på torget.

— Med Elsa, för hon dansar lätt, svarar Ville som en konnässör och borstar luggen stilfull framför spegeln. Hvem tänker du ta då?

— Det var egentligen Elsa det, fastän Anna dansar lättare förstås . . .

— Nehej, det var lybax. Men du ska' alltid bråka och hålla dig framme. Så har du gjort vid hvarje lektion, men i dag ser'u skuttar du inte dit, för annars så passa dig bara...

— Ville, har du sett en så stor, snitsig killevippbombomkula jag vann af Jean i dag, svaras det parlamentariskt, och Ville ser till sin förargelse, att han talat rätt.

— Den du!

— Hvad är det med den då? Tror du inte att jag har sett så'na der förut?

— Ja men du har ingen du.

— Jag kan väl få.

— Nej icke en sådan du.

— Äh, hvad är det för märkvärdigt med den då?

— Titta lite på den och känn på den så tung hon är. Med den kan du vinna triangeln hvart enda tag och 700 kulor på köpet. Ska' vi byta med kulan och Elsa i schot-tisch?

Ville synes något perplex öfver denna rättframma och affärsmessiga proposition, visar sig villrådig, då hans spjufver till broder hugger tillfället i flykten och afväpnar alla betänkligheter med orden:

— Äh, jag bara skojar, jag behåller kulan.

— Nej herru Gustaf, hit med kulan! När

du en gång har sagt det, så ska' du också stå vid ditt ord, säger pappa.

— Ja, men Elsa då?

— Jaa, ja. Henne kan jag ju valsa med i stället. Tumme på det! Nu är kulan min

— Och Elsa min!

Herre Gud, de barnen, de barnen!

* * *

— Nej, Gunnar får inte gå så der och blåsa mig i håret och rycka mig i klädningen, då blir jag riktigt ond och talar om det för mamma, och då får Gunnar inga plättar till midda'n i morgon, säger värdigt lilla syster Amanda, eller kortare Mandis, åt sin yngre broder, hvilken på grund af sin minderårighet är befriad från aktiv tjänstgöring på balen, ehuru han nyligen invalts till arbetande ledamot i sällskapet Jultomtarne. Omedvetet går han som en elak krönikör omkring och söker grumla sina äldre syskons glädje och stolthet. Han har nyligen försökt sig in hos bröderna, men blifvit med elegans och värtalig styrka affockad derifrån. Nu vill han göra sin humor gällande på systrarnes mera fridfulla område.

— Får jag låna Mandis' halsband, så skall jag vara snäll!

— O nej, hur kan Gunnar tänka något sådant! Inte passar det för gossar.

— Jag skall binda det på Polle, så blir han också fin.

Polle är hans gunghäst och favorit.

— Mandis, Mandis, är du inte färdig ännu, ropa bröderna och dunka på dörren. Sven, Jean och Karl äro redan komna och vilja bjuda opp dig.

— O, jag kommer, bara jag hunnit sätta ringen på fingret. Bed Sven inte bli ledsen.

* * *

Se hvilket blomsterland! Idel vårblommor, drifna i kärlekens, oskuldens och hoppets friska jordmån. Rosor på kinden, penséer i ögat och liljor i växten.

Till att börja med damerna för sig och herrarne för sig, alldeles comme il faut.

Damerna konversera om hur rysligt snäll lektor Y är i pensionen och hur kitslig den gamla harpan fröken Z är, att Marias lugg är så ful att den borde luggas och att Sven borde kristnas till Sven i Rosengård. Alla känna sig hemmastadda i toaletten.

Herrarne fördöma enstämmigt allt hvad hemlexor heter, bedyra att om ej guppen varit i vägen de samt och synnerligen vunnit första

priset vid skidtäfflingarna i vintras, kasta ögonen på Mandis och Elsa samt hota den lilla Gunnar med smörj, om han fortfar med sitt dåliga skämt att knäppa dem nedanför korsryggen. Alla bära jackor och se generade ut.

In träder fröken, lärarinnan, som en sylfid, och barnen sträcka upp sig som beväringarne vid brödmönstringen. En graciös blick ur hennes ögon, ett förbindligt småleende på läpparne och en konventionel nigning för areopagen, bestående af pappor, mammor, en och annan farbror, morbror, faster eller moster, som pryda väggarne.

Värdfolket helsar henne välkommen, och om en stund ger hon appell och från tangenterna flyger Lamothes Caressesvals. Pianisten ser melankolisk ut och utbyter en långdragen blick med fröken, som klappar i händerna.

Så en Noblessefrançaise af Leuthner. Fjerde turen går litet på tok, och i femte anser fröken promenaden för den säkraste. Stelheten lägger sig, de äldre herrare finna sin tillvaro angenäm och promenera till virabordet, gnolande på Libussapolkamazurkan, medan kamrern skarpt med sina glasögon fixerar fröken, då denna lätt stampar takten till hambopolketten Ebb och flod.

Nu kommer glansnumret schottisch, den täcka skotska dansen, der Gustaf får sin Elsa,

Ville sin Anna, Mandis sin Sven. Herrarne lemna spelbordet, och de små debutanterna känna en försmak af rampfeber. Men allt går som ett oljadt urverk, och fröken har heder af sina lärjungar. Hon komplimenteras, och dansen måste till pianistens förtviflan gifvas da capo. Glädjen har nått sin höjdpunkt, och frun går ut i serveringsrummet att ordna och ställa. När hon kommer åter, hvad får hon se? Hon slår händerna samman och utropar förvånad:

— Drömmer jag eller är jag vaken? Är det inte min gubbe, som dansar schottisch med fröken. Han som är så stel eljest! Jag begriper inte, hur han med sin korpulens kan vara så vig och rulla så ohejdadt utan att snafva. Hvar har han lärt sig den dansen?

— Är det inte en gammal skotsk nationaldans? frågar en medlande farbror.

— Ack, inte har han varit i Skotland. Dansen är ju nästan ny för säsongen och aldrig har jag sett honom på lektionerna deltaga i den. Nej det är på något främmande ställe han har studerat den. Hvar, vete gudarne. Säkert ligger en hund begrafven här under. Men min bästa herre, nu tycker jag vi ha fått nog af den här dansen, säger hon åt pianisten, som tycker detsamma och tvär-

stannar just som kamrerns och frökens armar bilda en vemodsfull halfmåne i luften.

— Mathias, jag vill tala ett ord med dig.

— Två om du vill.

— Hvar har du lärt dig schottisch? Inte är det i vårt hem.

— Nej, det är det inte.

— Hvar då?

— I Upsala. Jag har inte tid nu. Jag skall dansa klappdansen med fröken.

— Nej, det låter du bli. Den kan jag dansa med dig sedan, såvida du inte uppriktigt säger, hvar du lärt dig schottisch. Ditt gamla Upsala narrar du mig ej längre med.

— Herre guds, det är ju en så gammal dans, äldre än både du och jag tillsammans. Nu ska' vi inte inte vara tråkiga utan glada som barnen.

— Ja, dansa då som barn och hoppa inte som en indian med sin squaw.

— Se så ja. Solsken och regn om hvart annat. Gumman lilla, en liten vals och vi dansa som barn. Får jag be herrn om Strauss' vals »På molnbelyst lagun» — och det lilla åskmolnet dunstar bort.

»Krona och krans», den chevalereska lancieren, »Annapolka», »Czeckenpolka» och till

sist »Glädjen högt i tak» galoppera med helsa och lif, glädje och fröjd, mod och ungdomsblod i hjertkamrarne på både gammal och ung.

* * *

Balen är slutad, solen har sänkt sitt bloss, de små kavaljererna och damerna sofva oskuldens sömn med trötthetens, älskvärdhetens och bekymmerslöshetens drag på förnöjda ansigten. På Mandis lilla arm hvilar trogen hennes finaste docka i balkostym, Vile har för säkerhetens skull gömt sin stora glaskula under örngåttskudden, Gunnar sofver som en domprost och Gustaf har för tillfället glömt Elsa, ty han snarkar som en half kår.

På kanapén i sängkammaren sitta kamrern och frun som i ungdomens vår, förtroligt som fästefolk, synas förnygrade och tala om sina barns framtid. Hvad de nu äro ense! ingen fnurra på tråden! Barnens glädje har gjort dem till optimister, och optimismen kulminerar i en trofast kyss och inte en så'n der vanlig, då pappa och mamma säga adjö och goddag åt hvarandra.

Så en ljudlös visit arm i arm vid oskuldens läger, hjertevarma blickar på de friska vårplantorna och slängkyssar för att ej störa de-

ras sömn. Sofven sött, I små! Pappa och mamma vakta edert läger. Snart är våren förbi och sommaren inne. Då gäller det kraft att sjelfva vaka öfver eder; eljest kommer hösten i förtid.

Två hjeltar.

— **F**run, frun, söta älskade frun! Hvilken faslig händelse! Mycket har jag upplefvat i min dar, sett både brandkårn i flygande fläng och Ringarn i Notredame med Qvasimodo, Esmeralda och munkskurken, hört tyska blåssextetter spela på gårdarne och måst gå midt på gatan i smutsen för att undvika fallande taklister, men hvad är allt detta emot det här? Hjertat sitter mig i halsgropen, så jag inte kan få fram ett ord öfver mina läppar.

— Åh jag tycker de rulla som ärter ur dig. Men hvad har då hänt?

— Jo, men ursäkta goda frun, om jag ber att få sätta mig först, ty benen vilja ej bära mig.

— Ja sitt, men raska på med berättelsen.

— Jo si förhållandet är i korthet det, att när jag för en stund sedan skulle gå ned i källaren för att hemta ved, som frun ju vet...

— Ja, ja.

— ... för kamrern sa' att han va kurig efter supén i går och att ostrorna varit frusna, så att han förkyllt sig, och att...

— Håll inne med sådant prat! Till saken!

— ... så att han ville ha en riktig björkbrasa och inte en af utskottet, som vi använda till spisen, utan...

— Allt det der vet jag ju förut.

— Då tar jag naturligtvis nyckeln till vedkällaren.

— Jaha.

— Och ska' gå dit...

— Nå?

— ... och träffar portvakten i farstun.

— Det är väl ingen nyhet.

— Nej, men jag talar bara om'et, så att herrskapet ska' veta, att han är hemma...

— Hvad är det mer med det då?

— ... ifall hans hjälp behöfs. Han är en stor, stark, säker och reel karl.

— Hvad angår det mig?

— Jo, vänta litet, ska' frun få höra.

— Är det verkligen möjligt?

— När jag kommer ner i källarn...

— Nå ändtligen.

— Jag hade lyktan med tändt ljus i med mig. Det glömde jag tala om.

— Ja, nu har du ju talat om det.

— Så när jag kommer ner i källarn, hvad får jag se kan frun tro?

— Kan jag veta det? Fort ut med det!

— Jo tjuftar, riktiga tjuftar med tändstickor, kofötter och ljudlösa guttaperkagaloscher. Min förskräckelse! Uusch hvad di såg ut!

— Odjur! här har du stått och pladdrat en tid sju gånger längre än den som behöfs för tjuftarne att rymma sin väg.

— Nej, det är inte så väl heller. Jag smälde till dörrn reelt, så att nu sitta de inom lås och bom.

— Och lyktan då?

— Herre jestaness! Tror frun att jag vågade ta den med mig! Något lyse skall man väl ha för att kunna se dem. Det vore just skönt att komma ner som i en mörk säck till banditerna.

— Dumbom, begriper du ej, att de släcka lyktan!

— Det kom jag rakt inte att tänka på.

— Mathias, Mathias! skrek frun åt sin man, som satt och spelade bräde med vännen Pettersson, hvilken nu var på vippen att göra honom

till Janne. Kamrern hörde alltså ej på det örat utan blott räknade sina utslagna brickor.

— Har du då inte fått öron att höra med! utropade frun i sitt altererade tillstånd och gaf af misstag P. en försvarlig knuff på armen så att tärningarna, dem han rullade mellan händerna, hoppade i ansigtet på kamrern, som just skulle till att skratta, och P. framkrystade under arga grimaser den konventionella nutidlöggen »skadar inte», då frun kort och godt tröstade honom med:

— Ursäkta hr P., jag trodde det var min man.

— Nej, det var inte så illa, inföll kamrern. Men det lär dig att för framtiden se dig för, då du är lifvad för att utdela karesser.

— Det är visst tid att tala om sådana bagateller, när vi ha hela huset fullt af tjufvar, banditer, bofvar och andra illgerningsmän och alla möjliga utsigter till att flyga i luften eller i lindrigaste fall komma i åtnjutande af en eldsvåda, för att nu ej tala om osäkerheten för våra syndiga lif.

De båda herrarne stirrade ömsom på hvarandra och ömsom på frun. Kamrern flyttade i distraktion in sina janbrickor och yttrade icke ett qvitt.

— Några hjeltar tyckas herrarne ej vara. Men pligt, heder och ära bjuder åtminstone en

familjefader att värna och skydda sitt hem, sin hustru och sina barn, skulle det också ske med uppoffring af hans eget lif. Ingen kan då på hans döda mull säga annat än att han fallit som en man.

— Hvad är egentligen det här för ruskiga historier? tog kamrern till orda.

Frun berättade i korthet pigans rapport och vojade sig mest öfver, att hon lemnat lyktan kvar på ett ställe, der både fotogén och gasolja förvarades, samt slutade sålunda:

— Raskt till verket, Mathias. Visa hvad du duger till och sitt inte så der ängslig och bara se på hr P. som på en annan räddningsplanka.

— Vore det ej skäl i, att vi först hölle ett litet krigsråd, så att vi komme att handla efter en utstakad plan och icke hejdlöst och obetänksamt kasta oss in i omständigheter, som vi sedan kanske bittert komma att ångra? Eller hvad tycker du P., som varit skarpskytt?

— Ja, är det nu så, att din fru så ihärdigt yrkar på ditt bistånd, så får du väl lof att knalla dig i väg ner. Jag skall gerna hålla vakten här uppe, och mig kan du lita på i mulet som klart väder. Stupar du, så lofvar jag heligt att både bevista din begrafning och din bouppteckning. Men låt oss hoppas, att det ej går så långt. På sin höjd ett afbrutet

ben, en vrickad arm eller ett igensvullet ansigte.

— Låt bli att skrocka.

— Käre bror, de' ä' ju saker, som vi alltid måste vara beredda på, då vi icke på moralisk väg kunna tala reson med bofvarne.

— Du sade någonting, du. I så här kritiska fall är jag optimist. Om du, medan jag klär mig till strid, försigtigt ginge till källardörren, bultade på och höfligt frågade, hvem som är der, så kunde det vara en möjlighet att...

— Det är alls ingen möjlighet, förklarade frun, utan du är en kruka och herr P. ingen bit bättre. Se så, tag på dig nu i ett rapp. Här är den der oladdade lyxrevolvern, som dinglar öfver sängen och hvilken jag hvarje qväll har besvär med att känna efter, om han hänger säkert och inte, när du vänder dig skall falla mig i hufvudet. Stoppa den i fickan. Gossarnes salongsbössa tar du i ena hand och blindlyktan i den andra. Sjelf tar jag handyxan. Och om hr P. ville vara af den godheten och ta ett ämbar vatten i hvardera handen, i händelse det tarfvas släckning, så tror jag vi lugna kunna möta faran. Mathias går i tēten, herr P. håller sig tätt efter honom, pigan bevakar trappan och sjelf står jag vid ingången.

— Nå, men den maktpåliggande vakten i våningen? invände P.

— Den är alldeles öfverflödig. Barnen äro ju hemma och dörrarne stänga vi naturligtvis med dubbla lås.

— Hm, hm, mumlade P. och såg så betänksam ut, att kamrern bjöd honom en pris af sin generalblandning.

— Men tror inte fru kamrerskan ändå, att jag skulle göra mera gagn utanför källargluggarne åt gatan till? fortsatte P. parlamentariskt.

— Nej du, nej du, försök inte du! afbröt honom kamrern som en skolpojke. Eller skall du stå vid den ena gluggen, så kan jag också få stå vid den andra. Du är allt inte litet knepig, du! Rätt skall vara rätt och skola vi dö, så må i herrans namn vi följas åt på samma gång, jag med salongsbössan och du med vattenämbarne. Det blir i alla fall jag, som tar emot första bröststöten och kanske till på köpet får hela den der förbannade vattentillställningen i nacken på mig, enligt min hustrus uträkning. Jag blir snart lika rädd för den som för bofvarne.

— Ä' ni karlar, ni, som kunna stå och käbbla så invid ett afgörande ögonblick?

— Visst ä' vi karlar, påstod kamrern.

— Nå så visa er som sådana då och nu marsch framåt! Lovis, ropade hon åt pigan, fyll i två ämbar med vatten, lemna dem åt hr P. och följ sedan med ner!

— Ursäkta att jag som hastigast frågar, vågade sig den olycklige P. på, det skulle väl händelsevis ej finnas ett litet ok att tillgå?

— För att du dess bättre ska' kunna squalpa ut hela härligheten menar du? Nej, pass mante! Vår herre har märkvärdigt nog utrustat dig med händer och de äro inte ditsatta för ro skull. För resten kan du lägga ett vedträd i hvardera pytsen, så spiller du ej ut allt på en gång.

* * *

Det var en skrattretande syn att några ögonblick härefter skåda det feqa tåget, tyst, högtidligt och varsamt skrida öfver gården till källardörren. Icke ett ljud undföll kamrern, då P. gång efter annan stönande och pustande trampade honom på hälarne och hardt när bykte den nedre delen af hans pantalonger med iskallt vatten. Han blott svor tyst för sig sjelf.

— Är dörren låst? frågade frun med skarp stämma, då de nått målet.

— Ja ja, lugna dig, kära gumman, och kälta inte så. Jag kan inte sköta två saker på en gång. Om Lovis kommer hit och befriar mig från den här besvärliga bössan, så får jag fria händer.

— Raska på, jag är alldeles valhändt och måste eljes ömsa ämbaren, sade P.

— Gud vare oss nådig! Nu är både in- och utgången till klyftan klar, sade kamrern och öppnade dörren. Bara vi komma helskinnade undan, så är det bra.

— Nå knalla på då! uppmanade honom P. och stötte till honom med ämbaret, så att det sade smask och han dröp som en liten flodgud.

— Usch, hvad var det?

— En liten påminnelse om vår dödlighet!

— Tig! Hallå, ohoj godt folk dernere! Varen ej rädda, vi äro idel fredsvänner och vilja er intet ondt. Vi endast beklaga era något förvillade rättsbegrepp. Svara, om det fins någon der! Frid må gerna för mig herska i detta hvalf!

— Det är just ett skönt tal till tjufvar och bofvar, reflekterade frun. Snart bjuder han väl hela sällskapet på supé också. Nej, min käre Mathias och hr P., nu får det bli annat af. Lovis, sätt geväret ifrån dig och tag min pöst, medan jag skaffar polis.

* * *

Polis anlände strax efter det frun aflägsnat sig, men polisen hade portvakten reqvirerat, när sqvallret om tjufvarne nått hans öron.

Pigan hade på ett par ögonblick, som det alltid heter, lemnat sin plats för att titta in i tvättstugan och göra sig intréssant.

— Herrn skall stanna här, sade konstapeln åt portvakten, och hålla utkik, medan vi se efter i källaren.

Kamrern och hans drabant hade till sin obeskrifliga glädje ej sett skymten af något misstänkt. Lyktan hade stått med utbrunnet ljus på sista trappsteget, lås och merla voro på sin plats och allt syntes orubbadt. De voro nu i färd med att göra ett triumferande återtåg, då ljudet af poliskonstaplarnes skarpa klackjern mot trappan kom dem att darra som asplöf.

— Åh, herre gud, jag som trodde att allt var lyckligt öfverstökadt! Nu ha vi styrt vackert till för oss P.! Vi äro fångade i vår egen kula, ty polisen är ej att leka med, sade kamrern och släckte blindlyktan.

— Nå, hvar ha vi lergökarne nu? yttrade lagens väktare med en olycksbådande ironi i rösten. De ha icke varit rädda af sig de här. Djerfva och förslagna rackare, som slagit vatten i trapporna och placerat ämbar på trappstegen, så att man skall hinna bryta halsen af sig, innan man kniper dem. Kanske de äro de samme som bröto sig in i pantbanken

på Söder. Hallå! Kom fram era skurkar, annars får ni fäkta på sabel och battong!

— Ack, du söta, ordningsälskande hustru, hvilket helvete har du ej skapat åt oss! suckade kamrern.

— Jo, det är sanning det, hväste P., men kunde ej hjälpa att han nös på saken.

— Nej, hör man på bara! Det var ett vackert tillmötesgående, fastän nog kom det väl ofrivilligt, så att någon förmildrande omständighet är det ej. Det här gick fortare än vi trodde. Fram med dig, din kanalje, och gif dig på nåd och onåd! sade den ena konstapeln, i det han omildt nappade P. i kragen och belyste hans likbleka ansigte.

— Den der fysionmien har jag bestämdt sett förut i albumet. Eller hur, du min gosse? Pryder inte du detektivens familjealbum? Hvasa?

— Stackars, stackars P.! Oj oj oj hvilken chican! När allt kommer omkring, så har väl också jag bidragit till den der familjeklonden, mediterade kamrern.

— Nå har du mål i mun? Hvad heter du? Och tala bara sanning, ty det vinner du mest med!

— Pe Pe Pe Pettersson! halvesnyftade den olycklige.

— Pettersson var det ja. Så heter ni alla

i början. Det är en stor släkt den. Snygga gångkläder, guldkronometerur, kedja med berlocker och diamantringar, jo, jag tackar jag! Du står inte på bar backe du, fastän du ej ännu hunnit bli alldeles förhärdad, eller kanske det är bara krokodiltårar du frampressar. Hvar har du kamraten?

Kamrern beslutade sig för att på sanningens och öfvertygelsens väg göra slag i saken och bevisa deras oskuld, bemannade sig och framträdde med en hållning, värdig mr Pickwick.

— Mina herrar, började han, i rättvisans och sanningens namn ber jag att närmare få förklara vår obskura tillvaro i denna fördömda källarlokal. Misstag äro förlåtliga...

— Nej, nu kan det vara nog, din gamle Spiegelberg. En så'n humorist! Förlåtliga misstag, det var en komisk benämning.

— Ja, men jag bedyrar...

— Att du är våt som en tupp ja. Hvarför är du det?

— Det är Petterssons fel.

— Ja visst, det är väl också hans fel, att du bär det här mordvapnet i byxfickan?

— Nej, det är hustru mins, berättade kamrern. Det tillhör vår sängkammarmöbel.

— Svarslös kan man då ej skylla honom för att vara.

* * *

— Här, go herrar, är rövarkulan, sade frun åt sin piket.

— Det är redan två konstaplar der nere, upplyste portvakten, och de ha dem visst fast.

— Men hvar är min man och P.? De ha naturligtvis deserterat, när inte jag fans till. Och pigan sedan?

— Se så der ja, hördes det från källartrappan, nu ha vi dem. Två välkända polis-kunder. Det här blir en sak, som tidningarna komma att frossa på.

— Åh herre gud! Det är ju min egen man, kamrer X och vår gemensamme vän Pettersson, utropade frun och slog händerna tillsammans.

Konstaplarne släppte sina tag och bedyrade, att de endast gjort sin pligt och att misstag äro förlåtliga.

— Nu låter det så, sade kamrern, men när jag sade det, då var det bara en komisk benämning.

— Och mitt konterfej i det der familjealbumet då? fortsatte P.

Konstaplarne svuro i korus på att der fans en, som egde en förvillande likhet med Pettersson.

— Skulle herrarne i så fall vilja vara goda och sätta dit ett *Obs.!* ofvanom det kortet? Ja det lofvade de.

Nu följde den enkla förklaringen. Pigan hade i sin rädsla endast slängt dörren igen och glömt att stänga den med lås. De riktiga tjufvarne hade hindrats från sitt ännu ej påbörjade arbete, eschapperat och på skämt läst dörren efter sig.

* * *

— Stafva, Stafva! sade kamrern åt sin fru, då han drog nattmössan på hufvudet, hvi gjorde du oss detta? Kunde du ett ögonblick tvifla på Petterssons och mitt personliga mod?

En fältmanöver.

Karl den 15:des simulakrer med hållregn och gemytlig anda äro en saga blott.

Numera tar man en fältmanöver ej blott till lyst, utan vill äfven ha allvar i leken. Solsken och vackert väder följas då åt, såvida ej himlen har någon anledning att se mulen ut. Men aldrig såg den mörk ut i hågen, då vi skolpojkar drogo i fält med fladdrande blågul kallikåfana, gälla leksakstrumpeter, 12 skillings pergamenttrummor från Benjamin Leja och öronpinande valdthorn. Vårt mål var den gamla »kadettbaracken» på Ladugårdsgärdet med dess bristfälliga mur, dess vallar och skansar med björkris i och dess miasmatiske dypöl i närheten af kungliga borgen, som tilltalade oss genom sin skära kolorit, sin krona och sin stång på taket.

Påsklofvet hade varit efterlängtadt ända sedan terminens början. Frukostpengarna hade sparats till gemensam krigskassa, som handhades af en generalfälttygmästare i 4. klassen, en lång räkel, praktiskt anlagd men efter lärarnes omdöme teoretiskt missbildad. Hans pappa var kryddkrämare och hade ett gammalt lager af kulört papper, papp, ja till och med bladguld, hvilka artiklar meriterade sonen till hans förtroendepost. Gubbens gamla lager gick åt, och det var en hufvudsak för oss, ty inte mindre än 30 kaskar stodo på requisitan förutom epåletterna och patronköken. Det klistrades vädeliga på vinterqvällarne för att feja ihop grannlåten till rätt tid, och kökspigan vredgades hvar gång hon fick order om klisterkokning, och spisringarne klingade dertill, då hon i förtreten dammade dem i köksgolfvet.

Så kom ändtligen april månad och med den skärtorsdagen. En strålande klar vårsol belyste stridsfältet. Vissérligen hade en och annan af oss, hvilken kunde sin Ekelunds historia, beredt sig på att få se en dyster dimma lägrad öfver slagfältet, en så'n der som i slaget vid Lützen, men den praktiske generalfälttygmästaren, som eget nog hade litet hum om det slaget, yttrade öfverlägset:

— Vet ni inte, att slaget vid Lützen stod

i Tyskland på höstsidan till, vill jag minnas, och för några hundra år sedan? Tror ni att vi i vårt århundrade, på Lagårdsgäle och i april månad till på köpet, kan ha det lika bra stäldt som Gustaf Adolf på sin tid? Hvasa?

— Ja det är ju så sant, det är april! sva-
rades i korus.

Samlingsplatsen var vid Ladugårdslands tull. Våra uniformer visade en pittoresk anblick. Blåa, gula, röda, gröna kaskar, prydda med alla omöjliga emblem, såsom bomärken från mammas kortvaruhandlare, frimärken och charta-sigillatastämplar från pappas makulatur, karamellplåtar från systers konfektlåda o. s. v. Epåletterna glänste af bladguld eller stanniol-papper från Hylins örttvålar. Blankskurade sabelbaljor af minsta och billigaste format eller i brist deraf alnslånga trävärjor, målade med svart vattfärg, och leksaksbössor med bleckpipor bildade beväpningen.

En son till en stackars enka hvars börs ej räckt till att anskaffa det kulörta papperet, hade uppfinningsrikt lappat ihop åt sig en originell kask af bladen ur en obegagnad skrifbok, på hvilka stodo i tryck att läsa »Af skadan blir man vis men icke rik» och »Dygd-
den belönar sig sjelf och blir ytterligare be-
lönad». Framtill ofvan skärmen satt fäst

hans mors fotografi, som hon ej kunnat neka honom, då han sagt att det var den vackraste prydnad han kunde få. Men så tyckte ej kamraterna. Af dem blef han utskrattad. Då gret han och ville gå sin väg, men då tog kamratkänslan ut sin rätt och han utnämdes utan konselj till fältväbel.

— Och det blir du inte för att du grinar, sade generalfälttygmästaren, ty det anstår ej en ärlig soldat, utan du blir det för din mors skull der oppe på hufvudknoppen. Se bara efter att du inte tappar bort henne!

Härmed var uppslaget gifvet till befälsutnämningar och en stormig diskussion började. Alla ville befalla, ingen lyda. Skulle man inte få en enda liten befälspost, det vore väl huggarn! Så här lät det:

— Hör nu, hvarför skall han bli löjtnant, när jag är bara sergeant?

— Det är så beslutet generaln och mig emellan, dikterade generalfälttygmästaren.

— Det är orättvist! Jag går i andra och han i femte roten på gymnastiken.

— Nå än »Tuppen» som har blifvit major?

— Det är därför han hviskar så bra.

— Och »Burken» sedan, öfverste! Han som löjtnanten på gymnastiken alltid säger har bly i byxorna, när han ska hoppa upp på slagbommen.

— Det är därför han har dufvor och kaminer.

— Och »Sjödjuret» som inte kan ta en ton, han ska bli tamburmajör och gå med polerad portörspade framför musiken liksom vackra Herrmann. Det är nedrigt!

— Ja det är det, men så låna' han också generaln sina glosor till Julius Cesar i förgår.

— Och »Tunnan» ha de gjort till fanjunkare.

— Åhja, förstås, men det är rättvist. Han fick ju ett »oskick» för att han svor på går'n under rasten i förra veckan.

»Gif akt, tyst, hör! det ljud hurra på höjden, en man till *fots* syns nalkas. Hvem är han?»

Jo, det är en mycket liten man, fastän storväxt för sin ålder, den unga truppens »ädla, tappra, varma general.» Ja, nog var han varm. Svetten lackade ned på hans kinder, men så hade han också ett helt klädstånd att bära på. Gu' vet hvar han samlat allt skräpet i sin krigiska fantasikostym. Vi beundrade honom. På hans hufvud tronade en försvarlig pickelhufva, stoppad med fönstervadd ifrån sista rengörningen; på öfverläppen voro med gummi fästa ett par gråsprängda knäfvylborrar; om bröstet en röd garibaldi-skjorta, på hvilken prunkade tre runda spelmarker af olika färg; byxorna nedstuckna i

storstöflar med sporrar på; omkring midjan ett gehäng, hvarur framstack ett par korkpi-stoler och som uppbar en kroksabel; vid den ena höften dinglade i ett band en fältflaska och vid den andra ett odugligt kruthorn. I den högra handen bar han en svart käpp med kulörta tofsar i, föreställande kommandostaf-ven, i den venstra höll han ett litet kaleido-skop i stället för tub. Adjutanten gick på fyra ben, hette Pompe och var en illa upp-fostrad men humoristisk pudel.

Eldade af ett patriotiskt tal, som generalen höll, satte vi oss i marsch. Trumpinnarne hvirflade och pergamentet på trummorna bräck-tes till två tygstatsgubbars stora glädje, som icke hade bättre vett än att räcka lång näsa åt oss. Vi föraktade dem, stampade takten och sjöngo friska i hågen:

»När nordens ovän hotar
och kallar oss till strid,
då samlas våra rotar,
då kommer hjeltens tid.
I ljusa runor läran
står ristad på hans svärd;
min lefnad tillhör äran,
mitt namn en efterverld.
Hallå, hallå, friskt mod I gossar blå!»

När vi nått kadettbaracken, utsattes några poster, indelades det fåtaliga manskapet i plu-toner med befäl, underbefäl, korpraler och vice korpraler och öfvades lungorna med en

mängd kommandorop, hvarpå man åt en bastant frukost, späckad med historier om Bråvalla slag, Hannibals tåg öfver Alperna, slaget vid Narva och kalabaliken i Bender.

— Aiii gevär! Kungen kommer! signalerade posten.

Vi upp med blixstens snabbhet. Generalen tappade ena mustachen, som Pompe gjorde sig ett godt mål på, och framför fronten kommanderade han med hjertat i halsgropen, det kunde man höra på hans falsett:

— Skyllra ärr! Gu' bevare konungen! Hipp!

— Hurra!

— Hipp, hipp!!

— Hurra, hurra!!

— Hipp, hipp, hipp!!!

— Hurra, hurra, hurra!!!

Vi kände icke till någon reglementarisk hurratakt och gjorde därför så gentilt vi kunde. Den förmente kungen skrattade af hjertans lust och bakom brillorna glänste ögonen af skälmaktighet på den hvithårade knekten. Det var nämligen då varande kommandanten v. Troil, hvilken åtföljd af en ordonnans var till häst ute på en inspektion.

— Tack, gossar, sade den fryntlige gubben, gjorde militärisk honnör för oss och klappade generalen på pickelhufvan med den effekt att vadden i densamma gaf efter, så att hela pje-

sen dök ner öfver hans mustasch, till följd hvaraf generalen ej kunde få fram ett ord till svar. Blifven alltid lika käck som i dag, så får fosterlandet heder af er!

Så red gubben sin väg, och den honnör han fick kom endast ordonnansen till godo, som tog den åt sig och viftade storslaget med venstra handen alldeles som han velat säga: Nu kan det vara nog med det här spektaklet.

Men hvar fans fienden? Ja, sannerligen vi sjelfva hade det klart för oss; men snart skulle han komma. Den brännande vårsolen hade föranledt ett krigsråd, hvars beslut blef vapenhvila. Vi tänkte på dypölen med sitt fyra fots vatten. Åh, hvad det skulle kännas uppfriskande att få sig ett aprilbad! Generalen var ej obeveklig, och inom kort lögade sig hela truppen, Pompe inberäknad, i det stillastående vattnet.

— Fienden kommer! ropade en vaksam utkik.

— Skynda, skynda och gno! De äro strax här, och bestämdt är magister X med portör på ryggen med också.

— Rädde sig den som kan! skrek generalen med pickelhufvan på skulten och garibaldi-skjortan i näfven.

— Jag skall lära er, era förb—e tjufpoj-

kar! ropade en olycksbådande basröst. Vänta bara, så . . .

Men det brydde vi oss ej om, utan flydde hals öfver hufvud. Det var visserligen föga hjeltomodigt af oss, men vi tröstade oss med att äfven Napoleon den store måst retirera.

* * *

— Hvar har du, min gunstig junker, hållit hus hela dagen, hette det, då jag, trött af mödor och strapatser, sökte hemmets ro. Du ser just snygg ut, sönderrifven, nersmutsad och ramponerad. Det vore icke bättre värdt än att du fick skinnbyxor liksom artilleristerna.

— Nej, slipper jag det? Jag har varit på fältmanöver.

— Du på fältmanöver! Det låter något, det. Men nu manövrerar du dig till kojs; eljes skall jag läsa krigslagen för dig, din trasker, både med pukor och trumpeter!

En påskafton.

Det är påsk och människorna bära helgdagsfysionomier lika strålande som vid julhelgen. Påsken, oafsedt sin religiösa betydelse, helsas som ett kärkommet afbrott i hvardagslifvets bekymmer af både gammal och ung. Tjenstemän och handelsexpediter välsigna helgdagarnes mångfald; lärare och skolpojkar hysa oblandade sympatier för påsklofvets helsosamma inflytande på deras andliga och lekamliga väl; endast presterna se fundersamma ut vid tanken på påskveckan, men tacka på samma gång vår herre för att fastlagen med alla sina passioner är lyckligt och väl öfverstånden. Påsken är kommen och med den vårluften. Friska vindar genombrusa organismen, och man känner sig förnygrad, då man ser den nyvaknande naturen

samt erkänner att påsken är uppståndelsens fest.

Vid Roslagstullsgatan i närheten af gamla »Claes på hörnet» bodde en fattig familj, bestående af man, hustru, son och dotter. Mannen var snickeriarbetare och skötte sig bra, när ej ruset beherskade honom; ty då visste han ej hvad han gjorde. Han lefde som en tyrann i hemmet, våldförde sig på maka och barn och förjagade all hemfrid. Barnen flydde då skrämnda till modern, som fredade dem från faderns raseri. Slutligen hade det gått så långt, att fadern för ett under ruset begånget dråp dömts till flera års straffarbete. Modern hade under dessa sorgdränkta och bekymmerfulla år måst till det yttersta anstränga sina af naturen ej öfverdrifvet starka krafter, för att ensam uppehålla hemmet och tillse, att hennes barns uppfostran ej vanvårdades. Hennes bröst tog skada häraf och läkaren förmanade henne allvarligt att spara sin helsa. Han fick endast till svar det gudomliga modersleendet med de orden:

— Min helsa offerar jag gerna för mina barns välfärd. Gustaf är redan i fjerde klassen och läser latin, herr doktor. Anna kan förutom hushållsgöromålen snart både sticka och virka lika bra som jag... och inte tror jag att gud gör mina lungor sämre för det.

På påskaftonen se vi den faderlösa familjen i dess enkla, men snygga kammare. Modern ligger till sängs, och de hektiska rosorna på kinderna börja gulna; händerna, dessa förut så idoga verktyg, äro afmagrade och slappa; från hennes insjunkna bröst frampressas då och då en suck, som skall betyda hosta; ögonen ligga djupt men lysa med oförliknelig glans, då hon betraktar sina begge barn. Gossen sitter vid fönstret och läser halfhögt ur Cornelius Nepos, för att bereda sig till den stundande flyttningsexamen; flickan sitter vid sängfötterna och arbetar med en virkning, som hon skall lemna till Bikupan.

— Hvad är det du läser, Gustaf? frågade modern.

— Latin, mamma. Jag skall i vår flytta upp i femte klassen, och nu har jag så god tid under påskloftet att bereda mig. När loftet är slut, skall jag hjälpa värdens småtingar med innanläsningen.

— Var det latin, fortfor modern med svag röst, då blir du ju en lärd karl med tiden. Inte förstår jag det språket, men det låter ändå vackert i mina öron, när jag hör det ur din mun.

— Vet, mamma, magistern har lofvat mig premium, om jag kan mina lexor lika så bra som förut under terminen.

— Har han det? Tack för de orden! Jag hoppas att du blir en förståndig yngling och bra man med tiden. Sätt dig nu här vid hufvudkudden, så får jag riktigt se dig och hålla din hand!

Han lydde, och modern lade sin hand i hans samt fortfor med hviskande röst:

— Min son, arbeta alltid lika flitigt som hittills och håll dig vid dygdens bud... Min lifsgerning är snart slutad... Lofva mig då att ej glömma de ord jag nu talar... Blif ett stöd för din värlösa syster... och... sök upprätta det namn som din far... Aj, min venstra sida... hvad det hugger i den...

— Mamma, snälla mamma, hvad du lider!

— Gifve gud att din far sade det samma... Men glöm ej, min son, att han är din far... och om du ej kan akta honom... så förgät honom dock ej... ty det fjerde budet får du aldrig glömma... Hvad han felat, det har han i dessa dagar försonat, då han återvinner friheten... Bringa honom en sista helsning från mig och säg att jag förlåtit honom!

— Ja, mamma, det lofvar jag... Men inte får du dö ifrån oss. Doktorn kan nog göra dig frisk igen.

— Ja, mitt barn, men icke den jordiske,

utan den himmelske läkaren, som helar alla sår och tröstar och hjälper.

Hon vände blicken till den plats, der dottern satt med tårfyllda ögon, och sade:

— Anna, du min goda flicka, kom hit och tryck min hand... Tack för det du varit ett lydigt barn... Gud och din broder skola beskydda dig... och jag skall i himlen bedja för er båda... Gud välsigne er!...

Gråtande knäböjde de begge syskonen vid den älskade moderns bädd och höljde hennes kallnande händer och panna med kyssar — men dödens engel sväfvade redan med förlösningens budskap öfver den ädla och sträfsamma själen.

In trädde en man, hvars bleka och fårade ansigte bar spår af unken fängelseluft och nedslagen ödmjukhet. Håret var gråhvitt och en viss nervositet röjde sig i hans uppträdande. Med halft smygande steg närmade han sig sängen och knäföll mellan de båda syskonen, som härvid uppmärksammade honom, häpnade och ryste till. Han var deras fader, som i dag utstått sitt straff. Sonen ville tala, men fadern hejdade honom med en så innerligt bedjande blick, att han förstummades. Saktmodigt fattade fadern de begge barnens händer och böjde sig ned öfver sin döende

makas hufvud, tryckte en kyss på detsamma och lät ångerns tårar fullborda meningen.

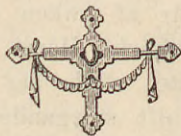
— Hvad... var... det?... frågade modern med slocknande stämma.

— Det var ångerns tår, som svalkade er hjessa vid försoningens fest, svarade läkaren, som nyss inkommit och blifvit vittne till den gripande scenen.

— Tack för den! sade modern, och andhemtningen blef allt kortare, tills förklaringen spridde sin glans öfver hennes panna.

Några minuter härefter lyssnade läkaren på hennes bröst och sade:

— Här är tyst och lugnt; hon har värdigt firat uppståndelsens högtid.

Örlogsman i hamn.

(Studie.)

I den lilla viken mellan Skepps- och Kastellholmarne, på skepparspråket kallad »Hundbugten», hvilken på vintern tjenstgör som kunglig skridskobana, aflöser den ena ångaren den andra för att uttaga deviation, och ej långt från Skeppsholmens redd, åt varfsidan till, ligger en örlogsman, redo att rusta till expedition. Må hända torde det ej sakna sitt intresse att något så när lära känna lifvet och ordningen om bord på en sådan, stationerad i hamn. På förhand ber jag hrr sjöofficerare om öfverseende, så vida jag ej på fullt reglementariskt sätt till punkt och pricka kan uppgifva alla detaljer, som göra sig gällande, ty jag är rätt och slätt en simpel land-

krabba, som glömt att simma och på sin höjd manövrerar fisksumpen vid långrefvens uppdragande.

Lika godt. A la malheur, hornblåsaren vid gamla kanonierkasernen ger appell och jag börjar pligtskyldigast.

Omkring 400 man, skeppsgossar, matrosor och båtsmän om hvarandra, hafva under vinterns lopp med otroliga ansträngningar stampat sig igenom årets rekryt- och exercisskola, högtidligen approberats och uppvisats för det högre befälet och hört sjelfva majestätet uttala sitt välbehag och sin belåtenhet öfver deras välförhållande. Nu behöfva de frisk luft och svalka jemte praktiska sjömansöfningar. Alla njuta i förtid af de härresande skepparhistorier, som vid hemkomsten i legioner upplagor komma att serveras lättrogna qvinnor och barn der hemma vid båtsmanshållet och hvilka osvikligen rendera dem en ärlig pilleknarkare och sockenbornas aktning och beundran de långa vinterqvällarne igenom.

Utrustningen, d. v. s. alla de förberedelser, som äro nödvändiga för fartygets klargörande till expedition, är redan öfverstökad, chefens befälstecken hissadt och det öfriga befälet har börjat räkna sin »aflöning om bord».

Utläggningsdagen eller den dag, då farty-

get från kasernbefälet emottager sin besättning, randas. De mera landtligt anlagde, ovige, »båsemangerna» (= båtsmännen) komma vid full vigör, glada, bekymmerfria och för tillfället kanske något upprymda som Norks medpassagerare i den hederliga arken och embarkera utan spår af grace uppför fallreps-trappan. Deras packning är föga vidlyftig och inskränker sig i de flesta fall till en liten säck, innehållande linne, paradkläder, skodon, skrifdon, papper, möjligen en psalmbok — och hvem vet om ej en liten förbjuden s. k. »jugg» i kuttingsform och af trä med fasta jernband om djupt på säckens botten döljer sin angenäma tillvaro? Jag har hört en gammal erfaren båtsman heligt och allvarligt bedyra, att juggen var livvets kärna och fan toge hela »expisjonen», om inte den gäfvde litet lif och färg åt taflan. Så att nog eger juggen odelad högaktning, om inte af befälet, så af manskapet.

Rutinen eller den ordning, hvarefter tjensten ombord skötes, är strängt disciplinär och tål ej söl och lättja.

Utpurrningen, motsvarande reveljen i lägret eller på kaserngården, sker kl. 5 på morgonen. Den vakthafvande skepparen, i nivå med högbåtsmannen i »Fregattkaptenen» fastän ej alltid så rolig som denne, ger en gäll signal

med pipan, och hans morgonhesa bas mullrar sedan i storrumsluckan ett långdraget:

— Rrrreeeejs, rrrreeeejs, rrrreeeejs, opp alle man och beslå kojerna!

Denna order upprepas ögonblickligen af trossbottens- och batterikorpralernas förfärliga lungor, som kunna väcka lif i en skendöd.

Båsemangerna gnugga sömnen ur ögonen, känna sig dåsiga och verldsföraktande, allra helst de hvilkas landtpermission räckt till kl. 12 på natten. Stämningen är föga animerad, och under en dof melankoli hopsnurras hängmattorna.

En kvart härefter kommenderas:

— Stufva kojerna!

Hängmattorna läggas på det ställe, hvarest de skola förvaras under dagen.

Vid half-6-tiden hvisslar pipan igen och det kommenderas:

— Alle mans rengöring! Vakten på däck och fria vakten på batteriet och trossbotten!

En pittoresk anblick visar sig. Manskapet kaffar utan tillstymmelse till koketteri byxorna upp till knäna, strör sand på däckets, begjuter det samma med vatten och frotterar det med styfva qvastar, förda af senfulla armar.

Några andra order utgifvas dessutom samtidigt, såsom att hemta öfverliggarne från gårdagens landtpermission, bringa skorpor och

färsk grädde åt befälet till morgonkaffet
o. s. v.

— Skoffa däck! heter det härnäst, och skoffor och svablar snurra som glödhoppor vid torkarbetet.

— Alle mans tvättning!

Usch, hvad det går! Gångborden strax för om fallrepstrapporna dölja paradisiskt klädda figurer, som taga bastanta afrifningar från pytsar och spolpumpar. På slaget 7 infinna sig de sjuka hos doktorn, som ofta då får en vidsträckt praktik på magåkommornas område.

Militärfarmakopéns tinctura absinthii composita rullar som lifselixir ned i ventriklarne utan tårar och grimaser. Malörtens välgörande verkan lofprisas med ett äkta svenskt stänkande äh! och kardialgin är en öfvervunnen ståndpunkt. Dyfvelsträcksdropparne ingifva dock en viss respekt, om de någon gång proberas på förhärdade exemplar, eljest marödörer kallade, och säkert är att detta preparat kan göra den mest inbillade sjuka mage frisk. En sådan corpus delicti tigger ej efter en dylik kur droppar i brådkastet.

Nu gifves tecken till:

— Sluta af rengöringen!

Kl. half 8 blåses den efterlängtrade signalen till skaffning. Kaffe, smör och skorpor utgöra måltiden och skattas vida högre än

Strömparterrens, Viktoriakaféts och hotell Kung Carls kaffefrukostar.

Stämningen höjer sig och visaren pekar mot 8. Musiken eller »spelet» kommer så småningom upp, samlar sig kring gångspelet på däck och ordnar instrumenten.

Vakthafvande officeren aumäler till chefen »8 glas», och chefen, vare sig på däck eller i koj, ger sitt nådiga bifall till att förkunna dem för manskapet.

När de 8 glasen klingat, hissas flaggan sakta under gaffeln, alla hejda sig i sitt arbete, vända sig akter öfver, göra en storartad honnör för den blågula flaggan och musiken spelar »Ur svenska hjertans djup».

Nu börjar förmiddagsarbetet med olika in- tagningar för den förestående expeditionen, besättningens öfvande i att snabbt igenkänna sina fördelningar om bord, sina poster vid larm, eldsläckning, landstigning m. m. Ett styft arbete pågår till kl. 12, då skaffning blåses och den beordrade lilla supen slinker ned i sällskap med ärter och fläsk, ärter och kött, fläsk och ärter eller kött och ärter. En och annan dag gifves ett ombyte af soppa och pepparrotskött utan pepparrot, som manskapet i sin fävitnsko hallstämplar det.

Kl. 1 blåses bort från skaffning.

En timmes siesta följer, hvarefter förmid-

dagens arbeten återupptagas och räcka till kl. 6, då den fria vakten får sin permission att gå i land, sedan den först vittjat sina säckar och sträckt upp sig i snygga gångkläder.

Vid half-7-tiden komma uppbördsmännen från varfvet med sin falang, och signal till aftonskaffning gifves.

Lugnet inträder, de livvade samla sig på »backen» med sina »piglock». En och annan piccolaflöjt, varierande med en frisk sjömanssång, kan väl också låta höra sig. För resten prat om dagens händelser inom relingen. Måhända sänder man i smyg en tanke till det lilla torpet der uppe i Norrland, dit man längtar tillbaka, då åkerbären mognat.

Officerare och civilstaten äro i land. Den vakthafvande officern går som en enstöring fram och tillbaka, förargar sig sjelf och funderar skarpt på sista kvartalet. De enda påminnelser han har om sina lefnadsglada kamrater äro vinkorgarne, ölutkörarne och tvättkäringarna med det glansstrukna linnet, som stå på parad vid kajen och ropa i kapp: »båt ohoj!» Han ger befallning om båts afsändande och mumlar för sig sjelf något om, att lifvet är en strid.

Vid notiden trummas eller blåses tapto.

— Alle mans kojer! och strax derefter:

— Vakt på däck! äro de lystringsord som afsluta dagens mödor.

Båsemangerna slumra högljudt som omedvetna naturfilosofer och blåsa ett nasalspråk, som borde kunna lyfta däcktiljorna.

En sportman.

» **B**röder, hörde I signalen.
Glatt dess eeko klang i dalen.
Raskt vi nu till jagten gå
och rika byten ska vi få,
Hallå, hallå, hallå, hallå, hallå, hallå — —.»

— Nej, Mathias, gå då inte på som en bir-
filare! Jag har en sådan reumatisk hufvud-
värk, så jag står inte ut i längden med den
der evinneliga treklängen.

— Det är en skön och melodiös sång.

— Nå låt vara, men inte passar den för en
kamrer och kronans embetsman. Sitter ni i
verket och öfvar er med sådana der jagtvi-
sor, så får ni väl en vacker dag sjelfva presi-
denten på er.

- Han är också jägare på lediga stunder.
— Ja, men du är ju ingen jägare.
— Man kan inte så noga veta, svarade kamrern drygt, uppvecklade ett bref och läste:

»Gamle hedersgosse! Du behöfver skaka protokollsdammet af dig. Välkommen därför på en harjagt. Pettersson är klappad och klar och möter med häst vid stationen. Detta är en generalorder och måste sålunda åtlundas, befaller din gamle vän
major Dunder.»

— Jag måste skratta. Begriper du ej ironin?

— Ironin?

— Ja, det är ju harar du skall jaga. Vet du inte, hvad man menar med harar, din backhare?

— Jag förbehåller mig sottiserna sjelf. Du tyckes ha den föreställningen om mig, att jag är renons på allt hvad sport och idrott heter och hålla mig för en vanlig krutgubbe, men jag ska...

— Hva är det du ska?

— Jag? Jag ska' ha storstöflar, fältflaska, pilbåge...

— För att skjuta harar med?

— Som barn brukade vi roa oss med att sigta på kaniner med pilbåge — och hvad är kanin tror du annat än unghare, åtminstone på matsedlarne? Men tåget går om några

timmar, så att jag måste raska på med ekiperingen. Ett par smörgåsar med kaviar och saftig kumminost kan du gerna lägga i bröstfickan på tulubben.

— Tulubb, när du skall jaga? Hur kan du då röra dig?

— Jag misstänker att jag får stå som en annan hund, och då kan det ej vara ur vägen att i ett obehagadt ögonblick ta sig en liten lunch. Der åtelen är, dit församla sig ock örnarne. Åh, jag är inte så bortkommen som du tror.

— Åtelen? Jag förstår icke meningen i ditt prat. Skall det vara någon dunkel ordlek på att du står och äter under jagten? Eljest har ju det ordet en helt annan betydelse, föga smickrande för dig.

— Hobbél, bobbél! Jag är ej fallen för smicker. Jag är teoretisk jägare och har satt mig in i termerna. »Säker hand och säkert öga, ingen vet hvad villebråd vi få.»

— Vet du inte det? Det skall ju vara hare, sade du nyss.

— Jag vill inte ge en sur sill för den hare, jag kommer att ta. Värre är det att hitta reda på storstöffarne, stönade han i garderoben.

— Se här, har jag dem då ändtligen, tillade han efter ett längre sökande och utkastade två

bottforer, som hvar för sig kunde rymma ett par nyfödda tvillingar.

— Tänker du dig kunna manövrera i de här storbåtarna?

— Ja bevars, med dubbla näfversulor i går det som en dans utan förkylning och snufva. Och så kommer fältflaskan.

— Någon sådan har du ju inte.

— Bertha! ropade han åt pigan. Tag ner det trehöfdade mahognyschatullet på chiffoniern och fyll flaskorna deri.

— Käre gubben, det är ju ett helt skåp att bära på.

— Det är ej farligt, om du bara slår en käringkrok om det hela och fäster derom ett kulört, helst grönt upphängningsband, så tar jag det ogeneradt öfver axeln och påminner mig min barndoms exkursioner med portör på ryggen, då vi studerade sexualsystemet.

— Men folk kan ju taga dig för en original positivspelare.

— Det angår mig inte, bara de låta instrumentet få vara i fred. Fyll kruthornet!

— Hvar fins det?

— Här, svarade han och framräckte en större snusdosa, på hvars lock stod präntadt »Schnupfer will, aber nicht zu viel».

— Ja, det är också ett krut, bara du ej

vid det afgörande ögonblicket nyser bort alla hararne.

— Åh, Jeppe var ingen narr. Men hvad skall jag hitta på till jagtväska?

— Kan du ej ta min ridikyl för att visa dig riktigt löjlig?

— Det är synd och skam af dig att så håna. Hvilken tanke skall pigan få om mig och hela tillställningen, då hon hör sådant? Se dit ut, der står hon och vaggar med schatullet af bara skratt. Hela min värdighet är blifven lika med noll i hennes ögon, tack vare dina förmenta qvickheter.

— Lille gubben, inte skall du bli ledsen för en sådan småsak. Du kan mycket godt taga en af flickornas skolväskor. Tag Annas, som har inbroderade samma initialer som du, så kan ingen veta annat än att den är din egen. Luggsliten är hon förstås, men det bara stärker dina aktier, halfhviskade hon.

— Kör för väskan då! Men sy ett stadigt kulört band i den, så att den tål att hålla tyngd.

— Jag har inga andra band än röda, de der breda du mins, som blefvo öfver då jag kantade din nattrock i höstas.

— Nå, jag har ju ett grönt om schatullet. Kanske det ser mera piffigt ut att bära olika färg på axlarne. Hoppets och kärlekens må

väl kunna draga jemnt. Om du sedan ville öka din godhet och smak med att sätta en liten fjäder i pelsmössan, det vill säga den behöfver ej vara så liten att den ej kan ses af folk. Sådana småsaker imponera alltid.

— Hvar skall jag få fatt i fjäder i en hast? Kan du ej reda dig med damvippan till bokhyllan?

— Frun! ropade pigan. Jag har en bara några gånger begagnad damvinge i köket. Kan ej den duga, om man klipper honom jemn?

— Det är då för besatt att vara så här strand-satt i sista stund, muttrade kamrern för sig sjelf. Här är periculum in mora. Hit med vingen, får jag se hvad han går för!

— Ja inte är den mycket att hurra för. Den saknar ej tycke med en skabbig räfsvans, men får väl passera. På landet bör man ej vara så nogräknad. Hufvudsaken är att han blir säkert fäst, så att han ej flyger sin kos. Och nu, gud vare lof, hoppas jag att requisitan är klar. Jag måtte väl icke ha glömt någon-ting? Ge mej ro, låt mig tänka, och han smackade med tungan mot gommen som om han stått vid en dam och lockat ankor till sig.

— Jo, det är sant det, en liten yxa skulle jag också ha.

— Yxa? frågade frun förvånad. Yxa till att

jaga med eller tänker du hugga ved? Skall det inte vara såg och sågbock med?

— Det är sorgligt att ej kunna bli förstådd i sitt eget hem utan till på köpet pikad och tagen för en half idiot. Begriper du ej, att jag måste ha något att knacka hål i isen med, om det kniper.

— Hvad är det som skall knipa i isen? Inte ligga väl hararne i den?

— Det der förstår du inte, du har aldrig varit på en välordnad jagt.

— Du då?

— Jag, som är prenumerant på Jägarförbundets tidskrift. Har du aldrig hört talas om jagttxor? Nu tror jag du står bet?

— Spekulera inte på handyxan. I rippet rensar du hela köksattiraljen för den här väl-signade komediens skull. Tag gamla stekknifven och sätt dig på isen och knacka bäst du gitter, men känn bara efter att du ej fryser fast.

Kamrern hvisslade en stump ur Wilhelm Tell för att slippa svara, gick till bokhyllan och framletade under det djupaste allvar några inbundna delar af Nilssons fauna, dem han stoppade i bakfickorna.

— Se så der ja, och det var det det. Har Tippen varit synlig något, frågade han och putsade sina glasögon.

Tippen var familjens bortskämda sällskaps-hund, en liten bondhund, blandning mellan råtthund, tax, vindthund, dogg, stöfware och pudel, med svartbruna defekta tänder till följd af sockerätandet och apportering af småstenar, utrustad med dåligt lokalsinne och ett litet rödt ylletäcke på ryggen med pingla om halsen samt till växten så liten, att hans herre många gånger funderat på, om han vore värd att skatta för.

— Tippen är nere på gården och leker med katten, upplyste pigan, och kommer ej, om man också lockar honom.

— Du måtte väl aldrig tänka på att taga det stackars hundkräket med dig på dina irrfärder? frågade frun med skärpa i rösten.

— Jo, det är mitt fulla allvar. Har du någonsin sett eller hört talas om en jägare utan hund? Och är Tippen äfven ingen fullblodsras, så approberar jag honom ändå på grund af gammal erfarenhet, fastän den der röda manteln, som han snobhar med i ur och skur, får knäppas af honom, så att han kan röra sig mera otvunget.

— Ja, och slutet på visan blir det, att du kommer hemdinglande med det stelfrusna oskyldiga djuret i Annas skolväska, mördadt genom dess egen husbondes narraktighet.

— Se så, gör dig ej så många onödiga be-

kymmer! Jag skulle ju tagit mig en premie i Fylgia, men nu är det för sent. Afskedets stund nalkas. Kalla hit barnen!

Han hade just fullbordat sin besynnerliga jagttoalett och svängde stekknifven i handen, medan han sökte en passande plats i tulubben för den samma, då barnen inrusade och stirrade på sin fader som på en af forntidens cykloper.

— Barn, sade han och band knifven vid mahognyschatullet — det borde egentligen ha varit en slidknif . . .

— Säger pappa åt oss? frågade alla pigga.

— Nej det är för mig sjelf. Men barn

— fan hvad tulubben generar! Endera har den krympt eller jag fetmat . . .

— Ska vi hjälpa pappa?

— Ne ne ne ne nej! Rör mig inte! Barn! Jekeln annacka, den der Nilssons fauna tynger värre än ett par qvarnstenar bakefter.

— Nilsson är i vedbo'n och sågar ved. Vill pappa tala vid honom?

— Ack, det är inte den Nilsson. Barn! Förbanna mig, tror jag icke att kappan ligger dubbelviken i ena bottforen. Det blir skoskaf af, så det heter hysa till. Barn! Herre gud, jag har ju glömt att raka mig!

— Pappa ville ju tala med oss.

— Ja, kära barn. Jag skulle så gerna vilja

skänka er en omfamning, men jag kan inte med bästa vilja i världen. Varen lydige, sedige, arbetsamme.

Barnen knäppte hop händerna och sågo ut som om de hade onda samveten.

— Er far åker i dag på jernväg okända öden till mötes.

— Pappa, jag är trött, sade den minste öppet.

— Vore ej klockan så mycket, hade ni fått höra ett glänsande tal. Nu kan jag blott gifva er en faderlig slängkyss. Stupar jag så...

— Ska' pappa ut och slåss då?

— Ja, med harar.

— Ääääh!

Hela barnskaran flög skrattande ifrån honom och han stöd som en misslyckad debutant.

* * *

Lokomotivet pustade till afgang. Kamrern med familj utträdde på perrongen. Han förde sig gravitetiskt och besväradt, och Tippen, hvilken han ledde med ett hvitt bomullsband i stället för koppel, bar trots alla protester den röda manteln med pingla på sig.

— Inga hundar, om också knähundar, få medtagas i kupén, upplyste konduktören.

— Det här är en veritabel jagthund, advocerade kamrern.

— In med honom i hundkupén.

— Nu, Mathias, har du det som du vill, stackars, stackars, oskyldiga vänliga kreatur!

— Tyst, tyst kära gumma! Alla människor titta ju på oss.

— På dig, schatullet och pilbågen ja!

Konduktören afklippte samtalet och kamrern satt inom lås och bom.

Signalpipan ljud, tåget sattes i gång, då kamrern förtviflad vinkade sin äkta hälft till sig, slog händerna tillsammans och jemrade sig.

— Stafva, Stafva, smörgåsarne, dem har du glömt!

Hon bara nickade, skrattade och ropade:

— Adjö med dig, gubben lilla, vi träffas härnäst!

Midsommardagen.

Det är midsommar!

Liljekonvaljer, syrener, prestkragar och orchidéer briljera som ordensstjornor i knapphålen. Blåa, röda och gröna kautschuksblåsor flyga i luften under barnsligt jubel. Gnäll af messingstrumpeter och dragharmonikor, guldklädda majstänger med kulörta pappersremsor, löfhalf af björkträd med blåklintkransar i utanför butikerna, skratt och skämt på de öppna kaféerna och ångande, flaggprydda lustbåtar!

Kyrkorna stå nästan tomma, och restauranterna hafva kyparne till fromma och stamgästerna till förtret slutit sina portar för dagen. Endast lagman Bengt på Opris förbarmar sig öfver de stackars ungarlar, som sakna hem och ej känt sig hågade att antaga fa-

miljebjudningen till det eller det sommar-nöjet. Gästfri och påpasslig står han sjelf inom sin disk, lik en specialist i magsjukdomars botande, förutsatt att det onda härrör från den sugande känsla, vi kalla hunger — och hans recept och apotek förfela aldrig sin goda verkan.

Djurgårdsslätten visar en tafla lika pittoresk som under Carl den femtondes majpromenader. Positivspelares spruckna röster tolka i skärande toner ohyggliga brottmåls historier, rysansvärdt färglagda på fladdrande dukar; blinda gubbar och gumnor, behängda med sparbössor, föredraga jämmerligen andliga sånger; hin håle sjelf, konserverad i tilltöppta vattenkaraffiner, är placerad på eldröda bord; småfoglar med afklippta flygpennor nappa för 10 öre lyckans stjärna åt en hvar, som kan betala den samma (i parentes sagdt borde detta djurplågeri beifras af Djurskyddsföreningen); gaminer stå på näsan och dalkullor med personvåg skatta ens fysiska värde till moderat pris; kasperteatern med sin outslitliga och af det uppväxande släktet högt uppburna repertoar; qvasi-italienare eller zigenare, som i fantasikostymer tralla om bella Italia, samt lindansare och eldätare, hvilka på trasmattor och klädda i gardinstyger utföra sina ofarliga konststycken! Hos »Markisinnan» går det

lugnt och sansadt till, och Singelbacken med sina hårresande anor är nu en saga blott.

Till Rosendal strömma skaror af lojala undersåtar, som önska se, huru landets fader och moder med familj månde hafva det. Förmodligen instämma de alla i den gamle borgarens bekanta yttrande, då han på slottet kände sig manad till den rättframma reflexionen, att »herrsskapet bor bra här».

Vid båtbyggen nedanför slottet vaggas i stilla ro på Djurgårdsbrunnsvikens böljor en liten flottilj, som utgör en kvarlefvä från Gamla Stockholm. Det är roddbåtarna, som gå till »gälet», framdrifna genom seniga armar af de traditionela roddarmadamerna med sina urblekta schäferhattar, hvilka likt väderklyfvare omskygga deras väderbitna anleten. Om de ej äro fullt ut lika svåra bitvargar som deras föregångare — rasen förädlas ju så småningom — gifva de dock föga efter, när krigshumöret faller på. De krusa för ingen hvarken på jorden eller vattnet så när som för ångsluparnes kaptener, dem de afundas och dyrka som halfgudar, visserligen icke af kärlek, men af fruktan.

Ladugårdsgärdet är kanske den mest frekventerade platsen. Stolta resa sig de skyhöga majstängerna, omkring hvilka danslystna skaror samlas. Hejsan, hvad polskan går!

Knubbiga köksor, lättfotade barnjungfrur, skalkaktiga sömmerskor och massiva matronor stampa i takt med hurtiga beväringar, fredliga krigare och talande »fiskar». Svetten lackar och dammet ryker, men helsans rosor blomstra på kinderna, och ögonen likna midsommarsolen på Aavasaksa, d. v. s. de lysa hela natten.

Djurgårdsbrunn, Lidingöbro, Stallmästaregården, Karlberg och Nacka, hvad allt de heta utvärdshusen, äro öfverbefolkade, och vaktmästare och uppasserskor surra som myggor vid solnedgången och inhösta skördar af drickspengar, som sätta dem i stånd att en kommande helgdag gifva gästroller på kanske samma ställe, der de i dag stå bockande med servietten i ena handen och matsedeln i den andra.

Men hvad som ger midsommardagen sin prägel af folkfest är det sätt, hvarpå den s. k. medelklassen, som saknar råd att bo på landet och att äta festsexor på värdshusen, firar den samma. Deras nöje kallas för »att gå ut i det gröna». Tidigt på morgonen råder en viss oro i hemmet. Mamma flyger, som en tätting fram och tillbaka ur köket och i skaffariet, skär upp och fullproppar matkorgarne med alla slags kallskurna godbitar, dottern ordnar servisen och behandlar kaffehurran som ett lindebarn, och pojken, som vid vårexamen

flyttats till fjerde klassen med vilkor i matematik, åtager sig att i, som han säger, jemna $4\frac{1}{2}$ minuter koka äggen lösa och ej hårda som hans lärare. Pappa står intvålad upp till öronen och höjer rakknifven till operation. Han lägger hufvudet bakåt och sårar ett blodkärl, därför att han oförsigtigt yttrar: »Stör mig inte, barn!» Omtänksamhet är visserligen en dygd, men bör ej användas i otid, som han nu gjorde. Den allra senaste ättlingen af familjen hvilar så säker på sin vaxtaft i suflettvagnen och håller ett kolorum med den verkan, att familjefadern af omtanke för sitt eget skinn nervös lägger rakknifven å sido.

Klockorna ringa till ottan, då familjen tågar i väg till Haga, Bellevue, Djurgården, Uggleviken eller någon annan af stadens omgifningar. På bestämda mötesplatser tillstöta andra familjer, och karavanvis ströfvar man ut för att på icke teologisk väg se gud uppenbarad i naturen.

Då man hunnit målet för färden, börjar en liffig diskussion om, hvar lägerplatsen och högkvarteret böra blifva. Den ena vill så, den andra så. Än är platsen för solig, än för skuggig, än för sank, än för stenig. Herrarne hålla sig neutrala och bry sig föga om hvar skåpet skall stå, men se emellanåt på sina ur och matkorgarne.

»Herre gud», tänka de alla, »hade vi anat det här, så kunde vi väl ha tagit pojakens portör på ryggen med en liten frukostrisp i.»

Ändtligen finner frun lämpliga qvistar på träden att hänga parasoller, kappor och hattar på, och belåtenheten blir allmän, tilldess man slutat frukosten och upp dagar, att en myrstack finnes bakom den sten familjefadern valt till hufvudgård. Allmän gnuggning på ben och hufvuden. Pappa, som barrluften sökt och som därför djupt inslumrat, öfverhöljes med ett duktyg, som doftar anjovis och pottkäs. Han vaknar, känner myrkrypningar och funderar om halfvan kunnat åstadkomma denna effekt. Man föreslår uppbrott, men han, som är flegmatiker och läst Berlins naturlära, får en idé att rädda sitt dolce far niente, då han med vetenskaplig humbug inför damerna tolkar det helsosamma inflytande myrorna utöfva på ormars aflägsnande. Argumenten godkännas, och sällskapet är bofast på sin torfva för dagen. Nu blir det lif i gröngräset. Lekar och dans, ringkastning och bollkastning aflösa muntra skratt och glada sånger. Alla blifva barn på nytt, så när som på den lille i korgvagnen. Lifvet ter sig i rosenrödt, och midsommarsolen skänker det ljus och värme.

Dagen efter.

— **M**alla, Malla, hvad är det här för infam atmosfär! utropade den gamle kunglig sekter Knorr till sin hushållerska, då han vid niotiden på morgonen gnuggade sömnen ur ögonen.

Hans kungliga sektertitel var dock en imaginär kvantitet, ty någon kansli- eller hofrätts-examen hade han aldrig tänkt på, och om han äfven detta gjort, hade tanken säkert aldrig förverkligats. Den hederliga, numera afskaffade, »lilla teologen» påstodo elaka tungor, att han i sus och dus traskat sig igenom, ehurn han aldrig ville visa betyget. För öfrigt lefde han på sina räntor, glad åt lifvet och ledsen åt döden, vegeterade för det mesta, svängde sig med klassiska termer och föraktade alla,

som ej tagit studentexamen. De enda, som han i sitt innersta böjde sig för, voro hans värd, ett hederligt kammarråd, och hans gamla trotjenarinna Malla, på hvilken han nyss ropade.

— Hvad är det han pratar för slag? frågade Malla.

— Pratar? Prata hon inte bredvid mun utan svara som det konvenerar en bildad domestik. Här ligger jag som i en trädgårdsrabatt och luktar löfkoja, reseda och jasmin lik en konvalescent på akademiska sjukhuset.

— Ja, det är hans eget fel. Han kan komma hem i ordentlig tid på qvällarne, så slipper han såna här öfverraskningar. Är det skick och fason att vid de år han bär för hvarje qväll ge sig i slang med pojkvaskar, som knappast äro torra bakom öronen, och pimpla och dricka i deras sällskap, så att han knappast hittar hem utan tillsyn och hjälp! Hvilken aktning kan han begära af förståndigt folk, när han som i går på sjelfva sin födelsedag, i stället för att fira den i hemmet, föredrar att i de der Ulspeglarnes sällskap viga in sitt nya år som en annan Movitz!

— Åh, hvad det här plågar mig! Jag får ju inte svar på tal.

— Ja, han kan gerna tåla vid att höra sanningen af mig, så enkel person jag än är.

— Säg snarare simpel.

— Simpla mig hit och simpla mig dit! Jag vet att jag har rätt i hvad jag säger, och det är inte jag den enda som talar så. I går afton kl. sex lofvade han mig så säkert att inte dröja längre tid borta än som gick åt att läsa Posttidningen, och så kommer han hem, när ordentligt folk börjar känna sig uthviladt. Jag, min toka, hade menat så väl och bullat upp en sexa, som kunnat smaka på sjelfva Rosendal, och jag sitter och väntar timme efter timme utan att han makar sig hem. Mest förargar det mig att jag kastade ut tio öre på Posttidningen för att se efter, om det verkligen kunde vara så mycket att läsa i den. Men jag såg nästan bara annonser med fin stil, och dem lär icke han se på . . .

— Schuuu! pustade sektern.

— Hva falls, har han något att invända? Kanske jag står och ljuger?

— Det angår mig inte. Jag vill bara upplysa henne om, att det fins mycket som går öfver hennes horisont i det bladet.

— Hvad skulle det vara?

— Jo, svarade sektern under det han knäppte med tummen och långfingret, der står någonting som kallas för *Officielt* och icke är ditsatt för vanliga brackor.

— Det må så vara, det förstår jag icke. Troligtvis vill han som vanligt bortkollra saken med något så'nt der obegripligt uttryck, men det ursäktar honom inte ett dugg. Och hvad nu den omtalta lukten och trädgårdsrabatten beträffar, så borde han väl bäst veta, hvilka som planterat den. Jasminen kånkade han sjelf på och tappade den i tamburen på min liktorn och höll ett fasligt väsen, innan han fick den till nattbordet; löfkojan bar den näsvisa studenten, och resedan dinglade som en löfruska i artistens bakficka. Allt skulle, som han sjelf sade, sprida en svalkande doft öfver hans hjessa, och därför mästrade han karafin, då han försökte vattna blommorna. Den nya bonjourn vill jag ej tala om; den är omöjlig och får skickas till skraddarn. Den står för sig sjelf, och det ginge väl an, om det bara vore punsch, men nu har han hittat på att proppa fickorna fulla med krusbär och bigaråer, som han suttit till mos, och så'na fläckar rår jag ej på. Byxorna äro ingen bit bättre. I hvarje ficka en skalad apelsin. Och detta hos en menniska, som kallar sig bildad och upplyst.

— Det gick an att det var de gamla, mildrade sektern.

— Skammen är lika stor för det. Emellertid har kammarrådets jungfru varit här och sagt att kammarrådet klockan tolf önskar ett

enskildt samtal med sektern, och förmodligen kommer ej detta att löpa af för hackor, ty kammarrådet är inte att leka med. I förtroende fick jag höra, att han rafsats i hyreskontrakterna och talat med kammarrådinnan om störd nattro, gammal hyresgäst, svikna löften, inbiten rummelkurre och flyttning. Resten kan han gissa sig sjelf till. Jag vinnar så väl hade varit, att jag aldrig träffat honom på min oskyldiga lefnads stig.

— Ta, ta, ta, ta, smackade sektern och kliade sig i pannan. När kom rådet till stan?

— I går afton, just när han var som bäst i farten med Posttidningen.

— Det är då för absurdt, yttrade sektern i crescendo, att folk som bor på landet icke har vett att hålla sig på sin torfva, utan nödvändigt ska in till stan för att croa och genera sansade och aktningsvärda medborgare. Han har ju pratat så många eloger om sitt s. k. tusculum på bondlandet, der han plebejiskt önskar sig få lefva och dö bland oxar, får och annan boskap. Hvad berättigar honom då till att lik en fribrytare störa lugnet inom ett civiliseradt samhälle genom malplacerade öfverraskningar om enskilda samtal med bättre personer på en tid af dagen, då jag knappast hunnit studera väderleksbulletinen i morgontidningen? Detta kallar jag för bofaktigt!

— Seså, ligg nu inte och reta upp sig, utan stig opp och bed gud om förlåtelse. Det blir inte en bit bättre för det att han gormar. När han träffar kammarrådet, är det ändå slut med krigshumöret, och han blir hal i tungan som en ål.

— Malla, jag förbehåller mig alla sottiser. Sköt hon sina funktioner. Drag upp rullgardin och sätt fram sandalerna!

* * *

Klockan var slagen tolf. Sektern hade skärpt sitt blod genom en ovanligt stark frukost och druckit sitt kaffe under en försonlig dialog med Malla, hvilken nu fejade hans toalett med en rutinerad kammartjenares hand, under det att hennes husbonde blossade på en fredspipa.

— Var nu bara lugn och förifra sig icke, ty så farligt kan det väl ej bli, menade Malla. I värsta fall får han väl lofva bot och bätt-ring, fastän han bär gråa hår.

— Jaa, och det summa cum gloria, ifylde sektern.

— Ett godt råd skall jag gifva honom. Låt bli att prata så'n der gallimatias, som ingen menniska förstår, knappast han sjelf,

utan håll han sig till sitt modersmål. Kammarrådet talar sjelf aldrig annat än svenska och har sagt åt sin fru, att det är en otäck högfärd af honom att alltid söka villa bort dem i samtalet.

— Ha, ha, ha, småskrattade sektern, bofven saknar klassisk underbyggnad, det är hela chosén. Men jag skall ge honom en dufning jag, så att han skall stå som Marius inför Karthagos ruiner.

— Ja, ja, var lagom morsk och gå nu. Klockan är qvarten öfver.

— Åh, det fins något som heter dubbelqvart också. Man är väl ingen dräng heller! Malla lilla, gif mig en liten, liten ljus konjak utan socker, ty min ventrikel känner sig så koleriskt stämd.

— Det blir hvarken liten eller stor af. Någon diet skall han väl föra.

— För inte jag diet? Jag för högre än någon annan. Men för att slippa pigpolemik, så servera mig ett glas marsala och gif mig min hatt och mitt spanska rör.

— Hvad skall han med käpp till för att gå en trappa upp? Gör sig inte löjlig!

— Jo, om inte för mina bens skull, så passar han åtminstone som ett skyddande emblem. Naturalia non sunt turpia.

Med ovårdad och besvärad gång satte han sig i marsch med orätt fot, cylinderhatt på hufvudet, venstra handens afvigsida på klinkan och högra handen beslutsamt knuten omkring käppkryekan.

— Quod bonum, faustum felixque sit, mumlade han, då han öppnade dörren för att gå.

Malla ruskade på hufvudet, hväste ett sakta schyyy och drog honom i rockskörtet.

— Låt bli! gallskek han, men icke åt Malla utan åt en mefistofelesartad mansperson, klädd i en buteljgrön lifrock och tillhörande den etiopiska rasen med sin svarta hudfärg, rullande ögon, knollriga hår och alabasterhvita tänder. Det var en här bosatt, acklimatiserad neger, som grinade mot honom och på rådbråkad svenska bad att få se på hans våning.

Ett ovanligt långt utdraget blåsljud utstöttes som svar från sekterns läppar, medan han lyfte glasögonen på pannan, tappade käppen och stod som fastnaglad, stirrande på afrikanen. Slutligen hemtade han sig, och med en gest, ej olik den som Almlöf odödliggjort i Fregattkaptenen, när denne helsar sin högbåtsman, pekade han på ingången och sade med darrande stämma:

— Var af den artigheten och stig in. Behåll gerna galoscherna på.

— Tacke, tacke, massa, svarade negern.

— Åh fy fan! pustade sektern, torkande kallsvetten ur pannan.

— Honom alle kenne, äfven massa.

Ett nytt blåsljud och knäppningar med begge händerna från sektern.

— Ganske bra, massa kunna kastanietter. Bella grandiosa Spania — icke så, massa?

— Förlåt mig, min bästa herre, vågade sig sektern, min herre tyckes vara från ett främmande land.

— Ja, Afrike, Afrike — massa icke kunna si de'?

— Åjo, men ursäkta min uppriktighet, då jag frågar om inte herrn tänker återvända dit?

— Nej, icke mere. Trifvas i Stockholm, men husvill till hösten.

— Ja, men, min värderade herre, här finnas inga rum att hyra.

— Icke det, icke vara 13?

— Nej 15, nummer 15 står det öfver porten för den som vill göra sig besvär att se efter.

— Jak hafva gått fel. Massa vara arg på mig?

— Nej, nej, jag ber tusen gånger, tro inte det. Men jag stod sjelf i begrepp att göra en mindre agreabel visit, när min herre med sitt något distinguerade utseende hejdade mig

och jag kände mig altererad öfver att sammanträffa med sjelfva . . .

— Kammarrådet frågar, om inte sektern behagar stiga upp; han väntar, anmälde världens jungfru.

— Bara jag på ett honett sätt kunde bli qvitt den här svarta fan, tänkte sektern, bugade sig fegt och djupt för sonen af söder och befalde Malla att noga stänga fönster, dörrar och spjell, emedan barometern visade åska.

* * *

— Jo, du är mig just en skön pojke att passa tiden, min bror, sade helt fryntligt kammarrådet till sektern, då denne med skygga blickar sökte genomforsa sin värd. Här har jag väntat på dig nära nog timmen ut, utan att någon sekter hörts af.

— Ja, min högt ärade broder, jag ber om absolution; men när man som jag på blanka förmiddagen får uppvaktning af elektoror från sjelfva helvetet, så borde man vara ursäktad.

— Hva', hur står det till?

— Jo, det står så till, att jag talar sanning och icke far med lögn som visst folk gör. Jag säger inga namn, men faktum är att jag för en stund sedan haft visit af underjordens magistratssekreterare eller hvad han nu var.

— Om du inte vore nykter, skulle jag misstänka dig för att hafva groggat i röt-månaden. Du har väl ätit någon hårdsmält mat till frukost och fått en vision.

— Nej, vid Olympens alla gudar och gudinnor, mitt tal är sanning!

— Låt gå för det; men det må du väl veta, att Boström för länge sedan bevisat fränvaron af ett helvete.

— Boström, den gamle gossen, må ha sagt hvad han vill, men jag kan så innerligt svära på, att hvarken Boström, du eller jag slopar en institution, som hållit sig öfver adertonhundra år. Schuuu!

— Nå, vi lemna helvetesfrågan åt sitt värde, skrattade kammarrådet. Det är bättre att jag säger dig mitt egentliga ärende.

Sektern stirrade på ett framlagdt hyreskontrakt, drog sig i fadermördarne och var beredd på att abdikera.

— Saken är den, att jag och min gumma föresatt oss att i dag enlevera dig till vårt sommarnöje. Du har så många gånger lofvat komma, men aldrig hållit ord, och nu tycka vi båda, att det är på tid, att du infriar dina löften. En inbiten ungtkarl som du måste agas med våld, d. v. s. helt apropos.

En lavin af samvetsskrupler rullade från

ett beklämdt bröst, och med verkligt tacksam röst lofvade dess egare att till ett kommande år öfverväga det smickrande anbudet. För närvarande led han af alla möjliga krämpor, hvilkas vetenskapliga namn han dock stod bet på. I staden fans apotek att tillgå, icke så på landet. När slutligen kammarrådet ville öfvertyga honom om den välgörande verkan af en fjorton dagars badsejour, var han åter sig sjelf, knäppte med fingrarne och vederlade honom sålunda:

— Åh, fy tusan, när man är ren och kan simma, hvad behöfver man då bada för?

Audiensen var slutad, då sektern i förtroende frågade sin värd om, hvad det framlagda hyreskontraktet betydde.

— Det var ju sant det, lydde svaret, det är en obehaglig historia, som jag helst väntar med. Det fins en gammal lergök här i gården, som gör mig bekymmer. Men han får väl ännu en tid synda på nåden. På sommaren vill jag ha ro.

— Törs man fråga min ärade hedersbroder namnet på delinquenten?

— Ja bevars, men jag svarar dig med dina egna termer: Nomina sunt odiosa.

— Ha, ha, ha, Malla, sade sektern med strålande anlete; Veni, vidi, vici. Det begriper hon naturligtvis ej hvad det betyder. För den här gången skall jag explicera det för henne. Det betyder kort och godt: tag fram den der lilla ljusa konjaken.

Sommarbref från Lidingön.

Sjusofvaredagen 1886.

»**A** kta amerikansk Lidingöströmning» serverade fordom salig källarmästar X på sin idylliska sommarvilla å Lidingön. Nu är den tiden längesedan förbi och jag har förgäfves pimplat efter någon sådan både vid lyktor och bloss. Inte en lefvande fenklädd själ af den ullen har bevärdigat mig med ett napp och detta föranleder mig till den miss-tanken att den gemüthlige vinskänken mera skänkte sin beundran för det landet långt bort i vester, der solen går ned för oss, än för de stumma fiskarne i Kyrkvikens sumpiga vatten. De enda fiskar, som här nappa på kroken, äro flata braxenpankor, rödögda mörtar, tarfliga löjor, aborrar och en och annan ålunge,

som hotar att gå igen, så vida han ej får halfvan och ett pepparregn på sig.

Osystematiskt kastar jag mig nu in på foglarnes sfer. Den meningen att lärkan drillar så vackert i skyn står orubbligt fast för eviga tider. Skada bara att man ej kan säga det samma om de illistiga och tjufaktiga skatorna, som trifvas godt här och plundra flugsnappare, domherrars, sädesärlors, stensqvättors, trädkrypare, hussvalors och andra småfoglars bon. Tropikernas urskogar äro representerade af en bevingad envoyé i blågrön frack med aristokratisk kammarjunkarfysionomi och en mycket tjock och köttfull tunga, hvarmed han utslungar otidigheter till höger och venster. Hans snedt liggande tarser äro beklädda med vårtor, dem ej ens surt kromsyradt kali biter på, och hans lifstråd under normala förhållanden lär ha en häpnadsväckande längd. Hans vetenskapliga slägtnamn är psittacus, hans hvardagliga papegoja och smeknamnet bara »goja». Jag skulle ej ha ödt så många ord på honom, så vida han ej med sitt gälla käx så intensivt hotat jernvigten i mitt nervsystem och ännu denna stund sätter det på hårdt prof. I ett äktenskapligt smågräl skulle han passa som en ypperlig afledare, men för ungarlar är han olidlig.

Grodor, huggormar, snokar af begge ar-

terna, men i synnerhet kopparormar äro talrika. Hvarför just kopparormen, som helst trifves på högländ mark bland torra löf, finnes i sådan mängd på den jemförelsevis låglända och sumpiga ön är ett faktum, som jag har svårt att förklara. En observation, som jag äfven iakttagit, är att tagelmasken (*Gordius aquaticus*), hvilken i regel skall förekomma i färskt vatten, i ymnighet finnes åtminstone i Kyrkviken.

De högre djuren förete inga ovanliga och nämnvärda exemplar här, så vida jag undantager en och annan folkilsken tjur, som fasa väckande och aktningsbjudande genom sitt osminkade och rättframma sätt grumlar fredliga sommargästers lugn och är mäktig sätta fötter under benen på en giktbruten sybarit och få honom att dansa öfver gärdesgården och gno hela nästa hage igenom på ett par sekunder. Hvad inte husläkaren med alla salvor och mixturer kunnat uträtta, det har den der lymmeln med jernring i nosen, brädlapp för ögonen och mollackorder i strupen geschwindt åstadkommit utan spår till medicinska studier, och den enda tack han har härför är ve och förbannelser.

Vegetationen står i sitt vackraste flor. Stränderna garnerade med svajande vass, högröda fackelblomster, guldgula lysesimachior, res-

liga spireor, skära valerianor, förbisedda galier, blåskiftande förgätmigejer och styfva umbellater. Skogsbackarne med svällande fetknoppar, trikolora violer, pyramidala ajugor, smånätta veronikor, naturpoetiska ljungblommor och oförfalskad bergsöta. Ängar och åkrar med doftande klöfver, hvita prestkragar, magstärkande millefolier, kejserlig blåklint, brandgula dufkullor, vibrerande darrgräs, söfvande vallmo och kristallfyllda daggkåpor. Dikesrenarne med saffransfärgad Jungfru Maria sänghalm, långdragna jordrefvor, helsosamma smultron och stolta vilda jordgubbar. I parentes sagdt, lär här också enligt annons under sommaren finnas en jordegumma, ehuru detta exemplar föga intresserat mig och strängt taget ej har med botaniken att skaffa. Slutligen barrskogen med sina enkla ormbunkar, tysta blålockor, prunkande epilobier, oskadliga käringtänder och, ack hvad var det? nej men se, blygsam fram ur mossan tittar den lilla, lilla Linnéan, och man aktar sig för att trampa henne under fötterna, ty man blir fosterländsk vid åsynen af hennes späda former, plockar henne med varsam hand, vördar minnet af den man, hvars namn hon bär, och känner en berättigad nationalstolthet, ammad i naturens sköte.

Huruvida landtbrukaren denna sommar kom-

mer att rosa marknaden, vet jag ej. Men icke förefaller det mig som om fälten erbjuda någon misströstande anblick. Hufvudsaken är att afsättning vinnes och i främsta rummet, att köparen har pengar att betala med.

Biljettprisen på ångbåtarna hålla sig lika höga som förra året. För resten äro kaptenerna hyggliga och tillmötesgående och kapten på »Kyrkviken» går omkring som en familjefader, nickar vänligt åt passagerarne, rifver med van hand sönder våra dyrköpta biljetter, så snart vi passerat Blockhusudden, och låter bitarne simma åt Fjäderholmarne till.

Baden äro uppfriskande och anlitas mycket. En märkbar skilnad i vattnets temperatur vid Kyrkviken och vid den fritt liggande Askrikefjärden gör sig dock gällande.

De vackra sommarställena Mølna, Högud-den, Brevik, Gåshaga, Skogshem, Elinshäll, Långnäs, Yttringe, Oskarshäll, Bellevue, Fredrikshäll, Petersberg, Hustegaholm, Rudboda, Södergarn, Elfvik och allt hvad de heta äro lika inbjudande som föregående somrar. Skulle något af dem särskildt utmärkas för elegans och komfort, toge onekligen generalkonsul Davidsons dyrbara villa Elinshäll vid inloppet till Kyrkviken priset. Hvad deremot det natursköna läget beträffar, sätter jag högre Gåshaga, Södergarn eller det lilla täcka, skogs-

inbäddade Bellevue, som man knappast ser, men hvarifrån man eger den vackraste utsigt öfver segelleden och som genom sitt höga läge och sina terpentinångande granar och tallar är ett sanatorium i miniatyr, men så är det också kronprinsens läkare, som uppspårat det samma och der låtit bygga sig ett tusculum.

Sommargästernas antal är ungefär det samma som förra året. Man ser bland dem professorer, läkare, ingenjörer, apotekare, bankdirektörer, grosshandlare, stadsmäklare, fabrikörer, bokförläggare, vinhandlare, skraddare och bokbindare m. fl. En särskild attraktionskraft synes Kyrkvikens religiösa namn utöfva på den judiska nationen, och det är ju intet ondt i det.

»Trasfröken» ger fortfarande gästroller och måtte förtjena ej så litet på sina 75-öres knappålsbref, dem hon genom ihärdig hänsynslöshet pårackar en hvar, som hon möter eller besöker. Man köper visserligen af medlidande, men kanske mera för att bli af med henne. Det skulle ej förvåna mig, om hon med sorgliga följder skrämde qvinnor och barn, då hon helt nonchalant tränger sig in i rummen med sitt svarta ansigte, sin virriga blick och sitt efterhängsna uppträdande. Månne hon är så oklok som man tår henne

för? Huru många knappålsbref på da'n kan hon ej tilltvinga sig att få sälja? Och hennes utgifter sedan? Olyckan är visserligen beklagensvärd, men då den slår öfver till en täckmantel för prejeri och sjelfsväld, så förlorar den sin medlidsamma karakter.

Då är 75-öringen mera värd att offras åt de små barfotalassar från kommunens fattiga, hvilka ödmjukt nigande och bockande traska omkring med bärkorgen eller mjölkflaskan i hand och med hungrig mage och nakna sargade fotsulor tyst, men just derigenom vältaligt, skåda bönfällande upp till den bättre lottade. Vällingsklockan skär dem i öronen, ty hennes toner klinga ej för dem, herrskapsbarnen i jockeymössor och snitsiga kostymer flyga förbi dem på sina julklappsvelocipeder, stekoset ur köket vattnar dem i munnen, då de lemna sina håfvor till det samma, och gånåde dem, om den bristfälliga habiten på allvar eller lek ramponeras, då blir hin lös i pappiren — se de stackarne tycker jag synd om!

* * *

Bellmansdagen strejkade en del förståndige män, hvilka med viktiga fysionomier dagen förut bekymmersamt runkat på hufvudet, afläst barometern, talat om ett purpurband, den oför-

gätlige Carl Mikael, Hasselbacken och dyra pligter. Fruarna sökte beveka dem med ny-stekt kyckling, färsk jättesparris och jordgubbar med gammal sherry till. Men det gick inte. Hur skulle skaldens minne kunna värdigt firas utan dem? Nej, min gumma lilla, det der begriper du inte! De lofvade dock att fara ut på nattbåten så säkert som att en dag efter denna grydde. Jo, vackert kommo de! Och nu är sjuosofvardagen inne och herrarne fortfarande osynliga. Fruarna hafva vid elfvakaffet kommit sams om, att hade de svaga hållit sitt löfte, så hade himmelen varit klar. Nu får man i stället gråtmild sejour på sju veckor. Kycklingen, sparrisen och jordgubbarne komma att läggas på is till nästa söndag. Gröt och mjölk och filtrerad källvatten kan gå an i hvardagslag. Och vilja de ha någon utomordentlig vederqvickelse, kunna de knalla sig i väg till hängmattan, ta paraplyet med sig och läsa syndabekännelsen.

En bitvarg.

— Nej, se farbror i stan midt i högsom-
maren! Hvad blåser det då för vind
der ute på landet? Ha aborrharn och gäddorna
streckat eller löständerna dränkt sig i badsum-
pen eller snusburken blifvit läns eller ska
Gecken exponeras på hundutställningen?

— Han är väl ingen vanlig narr heller,
fastän han inte går på två ben.

— Men så besynnerligt klippt han är. Hvad
är det för en vetenskapsman, som har behand-
lat honom?

— Om du sa' konstnär i stället, så kunde
det vara idé i ditt pladder. Det är jag sjelf
och papperssaxen. Jag tål inte att Gecken
med sitt blida väsende och sin renhåriga ka-
rakter utsättes för någon profan behandling.

— Hvad det beträffar, så har ju farbror flere gånger fått plikta för honom, då han nafsat lykttändarne i knäveckan, då de velat släcka gasen, när farbror paltat hem från klubben.

— Det bevisar blott, att han är vän af upp-lysning och ordning i ett civiliseradt samhälle. För resten är det ett simpelt uttryck att säga palta om en aktningssvärd medborgare, som trött af dagens mödor och bekymmer söker sin fristad och hvila vid hemmets härd. Paltarnes tid är en saga blott, skall jag upplysa dig om, min gunstig junker. Palta du dig på ditt embetsrum och gör någon nytta och stå inte här och försök att göra dig qvick på min och Geckens bekostnad.

— Förlåt, snälle farbror, blef farbror ond? Kom jag händelsevis att trampa på någon ömtålig liktorn?

— Liktorn? Har jag inte rättighet att ha sådana då?

— Nej, farbror missförstår mig alldeles.

— Missförstår? Hvad menar du med det? Skall det vara en pik om att jag har ett underlägset förstånd, därför att jag inte legat och suddat bort åtta år i Upsala på hofrätten liksom du?

— Farbror har ju inte läst på hofrätten utan på rullan.

— Har jag inte läst på hofrätten? Jag som är der minst tre gånger i veckan hos assessor X och läser Posttidningen?

— Nå så hofrättsexamen då, om farbror förstår det.

— Kommer du nu igen med ditt förbannade förstånd. Vet du min ålder?

— Nej, inte på dagen.

— Ja, du är så stock innerligt lat så att du inte ids ta i en statskalender.

— Jag?

— Du ja! Tror du att det är Gecken jag menar?

— Jag menar ingenting, svarade den staccars notarien halft öfver sig gifven.

— Menar du ingenting? Det är just rätta kriteriet på ditt vetande.

— Ursäktar farbror, att jag . . .

— Nej, här ursäktas ingenting. Den der frasen är så qvick att ha till hands.

— Ja, men . . .

— Men? Hva' är det för men du tänker komma med nu?

— Ack . . .

— Ack? Jag är väl ingen flicka heller! Eller står du och friar till min plånbok?

— Nej, det här börjar på att . . .

— Börjar? Hvad är det som börjar?

— Ajö, farbror!

- Hur fan kan man börja med ett ajö?
— Far farbror ut på middagsbåten?
— Det vet jag inte!
— Jag bara frågar därför att . . .
— Det angår mig inte!
— Nej, se der kommer Y. Han är väl upp-
rest till landtbruksmötet.
— Det vet jag inte, har jag sagt en gång
för alla!
— Kanske han tänker bosätta sig i Stock-
holm.
— Det rör mig inte!
— Han blir måhända riksdagsman vid
nästa . . .
— Gerna för mig. Min röst har han inte.
— Ja, farbror har ju ingenting att säga
der vid lag.
— Har jag ingenting att säga?
— Jo, jo, jo, jo bevars. Men jag mente
inte i afseende på hans riksdagsmannaval. Han
bor ju i Telge, tror jag.
— Det förvånar mig inte alls. Den staden
är vidtberömd för sina snillen, svarade han
och tog sig ett elakt magskratt.
— Det är ju bara ett förtal.
— Hvad är det jag har sagt för farligt nu
då? Har jag förtalat någon människa?
— Nej, men en hel stad.
— Derfor att jag kallar den för snillrik?

— Det var väl ej precis så ärligt menadt. Och det der dofva skrattet?

— Har jag ej rättighet att skratta på hvilket sätt jag behagar?

— Jo, farbror har alla möjliga rättigheter.

— Nej, det är en blixtrande lögn! Jag har inte rättighet till fiskvattnet der ute.

— Ja, då tar nog farbror sig rättighet till det.

— Nå, har jag inte rättighet till det då?

— Nej, nu slog farbror öfver. Var inte så bitig af sig. Gå ut i skog och mark i stället för i fisksumpen och låt barnen plocka blommor och samla sig ett herbarium och studera sjelf den friska naturen, så . . .

— Åh jag vet inte just, att jag är utflyttad på mitt sommarnöje för att på gamla dagar göra botaniska exkursioner eller utflygter som packet kallar det.

— Fy! Det var ett fult uttryck af en så bildad mun.

— Jag vill inte offra en bit kanel för min muns bildning. Han blöder som en liten kalf på morgnarne.

— Det är bestämdt tandborstens fel.

— Ja, jag har bedt hustru min om att förskona mig från de der små rotborstarne, men hon välsignar hela åderlåtningen och påstår att jag ovilkorligen måste känna mig lättare

i hufvudet efter den. Men det är det samma, en dag förr eller senare till grafven gör mindre till saken, fastän det är förargligt och oregelbundet att ej abdikera i rätt tid.

— Jag tror att farbror är lite skrapens för tant?

— Skrapens? Hvad är det för gaminspråk? Menar du att jag är rädd? Sällan!

— Men i bland. Är det icke så?

— Hvad har du, din tuppsyckling, egentligen med mina vetenskapliga, nej äktenskapliga förhållanden att göra? Sköt du dig sjelf och tala ej om saker, som flyga öfver din horisont. Här har du stått med din svada och drillat och drillat, så att jag på ett hår åkt in på en obehaglig återvändsgränd. Gift dig, så får du pröfva på.

— Men jag har ju icke sagt ett enda nedsättande eller ondt ord om farbrors och tants, som jag är öfvertygad om, lyckliga äktenskap.

— Det är bra, som det är. Kan du inte finna upp något lämpligare ämne att tala om? Det är minst sagdt taktlöst, att en ungsman söker tränga sig in i familjemysterier, der den inbördes aktningen, förtroendet, för att nu inte tala om hushållsboken . . .

— Och kärleken.

— Afbryt mig inte! Kärleken är en faktor som ingen talar om, ty den faller af sig sjelf. Eller tänker du att gifta dig utan kärlek?

— Nej, jag har ännu ej tänkt på att gifta mig. Det är en fråga som alldeles beror på min befordran.

— Vänta till dess då och kom så och drick en tuting och ät en smörgås hos mig, så skall jag ge dig några fina vinkar om taktiken efter smekmånaden. Aj, aj, aj, jag tror sannerligen att hela ryggen värker sönder.

— Hur så då?

— Åh, den der ynkryggen, jag kan inte bättre kalla honom för, Pettersson der ute på landet, har jag fått för mina synders skull på halsen. Han gör allt för att ta lifvet af mig.

— Prat! En så treffig och lefnadsfrisk kurre.

— Han må kurra och purra hur mycket som helst, men säkert är att det är första och sista gången han narrar mig ut på någon af sina s. k. fiskturer.

— Hvad har han gjort då?

— Han gör inte ett dugg der ute, bara förargar grannarne, och mig har han ett särdeles godt öga till. Han är lite bondqvick, och det har jag tolererat och skrattat åt, hvilket haft till följd att han tror att jag

beundrar honom. Hans stående qvickhet är att på sin veranda sitta och hojta åt mjölkbudena, som ha brådtom till stan, och då de stanna och fråga hvad han vill, så grinar han som en solvarg och säger:

— »Ja, det är bra nu. Kör! Jag ville bara hästen skulle byta om fot!» På så sätt degraderar han ju alla sommargästernas anseende och inbringar möjligen sig sjelf ett kok stryk, och det kan inte skada den herrn, som så nedrigt och rått har behandlat mig i förra veckan.

— Kors, hvad säger farbror?

— Förhållandet var det, att han kuggade i mig att han upptäckt ett större ålgrund på andra sidan sjön, der det också skulle finnas sutare, stenbitar, rötsimpor, skrubbsskäddor, kantnålar, nejonögon och lansettfiskar utan hjerna och hjerta och gu' vet inte hvad för slags alla ovanliga fiskar. Jag tyckte väl att det der lät lite besynnerligt, i synnerhet grundet och lansettfisken, men fäste mig just inte vid det, lifvad som jag är för fiske, mitt enda nöje på landet. Jag lagar mig i ordning, tar Gecken med mig och infinner mig på ort och ställe. En rankig, omålad, utnött blekingseka med en liten qvarnsten i aktern utgjorde den bräckliga farkosten. Sjelf är jag ingen simmare, så att jag började hysa dubier,

men då kastade han en gammal korkgördel i fören och svor på att, om något inträffade, vi begge ogeneradt kunde ligga som flytande najader på hvar sin kudde till dess ångbåten ropade oss an och halade upp oss. Hela båtbottnen var fylld med en massa buteljer som barlast och under midtsätet hade han ett litet eget skåp, som han låste med nyckel och sa att ingen hade en aning om och blinkade åt mig.

— Det var kanske matskåpet?

— Nej! Det var det då absolut inte. Han kallade det för apteket. Maten, den var af ganska egendomlig och sällsynt natur. Lite kallt, en gammal hederlig lefverkorf, som tycktes ha lefvat ut sina bästa dar, en färbog, som skarpt påminde om Gotlands sandsten, en burk anjovis, som rullade i sjön, då han skulle öppna apteksdörren, ett halftjog smällhårda ägg, som bättre lämpat sig till bösskolor, en hamburgerbringa, som jag då kan bedyra min salighet på i lifstiden hade släpat sig fram på Stockholms gator, och en kumminost, som varit ett fynd för helsovårdsföreningen och som han satte högt värde på och kallade för amper och ett non plus ultra i gourmandväg. Gecken bara grina och fnös lika bra som då han hade valpsjukan, och jag beräknade kubikinnehållet på min snusdosa. Med de käns-

lorna satte jag mig i aktern och han sig ofvanpå apteket och tog till årorna. Men nu kommer det ohyggliga i saken. Gecken, det trogna djuret, hyllar sig naturligtvis till sin husbonde, sätter sig på qvarnstenen bakom min rygg, börjar kraspa på löskragen och slicka mig så intensivt i nacken, så att min nya sommarhatt rullar öfver bord. Pettersson, det odjuret, fann detta alldeles som det skulle så vara, skrattade med full hals och gladde mig med att hatten förr eller senare nådde sin bestämmelseort och bannlyste alla vickningar i båten utom dem han sjelf föreslog. Och summan på texten blef, att jag måste knyta min röda silkesnäsdruk om hufvudet och se ut som en annan roslagskäring. Men det hade väl gått an, så vida inte mitt dyrbara lif så djerft blifvit satt på spel.

— Var det så allvarligt?

— Åja, det är en allt annat än en angenäm känsla, när man är flera famnar ifrån land och sitter som på nålar för att inte tynga ner båten, att då få höra en flodhäst frusta bakom sig och hota med embarkering. Petterssons stora bulldogg Boj hade kastat sig i efter oss och simmade nu förtvifladt efter min sjallett som en blänkfyr. Nog var det roligt alltid! Gecken, det kräket, började också röra på sig och föra ett hundlif värre än när han

skall tvättas med grönsåpa. Och midt i den här oredan sitter jag blek och allvarlig som en begrafningsentreprenör. Plums! lät det. Det klack till i bröstet på mig, och jag titade efter om Pettersson verkligen tagit ett förtvifladt steg i sin klena ekonomi, men han såg så fryntlig ut som möjligt. I stället fick jag en ohejdad knuff i ryggen, aj, det gör ondt ännu, med den effekt att jag sparkade sönder sex halfva öl. Pettersson blef topp tunnor rasande och gaf mig en skur af ovelt för min fumlighet. Det var qvarnstenen som hade ramlat i sjön och Boj som hoppat opp. Der satt jag nu med två lefvande varelser bakom mig, som ilsket morrade åt hvarandra på min bekostnad. Boj dröp som en flodgud och kastade med hundars vanliga fermité ett duschregn af saltsjöperlor på mig och gnuggade sig torr på min rygg, så att den splitternya hvita hamprocken såg ut som en utsliten tabula nigra. Jag var nästan beredd på en resa till Pasteur i Paris vid tanken på att bli hundbiten af en sådan grobian. Och vattnet började stiga ju mer hundrackorna skälde och förde sin diskussion, så att jag satt i ett formligt kallt sittbad ända upp till västslejfen, och det har sannolikt till följd ett obotligt njurlidande, som kommer att göra lifvet surare än vanligt för mig.

— Nå, men ålgrundet då?

— Inte fans der något ålgrund. Hvem har hört talas om sådana grund. Det var Petterssons dumma qvickhet, som hade dupe-rat mig. Munnen går jemt på honom som en väderqvarn, så att man aldrig hinner följa med honom riktigt utan bara säga ja och amen och tacka gud för att det är öfver-ståndet.

— Blef det intet fiske af heller?

— Fiske? Det kom aldrig på fråga. Pet-tersson hade ju, kanske med flit tror jag, glömt alla donena hemma, både mina och sina egna. En liten sänkhåf, som han sjelf fabricerat af en gammal äggkasse, var den enda attiraljen och det föreföll mig mera som ett hån att ha en sådan pjes med sig. Vi landade vid en holme och der gick han opp med lefverkorf-ven och kumminosten för att duka under en ek. Så åt han och drack, jag kunde inte förtära något, arg som jag var och alldeles sur genomblöt. Då skrattade han och pro-ponerade, att jag skulle ta af mig kläderna och torka dem på pilbark i brist af kinabark, så vore jag sauverad för frossan och kunde känna mig som i paradiset. Derpå staplade han upp på ett tefat en pelare af sockerbitar, dem han hemtat ur apteket, och började tända fyrbåkar, så att det stod härliga till,

sjöng »Hvad det är skönt ändå här i natu-
rens sköte» och »Femtio riksdaler skall jag
liqvidera» och lät mig reda mig på egen
hand.

— Hur bar farbror sig åt?

— Ja, det är klart att situationen var allt
annat än behaglig. Men nöden har ingen
lag. Jag klädde af mig så mycket jag kunde
och gick som en annan Adam och sökte sol.
Hvarje gång ångbåtarne passerade förbi, psit-
tade Pettersson ett *hallå!* och jag knallade
mig bakom en lummig nyponbuske. Men så
bar det sig inte bättre till än att en flagg-
beprydd norrlandssnipa med en mängd frun-
timmer i lägger till för att fira en idyllisk
familjefest.

— Det var värre!

— Jag blef halfgalen och höll på att slunga
mig midt in i nyponbusken, men åtrade mig
och gnodde för brinnhåla lifvet till Petters-
sons fyrbåk.

— Nå, men damerna?

— Det enda rediga jag hörde af dem var,
att jag var ett ovanligt exemplar, så att nog
måtte jag ha väckt uppmärksamhet. Till
råga på eländet hade pantalongerna blåst
bort i sjön och Pettersson förargade mig med
att kika i en turisttub efter dem och påstå,
att det är sällan man får tvätten tillbaks på

samma dag. Dessutom tyckte han att det betydde minus, när jag hade trikåunderkläder. Jag kunde smickra mig med den tanken, att trots mina år man kunde taga mig för en aktiv medlem i rodd- eller velocipedklubben. Och på så sätt måste jag i hvita åtsittande underbyxor passera revy för alla fruntimmerna, som lägrat sig bredvid vår båt. De glodde värre än hin håle sjelf på mig, och Pettersson som betäckte återtåget stötte mig ideligen i ryggen med sänkhåfven och kommenderade:

— Rappa på så att det går undan!

Jag vill inte nu tala om de epitetter, som hustru min med sin skarpeggade tunga lät mig smälta, då jag vid hemkomsten presenterade mig i röd sjalett och s. k. velocipedbyxor.

— Att ej farbror förkyldde sig på hemfärden?

— Det drog nog Pettersson försorg om. Han höll mig varm och stack mig ett öskar i hand, så att jag hade fullt schå med att pumpa båten läns, fastän den var lika full, när vi kommo hem som då vi foro bort.

— Men nu har väl farbror ändå glömt allt sammans och är vid bon courage?

— Glömmer aldrig! Dertill har jag för godt minne.

-
- Ja, men *ett* har farbror glömt.
— Hvad skulle det vara?
— Frukosten!
— Den här gången har du rätt!

Efter oväder kommer solsken.

— Nej, nu går det för långt, Mathias, sade kamrerskan åt sin undergifne herre och man. Aldrig hade jag väl kunnat ana, att en sådan nedrig tanke skulle kunnat födas och utveckla sig i en gift mans ogrumlade själ. Svagt bröst har jag haft allt sedan barndomen, melankoli sedan du dansade första valsen med den der näbbgäddan Amanda Utterqvist och hjertklappning sedan du blef frimurare. Men du är ej nöjd med allt detta, utan vill nu skaffa mig snufva, reumatism och gikt på hal-sen. O, hvad jag är olycklig; och icke blott jag utan äfven alla andra så när som du sjelf, som kan trifvas i att ligga i nerblötta sängkläder och lyssna till regnets sqvalande och vindens tjut, så att man inte kan höra ett qvitt

af bofvar och tjufvar — skulle de också spela Lohengrin och trampa sönder pedalen på pianot i salen eller som infödda kineser öfva sig i knifkastning med bordsilfret. En vacker dag ligga vi kanske med näsan i vädret, du ytterst och jag innerst — och allt detta för ditt utstuderade påhitt att skaffa dig ett läkarebetyg och på så sätt riskera hela familjens lif. Kunde just roa mig att veta, hvar din sjukdom sitter. Inte måtte det vara i kroppen, ty en sjuk kropp kan ingen verdens läkare inbilla mig tåla vid ett sådant lif, som du gett oss till dessert på vår sommarsejour.

— Förlåt mig, mitt lilla gryn, jag uppfattade icke riktigt andemeningen af ditt tal, svarade kamrern, då han slutat rättgångs- och polisafdelningen i tidningen och stod färdig att kasta sig in på »Tidsfördrif». Jag tyckte du talte om nerblötta sängkläder. Skulle jag vara skulden till det?

— Skall du låtsas vara qvick nu? Det är du väl för gammal till. Jag påstår bara, att det regnar in och kommer att regna värre. Regnet öser ned som under gubben Noachs tid.

— Den hedersmannen! inföll kamrern, i det han sökte jollra bort sin Xantippas dåliga humör.

— Mathias, jag vill upplysa dig om, att du icke är på klubben och att jag ej är ständ

till att sjunga Bellmanssånger för dig. Noah, den heliga skrift i all ära, har alltid förefallit mig obstinat.

— Ja, han var gift och hade stor familj, invände kamrern; måhända led han af magkatarr som jag.

— Och därför skulle han plantera viustockar och lemna förderfliga exempel åt kommande slägters svaga män, svarade frun, hvilken med förkärlek omfattade allt hvad dispyter heter.

— Kanske han ville stärka dem i deras svaghet.

— Nu tyckte du, att du fick ett kryphål. Nej, min gubbe lilla, kan ej humöret hållas uppe på annat sätt än som den der helige mannen ordinerat, så kanske en stackars hustru ej finge andra omsorger än att koka toddyvatten och breda smörgåsar dagen i ända, allra helst som du nu ej bråkar om annat än att luften söker och sjön suger.

— Nåå, jag är ju sjuk.

— Det syns då icke på dig. Vill du påstå, att du var sjuk i går, då du på sjelfva Josefina-dagen jagade fru Svanlunds fruntimmersfrämmande från verandan genom att som en okynnig pojke en halftimmes tid ligga och simma på rygg och dyka, så att damerna slogos om kikaren för att se efter hvart du tagit vägen! Guvernanten var beredd på att kasta

sig i. Det fordras god mage för att vid dina år och i din samhällsställning kunna finna nöje i sådana excesser.

— Dem renom är allt rent, småskrattade kamrern.

— Gör dig inte löjlig med dina sofismer. Du är löjlig nog genom den topphatt du lagt dig till med. Om du åtminstone kunde låta bli att som en annan pajas skutta ned till ångbåten med den der pjesen på hufvudet! Folk skrattar åt dig, då du talar om din magsjukdom, och bakom din rygg ruskar man på hufvudet och pekar på topphatten. Skola nu våra stackars söner också utklutas som deras vanvettiga fader, så blir det då allt för toppgålet. Det fattas bara, att åskan slår ner i de der strutarna.

— Du följer ej med din tid, min gumma. Snart ha vi prinsen af Wales här, och jag hade då tänkt arrangera en liten rodduppvisning i vår snipa, och festen skulle på prinsen säkert göra ett outplånligt intryck, om han finge se sitt mode accepterad af vår familj. Du fick kanske en diamantring och jag en amiralkonsulstitel. Brände jag så af ett fyrverkeri för honom, ginge jag ej säker för strumpbandsorden.

— Fyrverkeri! Nämn aldrig det ordet! Der till har du tillräckligt dokumenterat dig. Herre

gud, när jag minnes ett år tillbaka! Hur kunde du ha hjerta och mod att störa glädjen på ett sådant sätt som då? Vi hade ju haft så fridfullt och angenämt hela eftermiddagen. Lekar, ringkastning, bollspel och schnitzeljagt med mig och tant Augusta som räfvar och dig och apotekar Prustrot med alla barnen som hundar. Den enda fnurra på tråden var kanske, då notarien af våda sparkade barnens stoppade fotboll i nacken på sin förman, postdirektören, som lider af reumatisk hufvudvärk. Men han försonade sjelf sitt misstag, då han i tysthet smög sig landvägen till staden. Sedan, just när supén var klar, kom du med knalleffekter och bjöd på fyrverkeri. O, jag förgäter aldrig den fasansfulla bild du gjorde, då du fattade raketstängen med båda händerna och kommenderade fyr. Trädgårdsmästaren, det dumhufvudet, lydde, raketten brann af och der låg du liksom träffad af åskan mållös, i en nässelhög med raketstängen i hand. Att du kom till lif hade vi endast Prustroten att tacka för, som kliade dig på näsan, så att du nös väl en god qvart derefter. Tänker du nu experimentera, så må du i morgon dag försäkra dig i Fylgia eller något annat olycksbolag.

— Åh, slidder sladder! Den här gången håller jag mig uteslutande till vattendykarne.

— Kanske du skall hålla i dem som i raketstängan och dyka all verldens väg från hustru och barn? — Nej, Mathias, tag du din Matts ur skolan och gör något som du begriper! Hjelp litet till hushållet! Tag portörn på ryggen, nattsäcken i hand och låt barnen plocka blåbär, lingon och svamp. Syltningstiden är kommen. Sjelf kan du sitta på en stubbe och hålla utkik på tjuren.

— Tack, min engel!

— Han lär inte vara så farlig, bara man är vänlig emot honom och ej retar honom.

— Ja, under sådana förhållanden är inte jag heller farlig. Nog går jag i land med att icke reta honom, men att vara vänlig mot den besten torde falla sig svårare, såvida dermed menas, att han skall smekas, klappas och tilltalas på ett för båda parterna obegripligt språk. Det enda jag med säkerhet kan lofva dig i slikt fall är att, sedan jag genom en förtviflad manöver befinner mig med klufna byxor i toppen på ett skyhögt granträd, jag inför de förbigående molnen heligt skall svära på, att dina nålpenngar skola blifva en saga blott.

— Det är väl inte så farligt menadt som du säger, ty känner jag dig rätt, så ger du nog till hals och ropar på hjälp. Vill du roa dig på annat sätt, så kan du ju stanna hemma

och tälja barkbåtar åt gossarne. Det der katt-rakandet på sjön i fisksumpen förbjuder jag alldeles. Det är en oro i hela huset så snart du känner nappväder — och det gör du nästan hvarenda dag. Du ser på klockan, som om du hade ett rendezvous och fournerar dig som om det gälde en fältmarsch. Sedan kommer ðu durig hem och helsar från Per och Pål, som du träffat vid abborrgrundet, klagar öfver att ångbåtarne skrämma bort fisken och lem-nar i köket ett par döda gäddor, som du på-står dig sjelf hafva dragit upp.

— I dina ögon måtte jag ej göra annat än dumheter här på landet, svarade kamrern re-signerad. Skulle det blidka dig något, så vet, att jag köpt det der trädet med klarastrakaner för vår räkning.

— Priset?

— Tio kronor bara, och då få vi låna stege, om så behöfves.

— Det tror jag inte behöfves. En pall är guði nog. För resten blir der inga klar-astrakaner eller ens vanliga astrakaner, utan simpla grågyllen. Häradshöfdingen lurades förra sommaren på samma träd, ehuru han betalade blott fem kronor och fick knappa två kappar som skörd, hvilka i staden skulle ha kostat på sin höjd en krona. Då kan du inse, hvilken gentil affär du gjort. Betänk följderna

af ditt tilltag i en tid, då koleran kommer liksom tjufven om natten. Du har väl Thielemans droppar i beredskap?

— Nej, gud bevare mig för allt hvad droppar heter! Koleran botas, efter hvad tidningarna säga, numera ej genom droppar utan helst genom ympning, och lika godt kan det vara, ty då vet man åtminstone att man har rackartyget i kroppen och slipper onödiga bekymmer.

— Bekymmer ha vi fullt upp med, när tjufvarne logera i lekstugan och dricka vår skål i barnens hallonsaft, rospiggarne spela dragharmonika utanför sängkammarfönstret, termometern sjunker, barometern faller och hängmattan är utsliten, och när till sist aftontidningarna spelat ut sina roller på landet, så....

— Nå, hvad då...

— Så återstår oss endast att tända barrvedsbrasan, spå i kort om godt väder, önska oss på teatern och pojkarne uppflyttade i högre klass.

— Och ett till.

— Hvad då?

— En champignonomelett.

— Säg hellre en newfoundlandshund.

— För att göra pannkaka af? Det lyckas nte.

— Nej, men för att rädda pigorna från att

drunkna, då de längta till stan och i sista sekunden smuggla kärleksbrevet i båtkallens hand.

— Åh, det är inte sagdt, att de veta de förändrade ångbåtsturerna.

— Kärleken är blind, min gubbe.

— Tack för de orden min gumma, och förljufva höstens behag med en panacé!

— Hva' ä' de', rimmade frun.

— Jo, det är »bot för allt ondt» står det i Dalins handlexikon.

Kamrern gaf sin gumma en tars under hakan, kysste hennes talföra läppar, fick en klapp på kinden och så omeletten, fast än den kom efteråt.

Lapitherna.

Grosshandlar Flax och hans fru sutto på verandan till sin vackra sommarvilla vid Mälaren och njöto efter en god middag i fulla drag af den doftande mockan.

— Du dröjde länge i sta'n i dag, min gubbe, sade frun.

— Ja, jag har jägtat så mycket, och ändå är det mig omöjligt att hinna med allt. Kvartalsdag var det också i dag, så att jag måste sitta och vänta på hyrorna, höra klagomål öfver våningarna och poekande fordringar på genomgripande reparationer. Så ut i sta'n och betala vexlar och kreditiv, och när jag ändtligen kom till Riddarhustorget för att hinna med på fyrabåten, så träffade jag din kusin Tjolle.

— Åh, gjorde du det? inföll frun. Det var länge sedan vi sågo dem.

— Ja, han sa' så med Tjolle. Fastän mig kan det då vara egalt, om vi se hvarandra eller ej.

— Hur menar du min vän?

— Jo, jag menar att din kusin än en odåga, som ej gjort mig annat än förargelser och obehag, sedan jag hade den äran att knyta hans bekantskap. Hans familj tycker jag synd med, ehuru det icke är så utan att jag börjat finna sanningen i ordspråket »äppet faller ej långt från trädet».

— Ja, men döm inte för strängt, nog har han goda sidor, fastän han kämpar med svårigheter och motgångar.

— Hvad de s. k. goda sidorna beträffar, så har jag då med bästa vilja i verlden ej kunnat finna spår af dem, ehuru han är din släkting; och svårigheter och motgångar måtte icke särdeles genera honom att döma af hans korpulens och fryntliga utseende. Emellertid högg han mig vid Ridderholmen, skakade hand med mig och pratade om mitt friska utseende, om den skatt jag egde i dig och om våra barns välfärd, som låg honom nära om hjertat, fast än han inte sedan de föddes gifvit dem så mycket som en skallra eller en 25 öres-ask tennsoldater. Derpå talte han

länge och väl om den betydelsefulla dagen i juli månad, och jag förstod intet annat än att han syftade på min födelsedag om tisdag, då jag på ett kämbart sätt erfor att det var qvartalsdagen, han menade. Han hade råkat i förlägenhet, sade han och vippade hela qvartalet af mig och var nog naiv att derpå vilja bjuda mig in på Bährs kafé. När jag vägrade, bjöd han sig direkt med familjen ut till oss på min födelsedag, då du vet jag önskar ro och lugn. Dessutom fägnade han mig med att han skulle stöta på sin svågers och Löfgrens familjer, dem jag icke har ett dugg att skaffa med. Det skulle bli så roligt, tyckte han, att få gamla gardet samladt i guds fria natur och sedan nickade han åt mig med sitt vanliga skratt och styrde kurs på Iduna. Jag måste invänta nästa båt. Emellertid har han på ett mindre grannlaga sätt bjudit icke blott sin utan äfven två främmande familjer till oss om tisdag. Hvad säger du om det?

— Ja, jag kan ej neka till att hans sätt möjligen var något rättframt, men vi veta ju, att han är så egen.

— Låt mig slippa höra talas om hans egenheter, utan säg mig, skola vi formligen bjuda dem?

— Det är väl så godt det. Vi behöfva ju

inte göra annat än en enkel slägtmiddag, lika den om julen.

— Ja, inte må du tro att någon särskild kokfru kommer i fråga. En kraftig middagsmåltid med ett styft smörgåsbord anser jag passande. Litet vin bör väl också vara; men glöm framför allt ej smörgåsbordet, som vi gjorde i fjol. Du minnes, hvilket välsignadt spektakel det hade till följd. Grofkorniga pikar ur din kusins mun under ett oförsynt språk om humbug, charlataneri och pietism, förutom den fråga, han tillstälde sällskapet om hvad det var för rätt, som på de finare matsedlarne kallades hors d'oeuvre jemte andra spydigheter. Det försöket göra vi inte om. Den öfriga maten må du sjelf bestämma.

— En god grönsoppa, en saftig kalfstek och rabarberkräm eller en pudding går väl an. Till qvällen té och en enkel smörgås för dem som ha aptit, ty båten går ju snart tillbaka.

— Åh, det tror jag inte generar. Men skulle inte oxstek passa bättre än kalf?

— Som du vill; men du känner ju fru Löfgrens elaka väsende, som går ut på klander och bakdanteri. Hade vi oxstek, skulle det om onsdag gå som en löpeld i alla Vesterlånggatans butiker, att grosshandlar Flax på sin födelsedag bjudit sina vänner på häststek i

stället för oxstek. Du talar om Tjolle, men hvad är han emot Discordia Löfgren?

— Ja, ja, du har kanske rätt. Jag hade inte tagit henne med i räkningen. Mannen har jag ingenting emot, men hon är ett hår af hin. Jag påminner mig hennes oförskämda sätt att gunga bordsilfret i händerna, alldeles som om hon ville känna vigten på det samma, sedan hon förut stirrat på kontrollen och refflorna. Vi besluta oss för kalfstek.

— Och så vinerna, min gubbe?

— Litet sherry och portvin till efterrätten, mycket öl till steken och bourgogne till soppan.

— Bourgogne?

— Ja, jag mår sjelf inte bra af det, men för att slippa höra Tjolles vanliga anmärkningar, om bordeauxvinets mindre fyllighet och styrka, så finner jag mig i ödet. Gudskelof att vi nu äro ense om tisdagen, och jag försäkrar dig, min gumma, att när den är öfverstökad, skall jag andas lättare.

* * *

På tisdagsförmiddagen var stor uppståndelse i Tjolle Vingels familj. Fru Vingel, en god husmoder, svettades vid pressjernet, då hon strök sin och barnens finaste sommar-

klädningar, och dottern ordnade en bukett af dyrbara liljor, rosor och penséer, dem Tjolle påstod sig hafva köpt hos Faxén, ehuru han i sjelfva verket brandskattat dem i sin rike och snåle grannes, kamrerns välskötta trädgård. Äldste sonen, den nioårige Archibald, om hvilken malisen påstår, att han som ett bär liknade sin fader, höll ett förfärligt väsen med ett stämjern och en hammare, hvilka han använde på sin fars och sina egna skors snedgångna klackar för att få dem jemna. Den yngste telningen, som ej ansetts nog mogen för att följa med, skrek värre än Labatt, ehuru mera omusikaliskt. Under allt detta gick Tjolle fram och tillbaka, blodröd i ansigtet, och stannade ibland framför spegeln, svärjande öfver att kragarne krympt och att hvita västen ej hölle färgen.

— Kan just undra, om det blir stormiddag eller lapithmiddag, började han.

— Hvad menar du med lapithmiddag? frågade frun.

— En s'ån der middag för oss, Mollbergs, Löfgrens och andra fattiglappar.

— Du klandrar jemt, Tjolle.

— Nej, men jag bara funderar, om jag skall ta' lilla supen hemma eller borta. När jag talte om för Mollberg, att smörgåsbord är

bortlagdt i Flaxens familj, påstod han att han var skral och troligtvis ej kunde komma.

— Nå, Löfgrens kommer väl?

— Jag är inte säker. Löfgren träffade jag i går på Skeppskolmen, och då gnälde han som vanligt öfver sitt myckna göra och sina små inkomster. Så sade han, att hans hustru Discordia höll på att taga lifvet af honom derför att hennes toalett ej var elegant nog. Troligtvis har det varit något scenartadt hos dem, ty Löfgren bjöd på sexa på Kastellholmen och lånade mig en femma, när vi skiljdes åt. Men nu måste jag skriva poemet.

— Har du skrivit vers?

— Ja, det vill säga inte jag utan Tegnér, men det är lika godt. Något uppmärksam måste man vara, och jag har derför lånat hans »fridsröster» och ändrat dem något, så att de passa i stycke. I början tänkte jag på någon lämplig melodi till dem, men det mötte svårigheter.

* * *

Klockan 4 lade ångbåten ut med de tre familjerna, klädda i enkla och vårdade toaletter. De enda som något afvikit från modejournalens fordringar voro Tjolle och Discordia. Tjolle snobbade i patentklackade lac-

kérskor, blårutiga byxor med guttaperkahällor i, vitgul väst, svart kantad sammetskavaj med stofferade ärmar och en nejlika i knapphållet. På hufvudet bar han en större panamahatt, som genom sin benzinlukt tillkännagaf att den nyligen tvättats och spridde fasa bland passagerarne. På magen dinglede en talmikedja, hvarvid i stället för klocka var fäst en af Lejas 37 öres kompasser, den han ogeneradt studerade hvarje gång båten tog en krängning. Fru Discordia hade extravagerat med sina bröllopsskor med halffotshöga klackar och en asterblomma på vristerna, sjögrönfärgad sidenklädning med släp — ett lån för dagen — ett halsband af konstgjorda moreller och en af hennes mans rundkulliga sommarhattar, den hon som en ryttarinna omvirat med en slöja af blå gas, som räckte till midjan. I handen bar hon en bukett vilda blommor, en öfverraskning för grosshandlar Flax.

— Det var necken hvad det blåser. Jag tror det blåser upp till regn, eller hvad tror kapten? frågade Tjolle.

— Ja, vi få väl se. Är inte så omöjligt.

— Har Flaxen mycket främmande i dag?

— Det vet jag inte.

— Ja, ja, jag menar är det många korgar med?

-- Till grosshandlaren inte en enda.

— Jaså, inte det. Hör du bror Löfgren och Mollberg, vi gå lite för ut, ty det blir torrt i eftermiddag, kunde jag höra af kapten. Inte en enda korg rullar med.

Herrarne gingo ned i försalongen och kände ej spår af sjön. Alla fingo godt humör utom fru Discordia, hvilken i tankarna genomgick en sparlakanslexa åt sin stackars man, som nu började finna färden angenäm.

Då båten nalkades till sin bestämmelseort, var Tjolle redan bror med kapten och god vän med salongsflickorna, och den lille Archibald hade genom sitt oroliga spring härs och tvärs till hälften enerverat en äldre pedagog, som i hans närhet ostörd velat njuta af en grekisk författare. Fru Löfgren sammanpressade sina tänder, under det att hon fixerade sin äkta hälft, då han artigt helsade på en ung och vacker dam, en dotter till hans förman.

* * *

Kommet i land, stod hela sällskapet villrådigt om hvilken väg det skulle taga, ty ingen hade mottagit dem. En viss förstämning började råda. Endast Tjolle höll humöret uppe och sade:

— Se så, lapither, friskt mod! Det här kunde jag ha svurit på på förhand. Få se, hvilken öfverraskning, som kommer härnäst. Kanske äro de bortresta och låta oss reda oss på egen hand. Gerna för mig. Jag trifs mindre godt i ett sällskap, der suckar och sura miner skola krydda maten. Flaxen måtte äta för mycket ättika, och söker jag pigga upp honom, ser han ut som om han luktade på rifven pepparrot. Men der kommer ju vår Wohlthäter och fideikommissarien med. Den blir nog god, bara han får lefva. Nog vet han af att . . .

— Tyst för all del, afbröt fru Vingel.

— Välkomna! lydde grosshandlarens låga stämma, då han böjde på hufvudet och framräckte två finger till helsning, hvilket hade till följd, att han komplimenterades för att på gamla dar ej ha glömt sin beväringsexercis. Flax sväljde piken, och tåget satte sig i gång under Tjolles intensiva hvisslingar ur Tiggarestudenten. Då de nått hufvudbyggnaden, möttes de af värdinnan, som visade sig hjertlig och förklarade, att båten kommit minst tio minuter för tidigt i dag.

Smörgåsbordet angreps med hets hunger af fruarna, hvilka på intet vilkor ville rymma fältet för herrarne, förrän Tjolle med ljudeilig röst kommanderat »flankmarsch åt ven-

ster!», hvilket väckte uppmärksamhet. Dammerna drogo sig åt sidan och Tjolle intog en fast position vid bränvinsflaskan

med tjusningens eld i sin blick,
gladt helsande tropp och befäl.

Soppan gick i två repriser, och herr och fru Mollberg förklarade att den kunde fullt ut mäta sig med ångkökets, och kanske litet till. När välkomstskålen dracks, hördes ett skrik från den lilla buffeten. Det var unge herr Archibald, som genom en häftig manöver fått den heta soppan i knät och led jemerligen i sina tunna linnekläder. Hans moder måste bryta laget, och hans fader hötte så blindt med näfven åt honom, att han förbisåg att det var Discordias ena tinning han dunkade på, tilldess ett rytande »låt bli det der» hejdade honom. Han drack och bad om ursäkt, men allmänna meningen blef, att han endast begagnat sig af tillfället. Discordias man bet sig i läppen och började nysa.

Värden skar steken och

allas längtan var att slåss.

— Skall det vara ett ben eller litet reelt?

— Tack, tack, begge delarne.

Och der åts och åts både med knifvar och gafflar. Konversation kom ej i fråga. Blott ett lifligt tankeutbyte egde rum, då Löfgren

tog alla njurarne på sin tallrik och Mollberg länsade blomkålsfatet.

— Nej hörnu, sade Tjolle med en lång blick på Mollberg, stick åtminstone på gurkorna åt mej. Dålig plats att sitta i efterhand med folk, som saknar bordsskick.

— Hva' falls?

— Jo, jag menade att...

— Tjolle, Tjolle, skål! afbröt honom värdinnan och han blickades vid åsynen af nya karotter; men njurarne, dem hade Löfgren lifförsäkrat.

Slutligen kom rabarberkrämen och tungbanden lossades, ty man var mätt. Herrarne lutade sig bakåt på stolarna och tryckte tungan mot kinderna alldeles som när barn lipa. Tjolle drog upp en svafvelsticka ur västfickan och formerade den till tandpetare och Discordia kontrollerade desertscedarne.

— Jo, jag tackar jag, vi få rabarber, det var inte i förgår det, sade Tjolle.

— Hur menar bror? frågade Flax.

— Jo, jag åt det i går och mådde icke riktigt bra af det. Det fins för resten så olika naturer. Löfgren t. ex. passar det utmärkt bra för, men Mollberg bör inte äta det.

— Hur så? sporde de omtalade.

— Jo, på njurar och fet mat tror jag det verkar godt; men på vegeterianer som exem-

pelvis omåttligt njuta blomkål och dylikt har det en förb. effekt.

— Hvilken då? frågade Mollberg misstänksamt.

— Det säger jag inte.

— Hvarför skrämmer du upp mig då?

— Ät du, bäst du vill. Jag missunnar dig inte. Fast än nog blir det lustigt att...

— Hvilket blir lustigt? Säg rent ut, hvad du menar och sitt ej som en käring och tala i gåtor.

— Smaklig måltid, skrattade Tjolle, då karotten bjöds Mollberg.

— Nej, jag tackar, svarade denne.

— Åh kors, tycker icke hr Mollberg om rabarber?

— Jo, mycket, mycket; men Vingel beröfvar mig aptiten.

— Ack, det är bara skämt.

— Ja visst är det skämt, hånskrattade Tjolle, var inte rädd. Ät du; jag ser på.

— Nej tack, jag afstår, svarade Mollberg med en snål blick på karotten.

Då den hunnit till Discordia, yttrade Tjolle:

— Ja nog är rabarber godt och helsosamt med, men för den som önskar vackra tänder borde den förbjudas. All glasyren försvinner, och man blir lika sträf och mörk om tänderna som ens själ är svart. Så lär sjelfva Linné ha sagt.

— Nej det har han visst inte sagt, invände värdinnan; men hvad i herrans namn, äter icke heller fru Löfgren kräm?

— Nej, jag tackar, jag tål inte rabarber.

Tjolle fick en torrhosta och tog sig en rågad tallrik.

Middagen hade nått sitt slut, då Tjolle ur kavajfickan framtog sitt stulna opus, fattade glaset och började med pathos:

»När de mäktige på jorden
Trampa en föraktad ätt etc.»

En hvar undrade, hvad månde blifva af detta; men han höll kontenansen sista versen ut, då han med kraftig hand klappade Flaxen på hjessan under orden:

»Stilla saligheter brede
Sina vingar öfver dig.»

Fru Vingel gret af rörelse, Löfgren tyckte att han läst det der nånstans, Mollberg undrade, om han inte haft hjälp, Discordia rynkade näsan, Archibald gjorde gubbar åt far sin, och Flax var betänkt på ett kallt omslag på hjessan.

Efter kaffet spridde man sig i skilda grupper för att bese omgifningarna. Tjolle stoppade ett kuvertbröd i fickan och gick till sjön i akt och mening att på deg draga upp några löjor åt katten der hemma. Archibald, hvars byxor nu styftorknat, strök omkring bland buskarne och störde sin fader under utropet:

— Pappa, pappa, kom, kom, ska du få se, kom!

— Nå, hvad är det då?

— Åh, stora, stora hönsägg öfverallt.

— Hvad säger du pojke, sade fadern och släppte metspöt, hönsägg! Nej, har man sett på slikt. Här syns det att icke fattigt folk ha råd att bo. Torka dig om mun, du har ju hela hakan full med äggula och spring sedan genast till mamma och låna hennes stora pirat. I morgon skall det ätas omeletter. — Du är icke så dum som du ser ut, min gosse. Men kom ihåg, inte ett knyst åt tant Löfgren eller tant Mollberg. Hör du det, ty annars är det slut med fröjden. Är det någon som frågar, hvad du bär i piraten, så säger du att det är tallkottar.

* * *

Klockan 9 på aftonen embarkerade lapi-
therna på ångbåten, alla ense om att dagen
kunnat firas vida bättre i staden och med
mindre kostnad, enär värdfolket försummat
att hyra egen ångbåt. Herrarne drucko en
toddy om bord och Mollberg frågade dervid
Tjolle, hvarför han afhållit honom från att
äta efterrätt.

— Emedan jag sjelf ville smaka den, fick
han till svar.

Höstbekymmer.

— Fortfar det här, så blir jag tokig. Jag är till den grad nervös, så att armar och ben dansa som trumpinnar hvar gång klockan ringer, matlusten har flytt sin kos, humöret är peppradt, min lefver kokar som ett brinnande fotogénkök och gallan pöser öfver, mitt hjerta är snart lika hårdt som förfalskad gotlandssandsten, och mina ögon lysa som elektriska glödlampor då jag ser värden i trappan. Endera får jag resa till Enköping och fråga Westerlund eller till Boltzius och tro på hans helbregdagörande smörja. Jag står icke ut längre.

— Käre gubben, lugna dig och var icke så häftig. Det var ju vi sjelfva som sade upp och inte värden. Nog kunde han väl

varit litet mera tillmötesgående och reparerat på egen bekostnad; men nu får han ju stå bocken . . .

— Ja, och vi med . . .

— För sin snålhet och se folk pricka honom i Hyreslistan.

— Hyreslistan! Nämn aldrig det ordet! Det plågar mig värre än doktors recepter. Här ränna människor bittida och sent med en ifver, som om vi annonserat om öfverblifna biljetter till Kristina Nilsson-konserter. Hela våningen står exponerad som till en husauktion, der golfven nedsmutsas, gamla tanter och unga fruar kritisera möblerna, knacka på kakelugnarne, peta med parasollerna i väggarna, gapa i taket och snoka i skafferiet, som om de gått ut på fastande mage. Herrarne äro ingen bit bättre, der de gå med hatten på hufvudet, cigarren i mun och tvinga en att öppna bekvämlighetsgarderoben. Se så, kunde jag icke ge mig fan på det, nu ringde det igen.

Hr Svensson skar tänderna, kliade sig i håret, gick med beslutsamma steg för att öppna tamburdörren och sökte derunder imponera med en elak hosta.

— Ädle herre och människovän, hördes en ynkelig röst, lindra nöden och sprid litet solsken i en fattig stackares lif! Jag kommer från Grubbens gärdé och är i morgon kallad

till polisen, så vida jag ej har något försvar. Ni ser så hjertinnerligt allvarlig ut, så att jag tror ni fattat mitt elände.

Hr S. fattade i stället en knölig epåsk, den han på lediga stunder skurit sig på sitt sommarnöje, och förklarade med banden på dörrlåset, att polisen vore tillgänglig alla tider på dygnet. Han skulle just smälla igen dörren, då en fast hand grep i handtaget utanför med den effekt, att han segnade på knä i sin egen farstu, spräckte löskragen och gjorde en ofrivillig bock för fyra främmande herrar, hvilka togo honom för en vanlig vaktmästare och i jovialisk ton uppmuntrade honom med de orden:

— Stå på bena, min gubbe lilla, så slipper du skrapnos. Det är väl tidigt att göra piruetter på morgonqvisten. Är det icke här det fins rum att hyra?

— Jo, var så god och stig på, svarade i undergifven ton hr S., medan han stoppade halsduksrosetten i fickan och afknäppte löskragen.

Manskapet stöflade in med hattarne på hufvudet, cigarrerna i mun och käpparne pekande till höger och venster i vädret, till stor fara för kronor, lampetter, trymåer, gardiner och fönsterrutor. Hr S. gick som en lakej i kölvattnet och förbannade Kuntzes gummi-

galoscher, hvilka ljudlöst och ogeneradt i fyra upplagor trampade hans brüsselmatta i för-maket.

— Det var en fasligt smaklös möbel. Den passar då inte alls i stycke. Det är riktigt att vanpryda ett rum, anmärkte en.

— Hvad är det der för en schajas? Det var en otäck fysionomi. Han ser ut som om han rumlat upp hushållspengarne och ber hustrun sin om förlåtelse, blef omdömet om ett porträtt i olja af hr S:s saligen afsomnade fader.

— Den här eldskärmen tycks ha sett sina bästa dagar. Den är mogen för nordiska museet.

— Spjellsnöret då, det håller knappast att hänga sig i. Hör du, min gubbe lille, hvem är det som hyr den här våningen?

— Ursäkta, att det är jag sjelf! svarade hr S. med en af harm vibrerande stämma.

— Åh förlåt, går det an att få se sängkammaren?

Ja, det måste gå an, och sedan hr S. fått bekräftelse på att sängkammartapeterna innehöllo gift, barnkammaren saknade nödig ventilation, salen genom sin dystra färgton omöjliggjorde gladare samqväm, köket med sin mörka arrest för jungfrun påminde om Långholmen, skafferiet borde ställas under sund-

hetspolisens uppsigt o. s. v., tillfrågades han oförblommeradt:

— Hur i h—e har herrn kunnat vara en sådan åsna och hyrt en så usel våning?

— Mina herrar, det torde snarare bli min sak än herrarnes. För resten skall jag ju flytta.

— Usch, här drar ju in som på manégen.

— Nå, men när man bär hatten på hufvudet, så torde det föga genera.

— Tackar ödmjukast för påminnelsen! Herrn tycks känna sig pikerad öfver att vi följa gammal stockholmssed; men herrn borde veta, att när man går att hyra rum, så känner man sig hemmastadd och uppträder ej som en vanlig bonddräng, hvilken sätter hatten på golfvet i farstun och höfligt begär om tillträde. Vi lefva, tack vare nihilismen, i ett fritt tidehvarf, der konvensansen är blifven en lögn. Herrn slipper traska med upp på vinden. Vi ha sett tillräckligt. Lys oss ut i tamburen, ty den är bra mörk. Hvarför låter herrn inte gasen brinna en så mulen dag som i dag? Det är att sila mygg och svälja kameler. Ajö, ajö!

Hr S. var på vippen att dansa Bolero-dansen i tamburn, men hejdade sig under ett tillkämpadt lugn och sade:

— Kameler gå lika bra på två som fyra ben.

— Sicken oförskämd kanalje!

* * *

Hr S. pustade ut och förklarade för sin fru att nu vore det hennes tur att göra hundvakten, då han hörde klockan ringa på nytt.

Ett i sin klädsel extravagant fruntimmer, åtföljdt af en i sitt uppträdande tvetydig mansperson, betitlad notarie och hvars uppsyn med det stubbade håret, snarare gaf typen af en engelsk ficktjuf än af en god rådgifvare eller äkta man, gjorde entré. Hr S. kände sig vid åsynen af dessa skepnader manad att qvarblifva på sin post och iklädde sig i håg och sinne en detektivs ansvarsfulla och mödosamma kall. Hans fråga, sedan han noga putsat sina skarpaste glasögon, var:

— Hur stor våning skall det vara?

— Tre rum och kök, svarade den miss-tänkte notarien.

— I så fall har herrskapet gått orätt. Här äro 7 rum och kök att hyra.

— Det var gentilt. Är det tillåtet att se alla rummen? Någon visning behöfver ej komma i fråga. Vi se sjelfva. Det är bäst för begge parterna. Då är man åtminstone ogenerad, sade den tvetydige, under det han stoppade hr S:s cigarrfodral i sin rockficka.

Tack vare glasögonen märktes tilltaget, och den bestulne måste, sedan han på det mest delikata sätt gjort notarien uppmärksam på missgreppet, afhöra en lång harang af ursäk-

ter och försäkringar om att både S. och tjuven voro hederliga karlar och att den senare par renommé kände den förre som en framstående och aktad samhällsmedlem, samt ansåg som en ära att på så originelt sätt ha gjort hans personliga bekantskap och slutade med att bedja om en pris snus ur hans silfverdosa.

— Hur mycket bahia håller blandningen? Är det tillåtet att lukta litet närmare på den?

Den tvetydige tog dosan, luktade, rullade den mellan fingrarna och gick in i nästa rum. Hr S. följde efter honom som en barnjungfru och tillhviskade i förbifarten sin fru:

— Tag portmonnän ur bakfickan på din klädning och håll korn på qvinnan! Jag har full sysselsättning med den der halunken.

— Kan man få göra en titt in i garderoben och linneskåpet? frågade fruntimret.

— Min man har nyckeln.

— Hör du Alexander, tillropades notarien, der han gick vallad, kom skall du få se en så vacker fruktskål. Kom hit och titta! Ett vackert mönster? Icke så?

— Jo visst, och halunken stoppade snusdosan i bakfickan och granskade skålen.

— Hvar har herrskapet köpt den här? frågade han med accent på hvarje ord. Det vore väl ej möjligt att mot visitkort få låna

pjesen på en timme eller så, för att låta juveleraren se honom? Jag hoppas, att jag ej blir missförstådd.

— Nej, min herre, nu kan det vara nog, måtta i allt. Handtera inte fruktskålen som en pantlänare. Vet att äfven hyresgäster äro människor och ej behöfva kujoneras af hyresvärdar och hyreslistor. Må hyresvärdarne gerna annonsera, men också sjelfva vara tillstädes då de skola göra geschäft och ej låta sina skattbetalare vara deras vaktmästare. Och der är tamburdörren!

— Fins der ingen annan dörr? invändes med klippska ögon.

— Jo, köksdörren, om den passar bättre.

— Åh fy! Vi som trodde, att här funnos sju utgångar, när det fins sju rum.

— Här är ingen kasern!

— Skada det med så godt läge.

— Dra' så långt som vägen räcker, men gif mig först min silfversnusdosa tillbaka.

— Åh kors, jag ber, den hade jag så när glömt, svarade den tvetydige. Hoppas att ingen misstanke skuggar vår visit . . .

— Det vet man inte, fick han till svar, och dörren smältes i lås.

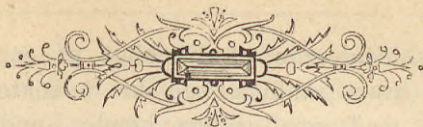

— Nu, min gumma, är butiken stängd för i dag, och vi öppna för ingen, eho det vara må. Hjelper inget annat, så gör jag ett anslag på dörren om att här finnas smittkoppor.

— Ja, men om det kommer sådana, som redan haft kopporna?

— Då säger jag rena sanningen att här finnas bobbor, kackerlackor, fukt, tvingrök och plåtslagare. Tar inte det skruf, så köpa vi en fjerding surströmming — det är en god idé. Här ska' ätas surströmming morgon, mid-dag, qväll, så att icke ens värden sjelf eller åtminstone hans älskvärda hustru våga sticka näsan hit. Gud välsigne norrländingarne och deras surströmming! Sköna tanke, hvar fick jag dig ifrån?

På nya stället.

Herrskapet Svensson hade stökat öfver sitt första höstbekymmer, lemnat sin gamla våning och flyttat in i sin nya. Stor ordning herskade i alla rummen. Möblerna huller om buller, placerade än vid långsidan än vid bredsidan; korgar innehållande porslin, mangelkläder, böcker, matvaror och diverse andra ting; speglar, ljuskronor, tafflor, gång- och sängkläder m. m., m. m. bildade staffage i den pittoreska tafla, hvars hufvudfigurer voro en undfallande man, en i sitt ordningstemperament sangvinisk hustru, några rustibussar till barn, ett par stockholmspigor, som ingenting gjorde, samt en halffull och gemytlig husdräng, som »kunde fås att göra allt, men gjorde allt på tok».

Fru S. med en sidenschalett bunden under

hakan domderade oförlikneligt på en trappstege, hvars rankiga ben hr S. sökte gifva stadga med sina oroliga händer, under det han smågnolade »Mitt lif är en våg, som röres en tid». Han hade just hunnit till »så slumrar hon af», då följande ord åstadkommo den effekt att hans något oklara toner fastnade honom i halsen.

— Jag skall ge dig för att stå och slumra jag. Håller du längre på med den der katzenjammern, så ligger väl både jag och den oskyldige stegen snart i golf. Se på hvad du har för händer och tro inte att du står och vefvar något vanligt positiv.

— Ja jag ser, svarade pligtskyldigt hr S. med blicken i taket.

Det blef en stunds tystnad, som slutade med att hr S. omedvetet glömde sig och i rask takt hvisslade melodin till »Hvar qvinna föds att trogen vara och älska ömt sin äkta man».

— Usch en så'n slagdänga! utropade fru S. i det hon med handyxan slog spiken i väggen med en sådan kraft, att herr S. som en annan Menelaus svigtade i knäveckan och vågade en blygsam fråga om väggens hållbarhet.

— Det begriper du inte. Jag har ej träffat rätta stället ännu. Gif mig hammaren

i verklådan, så får jag bulta mig fram till fogen. Men raskt skall det gå, lika qvickt som när du springer till klubben.

— Verklådan ja, jaha, verklådan var det ja. Hvar fanken var det nu vi hade den? Jag vill minnas jag såg'en i jäns.

— Knalla på bara! Inte flyger hon på dig med att du står och kallpratar för dig sjelf!

Hr S. gick ur rum och i rum, sökande och svärjande. I brådskan kullknuffade han en större moderatörlampa och ett dussin tallrikar af äkta Rörstrandsporslin, dem någon oförsigtig placerat på ytterkanten af den chiffonier, som tog anstöt af den öfverdrifna jagten efter verklådan. Vid det buller, som här af uppkom, hördes ögonblickligen några rum derifrån en för hr S. så välbekant stämma ropa:

— Hvad i herrans namn var det?

Han hörde dånet af en handyxas fall mot golfvet och takten af säkra steg på den trappa han nyss så liknöjdt bevakat. Det gick en kåre öfver hans ryggrad och under reflexionen »Nu är fan lös» skyndade han in i köket för att försäkra sig om köksnyckeln i händelse af reträtt, stoppade bomullstappar i öronen och uppskrufvade vattenledningen med högt tryck för att döfva sitt samvete och slippa för tydligt afhöra de första utbrotten af det

fortissimo, som med all säkerhet nästa sekund skulle börja spela för honom.

— Min lampa, min lampa! Oj, oj, oj! Min första lysningspresent. Och tallrikarne! Pappas och mammas julklapp! Nej det här måste jag ta närmare reda på. Här skall hållas räfst så det heter sjunga till. Hvar har jag Svensson?... Svensson, Svensson, hvar är du? Hör du inte?... Kom hit och se, huru de behandla våra käraste och dyraste minnen! Nu är det tid på att du visar dig som karl för din hatt, läser lagen och tillämpar tjenstehjonsstadgan. Kom genast hit!

— O, om jag finge byta med dig! suckade hr S. åt en liten sparf, som satt på fönsterblecket.

— Står du och slår dank här i köket och tittar på utsigten, sade frun, medan jag ropar mig hes efter dig!

— Jag söker ju verklådan.

— Hennes plats är väl ej här. Hon stod för resten på hyllan bredvid mig, fastän du inte hade ögon att se med. Men kom nu med, skall du få se på något annat och värre.

— Jag kommer strax, jag skall bara qvista ner ett litet tag på gården.

— På gården? Hvad skall du göra der? Här gäller det hus och hem och att statuera ett exempel på att folk ej skall fara fram

som vildar, utan ha någon försyn för sin nästas egendom.

Och innan S. viste ordet af, stod han som domare i egen sak.

— Du ser sjelf. Faster Annas lampa och pappas och mammas tallrikar, som jag ännu ej velat taga i bruk för att de ej skulle slamas sönder. Nu är allt i kras! Men så säg då ett ord! Du har väl mål i mun.

— Jaa, visserligen är det mycket tråkigt, men man får trösta sig med, att det kunnat gå värre, och glädja sig åt, att det gick som som det gick. För resten säger man ju att det är goda tecken, när porslin eller glas slås sönder i ett nytt hem. Hvarför vet jag ej.

— Ja inte jag heller. Men det är inte den frågan, som skall sysselsätta oss, utan den om hvilken varit gerningsmannen.

— Det är väl nå'n stackare, som af våda . . .

— Våda? Nej pass du! Säg kitslighet! Jag känner mina pappenheimare jag. Endera ä' det pigorna eller också husdrängen.

— Eller någon annan.

— Menar du barnen? De äro ju i skolan. Återstår bara dig sjelf, men i den här saken frikänner jag dig alldeles, så opraktisk du än är.

— Nå men, kära du, icke är det värdt att rifva regn, då man vill ha trefnad. Begge

äro vi ledsna öfver det som händt, men inte ska vi fästa oss vid småsaker.

— Faster Annas lampa och pappas och mammas tallrikar, äro de småsaker? snyftade fru S.

— Ja, det förstås, de äro förbannadt kära för oss, men de äro väl ej oersättliga för det? De äro ju blott döda ting, som kunna köpas igen.

— Aldrig, aldrig!

— Det var märkvärdigt. Leja har dussin-upplagor i den der stil'n. Värre hade det varit, om faster Anna eller pappa och mamma sjelfva gått i putten. Se så, var nu glad, jag köper i morgon både lampa och tallrikar i dubbla uppsatser. Frid må herska; friden min gumma är outhärlig i ett hem. Saknar man den, så, säger en författare, . . .

— Jungfru Lovis vill ha köksnyckeln af patron, inföll husdrängen.

— Köksnyckeln? frågade frun med ögon som tékoppar. Hvad pratar han? Skulle patron ha köksnyckeln? Lundberg har gått i dimman hela flyttningen, så han vet platt intet, hvad han talar.

Hr S. gjorde bakom ryggen på sin äkta hälft åtbörder med den venstra handen på sin mun och den högra bortvinkande i luften, under det han med det lifligaste ögonspel sökte åvägabringa ett hemligt förstånd drän

gen och sig emellan. Men han hade öfver-skattat den förres intelligens, ty till sin häpnad såg han sina gester och blinkningar korrekt återgifna af denne inför hans hustru.

— Tar Lundberg mig för ett åtlöje eller vet han inte hvem jag är? frågade fru S. Hvad menar han med de der besynnerliga fasonerna och gubbarne?

— Jag bara härmar patron. Jag menar intet ondt, frun.

— Svensson, kan du tåla det här, så måtte du ha god mage.

Hr S. nappade tillfället i flykten och sade allvarligt:

— Jag skall tala enskildt med karl'n. Nu komma barnen. Frid och trefnad råde i hemmet, säger jag än en gång, och endast du min gumma ger sol åt det hela.

Lundberg förtjenade sig ordentliga dricks-pengar på affären, och pigorna kommo öfverens om att för framtiden fråga frun efter herrns köksnyckel, när de slagit sönder något, ty då voro de räddade.

* * *

Framåt middagen oroades man af ogrann-laga visiter af vänner och bekanta, som kommo

och gingo midt upp i stöket och liksom njöto af all den villervalla, som var rådande.

— Om de åtminstone hade någon förning med sig som i gamla dar var brukligt, sade hr S., hvilken ej saknade aptit, ty i flytningen lefver man på fältfot, men här komma de med anspråk på att se allt väl ordnad i ett nafs och dricka hemlycka. Pigorna svära hvar gång de skola ned i källaren, som är halffylld med vatten, och proponera att få elda i alla kakelugnarne som ett godt medel att röka ut hela basket. Oljefärgslukten slår mig åt hufvudet, så att jag ibland står som en målad bock, då man frågar mig hvarför fönsterna stå på vid gafvel. Tidningen har jag måst köpa lösnummer af, fastän jag prenumererar på den. Patentläsen har värden skruffvat af, när jag ej ville betala dem med dubbla priset, och nyss var här ett halft dussin meniskor, som frågade, hvart den förre hyresgästen flyttat, och då jag sade att jag inte viste det, påstodo de det vara min pligt att ha reda på det. Kanske vi skola springa sta'n rundt för att tillfredsställa deras nyfikenhet. Ett par eldgafflar, några utslitna gummi-galoscher och en massa medikamentsflaskor och bläckhorn ha de lemnat efter sig, och det blir väl vårt ansvar att herbergera skräpet.

— Ack, du har så många Märta's bekymmer!

Hjelp till att tvätta kronglasen och räta ut de der spikarne, så har du en sysselsättning och slipper förarga dig.

— Spikarne kan man köpa nya i jernboden.

— Nej tack, min vän, flyttningen har kostat oss tillräckligt utan att vi behöfva göra onödiga utgifter.

— Ja visst det ja, svarade hr S. med ett melankoliskt öga på en venstervriden tre-tummare.

Han hade just börjat sitt tidsödande arbete och var som bäst i farten med refrängen i kopparslagarevisan, då en knall skakade alla fönsterrutorna och kom golfvet att darra.

— *Explosion!* ropade både man och hustru.

— Drömde jag ej i natt att här skulle ske någon olycka! Nu, Svensson, kan du ha skäl att gå ned på gården. Flyg och hemta våra barn lefvande eller döda! Har du någon ruter och faderskärlek i dig, så visa det genast och stå inte der som det borttappade fåret! Kasta af dig nattrocken, så blir du vigare, och tag min lilla säkerhetslykta i handen.

— Har Lundberg gått ännu månntro?

— Stenhjerta! Egen herre och egen dräng, har du nånsin hört de träffande orden?

— Pappa, vet pappa, inrusade den unga familjen, di spränger i huset bredvid. Der skall bli ett mycket större hus än vårt. Di

börja' i dag med att spränga grund, och det small ett så rysligt stilig skott alldeles som på Ladugårdsgäle' i somras.

— Ja, jag hörde det, svarade fadren, då han började taga af sig nattrocken.

— Åh, nu kan det just göra detsamma om nattrocken är af eller ej. Du är feg, min gubbe!

* * *

— Pappa, vi ä' så fasligt, fasligt hungriga.

— Kära barn, hvem är inte det?

— Få vi inte äta snart då? Klockan är fem.

— Ja, ser ni, det är en sak, som ni får tala vid er mor om. Jag har fullt upp att göra med de här glasbitarne. Och hur jag jemkar och passar, så går det ändå inte ihop. Mamma visste nog, hvilket tidsfördrif hon gaf mig.

— Åh, pappa, säg åt mamma! Om vi be, så säger hon bara, att vi ska gå ner på gåln och leka.

— Nå, hvarför gör ni inte det då? Det är ju roligt det.

— Ja, men vi ä' så hungriga.

— Ni ska' aldrig tänka eller tala om mat, när ni ä' hungriga, ty då blir ni ännu mera hungriga och er omgifning med. Ni kan ju

göra ett försök och helsa mamma från mig och fråga höfligt, hur dags tiden tillåter att äta middag i dag. Fråga också, fastän höfligt förstås, om ej hon sjelf känner sig sugen. Och är det så att ni vill, så säg att klockan har slagit fem och att vanliga mattimmen är klockan tre; men det behöfver ni ej säga att jag har sagt.

— Mamma säger att vi ska äta när pappa fått kronan klar.

— Jaså. Stackars barn, mumlade fadern, det lär inte bli i dag det. Förbaskadt knäp-göra! Om jag bara vore obehakad, så skicka jag efter tapetserarn och gick ut och åt middag. Tänk om jag skulle försöka; det kan i värsta fall ej annat än misslyckas.

Inom en half minut stod herr S. klädd till utmarsch.

— Hör du, gumma lilla, sade han, jag går bara i jernbo'n ett litet vipp för att köpa en messingstång till kronan. Jag är tillbaka om tio minuter.

— Det är onödigt! Messingstången ligger här inne.

— Ajö, ajö så länge!

Han smög sig som en tjuf utför sina egna trappor och hade nått portgången, då en af hans söner med andan i halsen kom honom hack i häl och helsade:

— Mamma sa' att pappa genast skulle komma upp, för midda'n står på bordet.

— Ja, det är bra. Helsa mamma och säg, att jag behöfver luft, och skynda dig upp och stå inte här och förkyl dig.

Rymmaren gick med heroiska steg till närmaste restaurant och glömde der alla husliga bekymmer.

När han vid tolftiden på qvällen nalkades sitt hem, sjönk humöret betydligt. Han saknade portnyckel och visste af gammal vana, att han under sådana förhållanden timtals skulle få stå som den botfärdige syndaren och klappa på nådens dörr. Men hur stor blef ej hans öfverraskning, då han fann porten öppen och utan buller genom en lätt knackning på köksdörren genast insläpptes som en gammal bekant, ehuru jungfruna icke kunde fatta, att det var patron som knackade på det viset.

Försigtigt drog han af sig stöflarne, smög sig som en katt på tå mellan packlärar, kläd-korgar och annat gods till sängkammaren, fann der till sin ousägliga glädje sin hustru djupt insomnad, såg ljuset vara nära utbrunnet, letade reda på ett nytt, hvars nedre ända han afmejade vid pass en fjerdedel, satte detta i det gamlas ställe, lade sig så försigtigt som om det varit nålar i bolstret och somnade med

den öfvertygelsen, att flyttningar dock ega de behagen att portarne stå öppna om natten och fruarna uttröttade somna på sin vaksamma post.

* * *

Morgonen derpå gafs ej tid och ro att tänka på moralkakor, tack vare tunna trossbottnar och lyhörda väggar. Nedre botten hyrdes af en musikälskare och amatör på bas-tuba, hvilken redan klockan sex började sina öfningar i den Wagnerska musiken! Två trappor upp var inackorderad en herre, som studerade till klockare och organist på landet samt hvarje morgon noggrant och med hög röst repeterade koralboken, och vägg i vägg bodde en barnrik familj, hvars yngste medlem var sex månader gammal och hade präktiga lungor.

När härtill kom den underrättelsen, att värden, en vanlig husmakare, gårdagsqvällen sålt huset och detta således kommit i ny egares hand, hvilken gaf att välja på förhöjd hyra eller uppsagdt kontrakt, så må ingen förundra sig öfver, att herr och fru Svensson föllo i hvarandras armar och önskade sig ett bättre lif efter detta.

Kommissionskontoret.

På kommissionskontoret och långt ut på gatan är det kö, lika stor som vid biljettluckan, då en scenisk storhet eller en studentkonsert äro bebådade eller då kungliga teaterns sujetter och personal skola lyfta sina arfvoden. Koketta fruntimmershattar med krusade plymer och blommor i bjerta färger, tätt åtsittande jaquetter och höga turnyrer, i ena handen en en-tous-cas och i den andra en liten svart harskinns muff, helst med tofsar i, hvilken förvarar betygen samt slutligen en odör af någon misstänkt parfym — så är tyden för den bornerade stockholmspigan. Plats skaffar hon sig alltid i församlingen, om ock hon kommer aldrig så sent, ty den stationerade poliskonstapeln och gardeskorpralerna,

som äro ute på värfning, småle och göra honnör för henne och populacen viker undan som för en diva.

Hon trippar in på kontoret, som luktar af fukt, mögel, surt läder, fotogén eller gasolja. Innanför skranket sitter vid ett skrifbord en myndig herre i vinteröfverrock eller en karlavulen qvinna i pelskofta, ty det är kallt som i en egoists hjerta i den der expeditionen, och att elda tjenar ingenting till, när dörarne stå på vid gafvel och handpenningarne trilla som ärter ned i bordslådan.

— Åhnej, men se lilla fröken Sofi här igen! Var så god och sitt ner! Fröken är då en riktig liten flyttfogel, men så är det höst nu också. En så smakfull muff och alltid lika fin och vacker! Hur är det nu skon klämmer? Var det fabrikörens eller fruns fel?

— Åh, jag vill precis inte säga något ondt om fabrikörn, fastän en mes är han förstås, som inte kan ha skinn på näsan, utan bara säger ja och amen, när det kniper. Men se frun! Åh gu' bevara mig för att vara der en sekund längre! Kan kommissarien tänka, hvad som hände i söndags eftermiddag?

— Nej, berätta, berätta! Är det någon familjeskandal, så . . ., och han började formera blyertspennan.

— Nej, mycket värre än så! De vägrade mig att ega min personliga frihet på en sådan qväll, därför att det behagade komma främmande till dem. Och min bror, ja d. v. s. min fästman, kommissarien förstår?

— Ja, för all del!

— Min bror hade köpt biljetter till Södra teatern och allt var så väl rangeradt, allra helst som jag inte kunde ana annat än att de skulle bort på qvällen. Då frågar frun mig helt obstinat, när jag höll på att göra toalett, om hvad min mening var.

— Sofi hade således inte bedt om lof att få gå bort?

— Åh fattigt ock! svarade hon med en knyck på nacken. Man är väl ingen slafvinna heller! Jag sade henne bara, att min bror bjudit mig på spektaklet och att han skulle resa till Amerika, så att det kanske var sista gången jag kunde få träffa honom här i lifvet.

— Nåå?

— Ja, hon gaf mig nådigt tillstånd med tvekan, som hon sade.

— Men då fick ju Sofi sin vilja fram.

— Ja, men ingen portnyckel, utan de skulle gubevars sitta uppe och vänta på mig. Men se så pass mycken moral har jag i mig, må kommissarien tro, att jag vet att ska det vara

så ska det vara. Om jag kommer hem kl. 12 eller 6, kan just qvitta lika. Jag har inte tagit tjänst som nattpiga. Och därför blef det en förfärlig uppståndelse, när jag kom hem på morgonen. Frun hade gjort sig till och satt på kaffet sjelf och bad mig gå dit, derifrån jag kom. Då så jag, att min moster var ett lika hederligt fruntimmer som frun och att jag inte behöfde blygas öfver hennes bekantskap. För resten var jag för god att vara i ett hus, der sockret låstes inne, kaffet utmättes för hvarje gång, herrskapet åt hamburger-skorpor och jungfrun skörtorkade, frun tvätade yllet hemma och lät mig spräcka naglarne på strumpbräderna, frun bar nyckeln till skafferiet och herrn till vinskåpet, innanfönstren sattes i utan tapetserare och lamporna behöfde putsas hvarje qväll för att nu ej tala om rengöring, snickarsoppa och pianoklink, som aldrig varit och aldrig blir i min smak. Sedan bad jag om mitt betyg och det tyckte hon att jag redan skrivit sjelf. Det der känner man till se'n gammalt.

— Men om de fråga, hvar Sofi varit senast?

— Så har jag naturligtvis varit hemma på landet och hjälpt mamma och pappa, som äro sjuka och gamla! Har kommissarien nu någon stilig plats på förslag? Men der får inte finnas barn, frun får inte vara enkel och an-

språklös och gå till torget sjelf, och så måste det finnas egen jungfrukammare och husdräng — se det är susen det!

— Vi ska försöka med ett nygift par. En femma, jag ber!

* * *

Nu kommer »landtlollan» med oljadt hår, rödrutig sjalett, hemmaväfd outslitbar klädning utan tunique, kängor med klackjern på, bomullsparaply och doft af ättika.

Hon sätter ifrån sig paraplyn, niger djupt och funderar, om hon skall säga »nådig lagman». Pengarne här hon försigtigt inknutit i ett hörn af näsduken. Hon ser rädd och blyg ut.

— Två kronor! säger herrn vid skrifbordet lakoniskt utan att hon sagt ett ord. Han får dem, antecknar hennes namn och säger:

— Vestra Qvarngränd, 3 trappor upp, sista dörrn till höger i venstra korridorn!

Hon står som ett lefvande frågetecken och vet inte ordet af, förrän hon är på gatan, lika klok som när hon kom.

* * *

— Hör du, din sprakfåle, säger en ståtlig hästgardistkorpral till en vilsefaren bondpojke, kom hit får jag tala med dig å kunglig majestäts och kronans vägnar.

— Det var gentilt, tänker bondpojken, lyfter på möss-skärmen och beundrar korpralens mustascher och kastorhandskar.

— Hur tycker du egentligen att jag ser ut? frågar korpralen.

— Åh herre jestaness, som sjelfva kungen, fastän jag aldrig har sett honom.

— Men om du kunde få det då och kanske också tala ett godt ord vid honom, hvad tror du att dina fargaltar i Sorunda eller hvar du nu är ifrån skulle säga? Hva?

— Alltid fick jag dansa med fjerdingmans Lisa förstås.

— Men då ska du ha uniform liksom jag; annars är du ju bara en vanlig bondtupp. Den här du, och han skramlar med sabelbaljan mot gatstenarne, den klingar något den och öppnar hjertat på både Lisa, Maja, Stina, Lina, Fina och allt hvad de heta. Med den kan du få medalj och kraschan på bröstet; det duger det, eller hur?

— Farsgubben har en brun medalj der hemma. Den fick han för Maja, vår bästa mjölkko, vid Lagårdsgärdet i somras.

— Inte är det sådana major jag menar. Du saknar intelligens, men det begriper du inte och det är lyckligt för dej. Vill du bli kronans karl, äta och dricka på slottet, rida på sadlad häst, komma i fina sällskaper, ha plym i hatten och bli general med tiden, så vida du får lefva och det blir krig, så säj ifrån och du kommer i sommar till Sorunda som högsta hönset i korgen och blir god vän och bror med klockarn och skolmästarn.

— Nej, se det tror jag inte.

— Men vi kunna ju språka närmare på schweizerit här bredvid. Jag bjuder jag å kunglig majestäts och kronans vägnar.

Och så är han fångad.

* * *

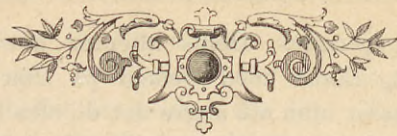
Det blir skumt. Regnet faller i strömmar, men rörelsen och folklifvet utanför kontoret pulserar lika lifligt med samma figurer och samma motiv. Med det tilltagande mörkret höras förbannelser öfver usla tider, ojemn fördelning mellan kapital och arbete, öfverklassens egoism och dylika fraser.

Herrn eller frun derinne vid skrifbordet låter dem prata, ty derpå förtjena de mest. De stänga kontoret och gå hem med lätt

förtjenta pengar. Deras klienter helsa dem
vördsamt, tänka med vemod på sina smäl-
tande kassor utan att ångra det de ofta lemnat
en god plats och tagit det osäkra för det
säkra.

Stjernfallet.

»Stjernorna tindra re'n
högt uppå himmelen,
jorden är still.
Vinden har somnat in.
Sakta för vännen min
bedja jaaaag vill»

gnolade kamrern, der han orolig vankade af och an i rummen, afläsande pendylerna och lyssnande på sin kronometers pickningar för att öfvertyga sig om, att den ej stannat. Pendyler och kronometer gingo sin jemna gång och oroades ej af kamrerns småputtrande citat af Braun att:

»Väl tiden går, ty den kan ej annat,
men långsamt går den likväl förbannadt.»

— Käre gubben min, du är så orolig, sade kamrerskan, lugn vid sybordet, då hon med gemytlig min njöt af Sigurds lättsmälta kaleidoskop i Smålandsposten.

— Ja, jag bara väntar på Posttidningen.

— Den prenumererar du ju ej på.

— Nej, det behöfs inte heller, ty kollegium har den som ballast, och jag är ännu ej en af de aderton och har tarfliga utsigter att komma in i deras krets, om jag också presentade dem 3000 lådor Liljeholmens prima stearinljus, hvilka onekligen bidraga till upplysning.

Härpå tog han sig en pris robillard och bolongaro och nös så starkt på saken, att hans förhoppningsfulle son, som i ett närgränsande rum svettades med ett latinskt tema, kastade lexikonet öfver bord och utropade:

— Jag kommer på minuten, pappa! Jag skall bara skriva ut dativobjektet.

— Hvad pratar pojken? mumlade kamrern. Dativobjektet? Något sådant förekom aldrig i mina utbildningsår. På sin höjd briljerade vi med en liten accusativ cum infinitivo, en gerundivkonstruktion eller en indirekt frågesats, för hvilken vi fingo tumslånga kråkor i marginalen.

— Hvad var det pappa ville mig? frågade den förhoppningsfulle.

— Inte ett dugg! Gå du på med dina dativobjekter. Jag håller mig till de indirekta frågesatserna, jag, och väntar på Posttidningen.

— Fasligt, hvad du har blifvit lärd i qväll! inföll kamrerskan.

— Ja, hvarför skulle jag inte kunna vara lärd? Det betingar minst en nordstjerna på en dag som denna, såvida man ej är provinssiäläkare, ty då har man bara medborgerliga förtjenster och med dem dansar trissan.

— Trissan? Är det någon orden, som heter så?

— Ja, i dagligt tal. Eljest kallas den vasaorden och är en god och användbar dekoration med grönt band. Ser du, den bär hoppets färg. Det vill säga, att man kan kika på nordstjernen, då man har vassen, men inte på vassen, då man har nordstjernen, såvida man ej vill bli kommandör.

— Är det svårt att bli det då?

— Jaa, inte är det lätt.

— Skulle inte du kunna bli kommandör?

— Jag kommandör? Jag måste vara riddare först.

— Nå, men då kan ju Trindlund, som är riddare, bli kommandör när som helst.

— Aldrig i lifvet! Han är viktualiehandlare och har fått så mycket han kan få.

— Hur så?

— Det är ju klart för den, som eger det ringaste jugement. Finge han en klick till, så vete huggarn, om han ej stängde butiken

och lefde upp både räntor och kapital och kanske sprack på kuppen. Det har alltid förargat mig att se hans öfverlägsna min, då han vid priffebordet tar in strafftrickarne genom sin vanliga bondtur och petar på stjeran, då man frågar, hur många honnörer han har.

— Men han är ju en framstående kommunalman.

— Ja, det är jag med. Men jag begriper inte, hvar tidningen håller hus. Klockan är snart 8. Pressen måtte väl ej gått sönder eller ordenskapitlet fått obstruktion.

— Läste du i tidningen, att kronofogden X fått guldmedaljen för medborgerliga förtjenster?

— Hvem tänker på medaljer! De ha alltid sina baksidor. Men en liten glitterstjerna på frackuppslaget är sig lik både fram och bak. Den här väntan blir mig för svår. Jag ser att det lyser så stolt i Trindlunds våning. Han måtte väl ej fått S:t Olafsorden, eftersom han handlar med norsk fetsill. Jag går sjelf i kryddboden efter tidningen.

— Åh, så lugna dig och var inte så häftig.

— Nu tända de lampetterna med! Nej hit med stöflarne!

— Du som alltid skryter med att du sätter dig öfver verdens fåfänglighet, och gör dig

rolig på andras bekostnad, då de glädjas öfver sina nådiga vedermälen, och kallar dem humbugar och lycksökare — hvad är du i denna stund annat än...?

— Ursäkta, min fru! svarade kamrern i svallande häftig timbre. Jag är ingen humbug, jag är ingen lycksökare!

— Ja, låt oss hoppas det, blef det obetänksamma svaret.

— Hoppas? ljudet i crescendo. Hvad menar du med det?

Och kamrern hoppade som en tätting under det att nattrockskordongerna susade som vestanvindar mot hvarandra. Hoppas...?

— Här är Posttidningen, lugnade pigan.

Kamrern kastade ett par basiliskögon på henne, ryckte till sig tidningen, gick altererad in i sitt arbetsrum och befallde en flaska sodavatten.

— Usch då, det känns alldeles som när jag första gången blef kuggad i kamerullan!

Han tände en lugnande cigarr och vecklade upp tidningen. Ögonen fingo ett lika skarpt uttryck som en kirurgs, då han står i begrepp att göra första snittet.

— Jo, jag tackar jag, det var ingen liten tanterara det här. Gud vare lof, att vårt kära fädernesland skrider framåt i bildning, upplysning och goda seder. Det är väl så godt att

börja på serafimerorden med blåa bandet, fastän det är ej sagdt att dess riddare äro absolutister för det. Ja, det är klart här står det bara storgubbar. Den passar icke för småfolk den. Men kan man se på, har inte notarien Spiegelberg blifvit kanslist! Då kan han fria glad utan att få korgen och är själfskrifven kottiljongsanförare under säsongen. Så ha vi svärdsorden. Den går i tur och ordning den i normala fall. Det var ingen liten armé af krutgubbar det här. Potz tusend Donner-wetter! Haben sie alles dieses gethan? Det är synd att inte jag vid mina år är värnepligtig. Då skulle jag minst bli kommandör med stora korset och få gevärsrop från den lilla högvakten vid Gustaf Adolfs torg och kunna vinka med handen så här. Jag tycker hvad Trindlunds högarsjäl då skulle känna sig sublim, om vi en söndagsmiddag ginge i sällskap och hade salta biten i sigte, fastän Trindlund med sitt födgeni kanske hellre föredrog svärdsmanntecknet eller svärdsmedaljen såsom regalier med kontant valuta. Och nu kommer den lilla vetenskapliga nordstjernan. Mycket har jag läst och skrivit i mina dagar, men k. m:t tycks inte ha reda på det. Det var märkvärdigt. Snart är jag inne på det andliga ståndet.

Och han ref sig i hufvudet.

— Nej, det var jemt nitti det. Jag får väl knalla mig ner på trissan då.

— Snälla pappa, hjälp mig att ta ut största gemensamma divisorn i det här bråktalet, bad familjens ljuslockiga elfva, som odlades i Humblegården, aliter normalskolan kallad.

— Kära älskade flicka, svarade fadren, jag håller för närvarande sjelf på med att göra bråk liknämninga. Om en fjerdedels timme skall jag sätta mig in i din situation. Du må tro, att pappa har fullt upp med myror i hufvudet en dag, sådan som denna.

— Myror? Nu på vintern?

— Ånej, det var en poetisk bild jag framställde för dig och som du ännu är för ung att fatta. Lemna mig snällt i ro, så kommer jag till dig om en quart.

Han återtog läsningeu och sina reflexioner.

— Jo, jeklar i det snuset, der har vi källarmästarn på »Sju liljor» bland annat hyggligt folk. Nu krympa väl helportionerna, stiger priset på likörerna med minst 50 procent och kommer elektrisk belysning att köra bort gasen i hans etablissement. Och garfvar Ek bark sedan! Det var inte vanligt suläder det! Jag tycker hvad han skall moquera sig. Bara han inte får hjernkongestioner och slår sig på att dricka aseptin för att bevara sin lekamen, så är det bra. Och

slagtar Blodrot! Nej det måtte vara ett miss-tag. Nog kunde han väl blifvit inflickad på svärdsorden. Nu kanske den token inbillar sig, att han fått en fin vink om att knalla sig in i djurskyddsföreningen och gör cession om ett år. Det var en faslig massa tullinspektorer. De måtte ha godt väderkorn och det lönar sig nog att ha biskopen till mor-bror. Landtstaten är ej sämre den. Snart bli väl alla länsmännen mogna också, då de måst plugga sig igenom mogenhetsexamen och vid större utmätningar på nachspielet kunna utbyta länsmansmössan mot studentmössan och sjunga gluntarne. Ändtligen kommer jag till kammarrådet X. Han har tagit sjukbetygen på entreprenad, fastän han för en icke medicinskt bildad synes vid full vi-gör. Det var roligt, att han hann öfverlefva den här dagen. Och kamrer Y och kamrer Z; men hvad sjutton björnar, hvar står jag sjelf då? Åh, det är nedrigt! Ärligt, troget och undergifvet har jag kämpat och fäktat hela mitt sköna, rika lif igenom, qviterat mina löner, betalat mina kontributioner, röstat på de moderata riksdagsmannalistorna och spelat vira med sjelfva presidenten. Det är tacken det! Jag klandrar ej försynens råd, dertill är jag för lojal och upplyst, men hvad fan skall Trindlund tänka om mig?

— Hade jag i somras ej slagit vad med honom i det der olyckliga Toddylund, der man pratar bredvid mun, om att jag denna anandag jul på familjemiddagen kunde bära den lilla krukan på bröstet lika lätt och kanske noblare än han, skulle det ej retat mig så mycket. Men nu skall han och hans näbbgädda till fru och hans påflugna pojklymlar och hans förste bokhållare, som ser ut som han ätit upp nådåret för räfven, bliga och blänga på mig och jag få höra sarkasmer och misslyckade ordlekar af hans giftige broder doktorn och bokhållaren i sparkassebanken, som titulerar sig för kamrer och revisor på samma gång. Nej, en sådan chikan utsätter jag mig ej för.

— Bertha! dundrade han med tordönsstämma.

— Hvad står på? Du för ett lefverne och ett skrik som om du vore bataljonschef och kommenderade trögrotar på Ladugårdsgärde, sade frun, som i hastigheten tappat sin ena toffel och nu stod på ett ben.

— Det var Bertha och icke dig jag ropade på. Jag behöfver merå sodavatten. Jag brinner af harm och köper aldrig Posttidningen mer.

— Står det något tråkigt i den då?

— Det hade väl gått an. Men der står

inte en qvitt om mig. Och dock har professor Gyldén sökt förklara de stora stjernfallen. Jag är visst icke vidskeplig, men jag kan ej neka till, att jag och mången med mig sågo i dem goda förebud till den dag som så grymt för sjetten gången gäckat mina förhoppningar.

* * *

Det ringde häftigt på tamburdörren, och in störtade kamrerns gamle vän, literatören, med Svenska Dagbladets aftonupplaga i hand och sin fryntligaste fysionomi.

— Nå, jag gratulerar dig hjertligt, min hedersbror, förkunnade han. Den var dig väl unnad och kom ej för bittida.

— Hvad pratar du för slag? Tror du att du sitter på operakafét?

— Har du inte läst tidningen då?

— Det är en sak, som du inte behöfver fråga mig om. Inte må du tro att jag tappat modet eller känner mig pikerad, fastän nog kan det kännas bra... tungt... och... bittert... att... att...

Rösten blef tårmild.

— Äh, du är oförnöjd, afbröt helt kallt vännen. Passar inte trissan åt dig? Eller är hon för simpel?

— Menniska, hvad säger du? Har jag fått vassen? Och kamrern rullade med ögonen värre än Knut Almlöf i den gamla goda tiden. Sannerligen står jag icke bland de andra kurrarne! Men jag begriper inte, hvar jag haft mina ögon. Se här är mitt exemplar.

— Ja, här står du ju på sladden som annat fyllnadsgods, men du får trösta dig med att den sig förnedrar, han varder upphöjd.

Kamrern fattade sin gumma om lifvet och lyfte henne nära taklisten, så att den gamle vännen af artighet blundade och frun skratande påstod, att hennes man lefde upp som i ungdomens vår.

— Ja, lilla trollsländan, svarade kamrern, nu äro tack vare vår älskade konungs sunda omdöme Trindlunds honnörer förlegade. Låtom oss vara glada och dricka en skål icke för mig, men för dig, mitt lifs ledstjerna.

— Nå, men kungens skål skall du väl dricka först? sade vännen.

— Ja, af själ och hjerta, men jag tror han ej åklagar mig för majestätsbrott, om jag i denna inbegriper henne, som är min drottning och mitt allt.

Kamrern tryckte en smällkyss på sin ridarinnas läppar, och hon smekte så ömt sin

riddares panna som om de ännu vore fästepolk, och den lilla ljuslockiga elfvan fullbordade scenen, då hon i sin naivetet frågade pappa, om han ännu fått sina bråk liknämninga.

— Ack du lilla slarfva, svarade han, det har jag visst fått det, och nu skall det gå som en slängpolska att förklara för dig den största gemensamma divisorn.

En julafton på Nya kyrkogården.

Mina första minnen knyta sig kring en lång, blek och knotig kvinna med ett ris i handen, och mitt första medvetna skrik frampressades af att detta ris obarmhertigt föll på min lilla kropp. Huru gammal jag då var vet jag icke, men jag minnes att marken blef grön och hvit flere gånger och att riset hvarje dag föll och att jag var glad, då qvällen kom.

Hvarmed mor Sara (så kallade jag min tyrann och har aldrig fått veta något annat namn på henne) egentligen födde sig, är mig fullkomligt obekant. Jag vet blott att hon ständigt vandrade omkring, merendels på landsbygden, och sällan stannade länge på något ställe.

Hon medförde i en rensel en gammal kaffe-panna och ett par buteljer samt hade ständigt några gamla kortlekar i sin kjortelficka; och jag har sedan ofta föreställt mig, att hon lif-närde sig af spådomar och signeri.

En kall vinterdag hade hon slagit mig ovanligt mycket, och jag gret bittert, der vi vandrade på landsvägen.

— Vill du tiga, rackarunge, röt mor Sara och knuffade mig så att jag föll omkull på vägen och stötte hufvudet mot en sten.

Hon lyfte upp mig, aftorkade blodet och sade barskt:

— Piper du en enda gång till, leder jag in dig här i skogen och piskar ihjel dig eller lemnar dig åt gastarne, vargyngel.

Hon grep mig hårdt om handleden och drog mig med. Jag sväljde tårarne och teg.

På natten lågo vi i en gammal ladugård, men ingen sömn kom i mina trötta barnaögon.

Dörren stod på glänt och den månbelysta drifvan lyste som silfver. Halft bäfvande smög jag mig upp från den snarkande mor Sara.

Hon hade lofvat att piska ihjel mig eller lemna mig åt gastarne. Kunna *de* pina mig mera? tänkte jag och gick fram till dörröppningen.

Jag tänkte länge — så godt som ett sex-årigt hufvud kan tänka — på mina små sorger;

och när mor Sara häftigt rörde sig på sitt läger, öppnade jag dörren och sprang bort, utan mössa, utan skor, utan en beta bröd i fickan.

Då morgonen grydde, hade jag nog vandrat, som jag tyckte, en god mil och skygg gått förbi många stugor, ty jag var rädd för människorna.

Slutligen stod jag invid en öppen, vacker gallerport. Människor började synas på landsvägen, men innanför porten var tyst och tomt.

Det var nya kyrkogården, men det visste jag inte då jag gick dit in, ty jag hade aldrig sett en kyrkogård.

De kransade kullarne, de simpla träkorsen, de dyrbara monumenten, jag visste icke att de betecknade ställen, der människor hvilade i ro; men de nya föremålen skingrade för en stund min hunger och trötthet.

Jag irrade omkring och förvånade mig öfver de guldglänsande inskrifterna, som jag icke kunde tyda, de talrika kransarne, hvilkas betydelse jag icke kunde förstå. Stundom stannade jag, tills mina bara fötter stelade framför någon vård, hvars uthuggna bilder mer än andra fängslade min barnsliga uppmärksamhet.

Slutligen stod jag framför en grafsten, hvars öfre del upptogs af ett litet knäböjande hvitt barn med vingar vid skuldrorna. Det var ett

så vackert barn tyckte jag. Några solstrålar lyste på det snöbetäckta hufvudet och de snöiga vingarne, så att de tycktes prydda med gnistrande stjernor. Jag tyckte också att barnet log mot mig, och jag kände icke huru mina ben domnade, der jag stod i den fotsdjupa snön. Jag har endast ett svagt minne af att jag sjönk tillhoppa och att barnet fortfarande log mot mig och att jag icke kunde skilja mina ögon från bilden.

* * *

Tidigt på julaftonen gingo doktor Björk och hans hustru till sin ende sons graf för att på hans dödsdag lägga en kraus på densamma.

— Här ligger en gosse vid grafven, sade doktorn, då de hunnit fram till hvilokullen.

— Se hur blek och stel den lille är. Ligger han död här vid vår sons graf, yttrade i upprörd ton fru Björk, under det hennes man lutade sig ned öfver den späde slunraren och med en pennknif sönderskar segelgarnet, som hopfäste den trasiga kolten.

Läkaren svarade intet, men han höll länge sin erfarna hand på gossens vitfrusna bröst. Då han tog den derifrån skakade han på hufvudet.

— Är han död? sporde hans hustru ånyo.

— Sannolikt, svarade mannen. Men vår pligt är att söka återkalla barnet till lif.

— Ack ja, utbrast fru Björk, vi skola rädda honom. Gud skall tillåta oss att fira sin sons födelse och vårt barns dödsdag med ett barmhertighetsverk. Jag går att skaffa folk, så att vi kunna få gossen under tak... Här får han icke...

— Min kära vän, afbröt henne mannen, för detta förfrusna barn är vanlig rumsvärme lika förtärande som för oss brinnande eld; och vi måste noga akta oss att för tidigt skilja honom från denna kalla snö... Sök du emellertid att hitskaffa folk, så vill jag göra mitt bästa, fastän ty vär...

Fru Björk skyndade bort.

— Det är ett litet intelligent, aftärdt ansigte, mumlade doktorn och lutade sig ånyo ned öfver den fattige gossen.

— Du tyckes icke hafva sett mycket sol i lifvet, lilla barn, tillade han och började ifrigt gnida de stela pulsarne med snö.

Då fru Björk om en stund kom tillbaka med folk, var gossen vid grafven lika blek och stel, och hennes man upprepade med en hufvudskakning:

— Jag fruktar vi kommit för sent.

Emellertid lyftes gossen med yttersta försigtighet, ty hans lemmar voro sköra som glas,

från sin snöbädd, lades på en närbelägen flat grafsten och befriades varsamt från sina paltor. Den lilla kroppen omgafs enligt doktors föreskrift på alla sidor med snö och frotterades ifrigt härmed.

Det var ett ovanligt skådespel på en kyrkogård, denna kamp mellan människorna och döden om en människas lif.

Dyster utdelade läkaren sina befallningar och tyst utfördes de af villiga händer, men döden ville ej släppa den oskyldiga barns själen. Det kloka, aftärda gossansigtet var lika lugnt och blekt.

— Maria, sade doktor Björk till sin hustru, som med vemodiga blickar betraktade gossen, Maria, finner du icke någon likhet mellan detta barn och vårt dernere?

Han pekade på sonens grift.

— Jo, halfsnyftade hon, jo.

— Vill du då att vi låta dem begge hvila bredvid hvarandra, ty jag tror att vi kommit för sent till detta dödsläger... Nästa julafton skola vi då lägga två kransar...

Här tystnade läkaren plötsligt, släppte armen som han gnidit, böjde sig ned och lade örat mot barnets hjerta.

Det blef en stund af ångestfull spänning, och räddningsarbetet afstannade liksom efter en gemensam öfverenskommelse.

— Det klappar . . . klappar svagt, sade slutligen läkaren. Ett underverk, vid gud . . . Fördubblom våra ansträngningar . . . Barnet kan räddas.

— Herren vare lofvad, tillade doktorinnan med hopknäppta händer och en blick mot himlen.

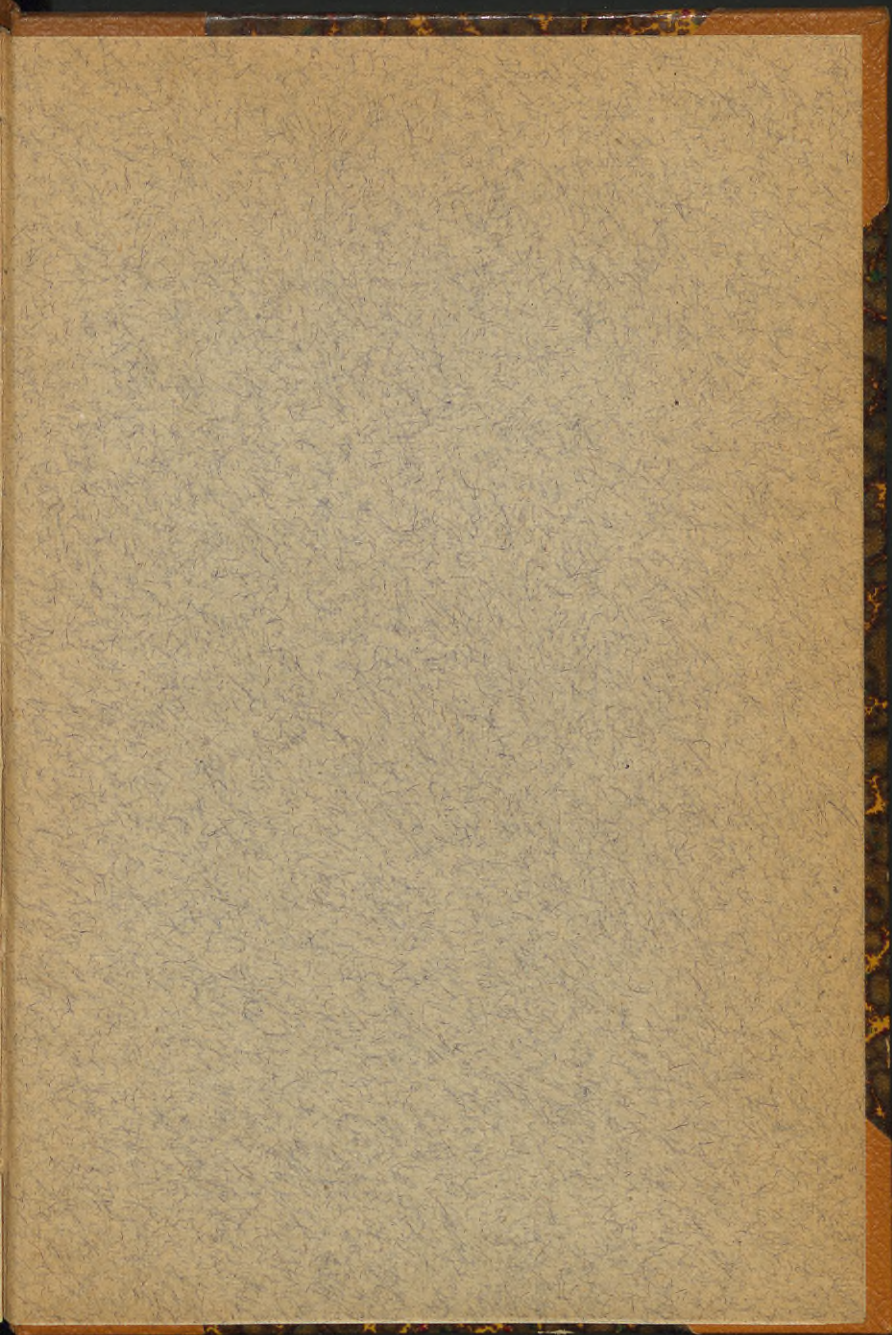
En timme derefter ansåg doktorn barnets räddning säker.

Han tog sin hustru vid handen och förde henne till grafven, der de anträffat den värnlöse och der ännu aftrycket af hans kropp syntes i snön.

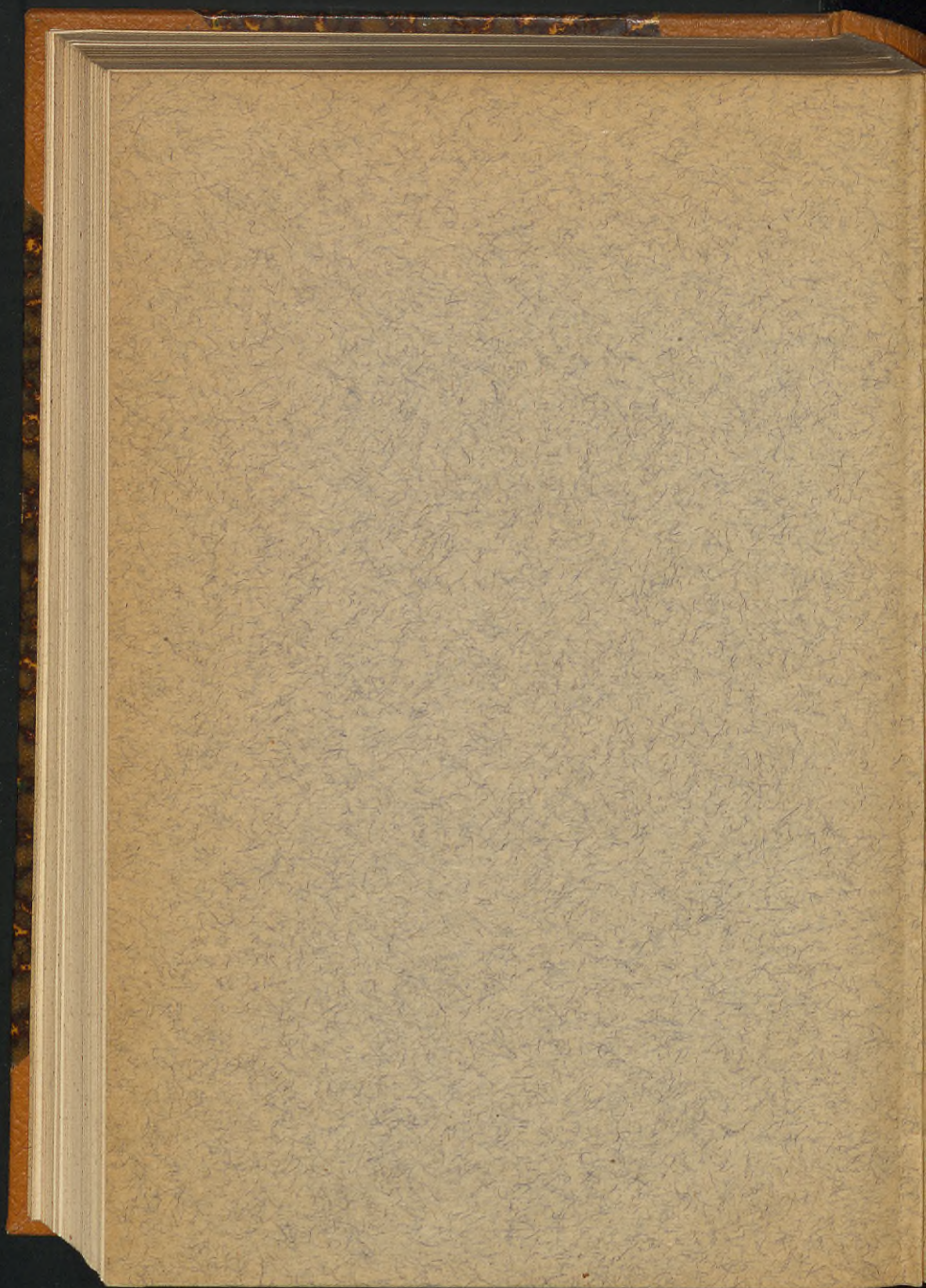
— Vi hafva en pligt att uppfylla, Maria, sade han i allvarlig ton och lade den friska kransen på kullen. Vi skola tacka herran, som gaf och tog, men äfven herran, som tog och gaf; ty det värnlösa barnet på stenen derborta skall blifva vår skyddsling. Det förefaller mig som om gossen, hvilken låg här på denna dag, var en lefvande bön från vår son. Vill du anse honom för vår lille Knuts julfåfva?

— Ja, svarade hustrun med klar stämma.

6000207189

Göteborgs universitetsbibliotek

